

Årsrapport 2019

Sarpsborg kommune

Innholdsfortegnelse

KOMMUNEDIREKTØRENS FORORD	4
SAMFUNNSRESULTATER.....	5
Analyse.....	5
Visjon, ambisjoner og mål i Samfunnsplan 2018-2030.....	8
Prioriterte tiltak	10
MEDARBEIDER	16
Rekruttering og omstilling.....	16
Medarbeiderundersøkelsen.....	19
Skader og HMS avvik	20
Heltid	20
Kompetanseutvikling.....	21
Lærlinger/læreplasser	22
FÅRT- prisen.....	23
Likestilling og mangfold.....	23
Måltavle	26
Prioriterte tiltak	27
ØKONOMI.....	29
Økonomisk oversikt – driftsregnskapet	29
Netto driftsresultat	30
Frie inntekter og finansielle poster	31
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	32
Spesifikasjon av driftsinntekter og driftsutgifter	33
Fondsbeholdninger	34
Økonomisk resultat per kommuneområde.....	36
Måltavle	36
Kommunedirektørens internkontroll	37
INVESTERINGER.....	38
Investeringsoversikt	39
Investeringsavslutninger	49
KOMMUNEOMRÅDE HELSE OG VELFERD.....	50
Tjenestemål	50
Prioriterte tiltak	51
Økonomi	55
KOMMUNEOMRÅDE OPPVEKST	58
Tjenestemål	58
Prioriterte tiltak	59
Økonomi	62
KOMMUNEOMRÅDE SAMFUNN	64

ÅRSRAPPORT 2019 – SARPSBORG KOMMUNE

Tjenestemål	64
Prioriterte tiltak	66
Økonomi	70
KOMMUNEOMRÅDE ORGANISASJON.....	71
Tjenestemål	71
Prioriterte tiltak	71
Økonomi	72
KOMMUNEOMRÅDE TEKNISK	73
Tjenestemål	73
Prioriterte tiltak	74
Økonomi	81
KOMMUNEOMRÅDE TEKNOLOGI OG ENDRING	83
Prioriterte tiltak	83
Økonomi	84
KOMMUNEDIREKTØR	85
Økonomi	85
VEDLEGG: INVESTERINGSOVERSIKT.....	87

KOMMUNEDIREKTØRENS FORORD

Sarpsborg utviklet seg positivt i 2019. Befolkningen vokste med formidable 735 personer, det vil si 1,3 prosent. Skal en kommune vokse så mye må det bygges bra med boliger, og det har også vært tilfelle i Sarpsborg de siste årene. Etter en sterk økning i antall arbeidsplasser i 2018 stabiliserte antallet seg i 2019. Samtidig tar stadig flere sarpinger høyere utdanning.

Samtidig er det fortsatt slik at Sarpsborg kommer dårlig ut på levekårsindikatorer som utdanningsnivå, inntekt og andel på uføretrygd. Utenforskapet i Sarpsborg er stort. Dette kan ikke møtes på en annen måte enn med langsiktig og systematisk satsing på å få flere i utdanning og arbeid. Vi kan ikke slå oss til ro med at uføretrygd eller sosialhjelp blir løsningen for stadig flere, men må innrette vår innsats slik at denne utviklingen snur.

Sarpsborg kommune gikk med et beskjedent økonomisk overskudd i 2019, langt mer beskjedent enn det burde være. Resultatet ble reddet av høyere skatteinntekter og lavere pensjonsutgifter enn budsjettet, begge deler som følge av at det går godt i norsk næringsliv. Mange av kommunens virksomheter hadde behov for vesentlig mer penger enn de hadde budsjett til.

Virksomhetenes utfordringer med å holde budsjettet henger sammen med levekårssituasjonen i Sarpsborg. I forhold til det opprinnelige budsjettet var det en stor vekst i utgiftene for blant annet NAV og grunnskolene. Dette underbygger viktigheten av å bedre levekårssituasjonen på lang sikt. Det betyr også at mange virksomheter går inn i 2020 med for høye løpende driftsutgifter enn de har budsjett til, noe som utgjør en stor utfordring for kommunen. Samtidig er det en type utfordring som kommunen har vist evne til å håndtere tidligere, og som kommunen skal klare å håndtere igjen.

Når dette skrives er det klart at Korona-viruset vil gjøre 2020 til et spesielt og krevende år for verden, Norge og Sarpsborg. Vi vet ennå ikke hvilken betydning viruset vil få på kort og lang sikt. Det vil kreve godt lederskap og en stor innsats fra hele Sarpsborg-samfunnet å håndtere det slik at de negative konsekvensene blir så små som mulig.

Selv om vi hadde ønsket oss bedre økonomiske resultater for Sarpsborg kommune i 2019, vil jeg minne om at politikere, ledere og medarbeidere også dette året har lagt ned en stor innsats for at samfunnsutviklingen, tjenestetilbudet og kommuneøkonomien i Sarpsborg skal være så god som mulig. Jeg vil takke alle for det de har bidratt med, og for godt samarbeid gjennom året.

Unni Skaar
Kommunedirektør

SAMFUNNSRESULTATER

Analyse

Befolkningsutvikling

Per 31.12. 2019 hadde Sarpsborg 56 732 innbyggere. Folketilveksten i 2019 var 735 personer, en vekst på 1,3 %. Veksten for landet var 0,7 %. 541 nye innbyggere kom til verden i Sarpsborg i 2019 og Sarpsborg fikk et fødselsoverskudd på 54 innbyggere. 2 896 personer flyttet til Sarpsborg i 2019, mens 2 223 flyttet ut. Nettoinnflyttingen ble da 673 personer.

	Folkemengde	Fødselsoverskudd i	Nettoinnflytting i	Folketilvekst i
	1. januar	kalenderåret	kalenderåret	kalenderåret
2006	50 115	98	390	478
2007	50 593	46	422	460
2008	51 053	147	512	670
2009	51 723	171	264	436
2010	52 159	67	594	646
2011	52 805	100	423	528
2012	53 333	80	299	363
2013	53 696	56	306	363
2014	54 059	18	104	133
2015	54 192	91	399	486
2016	54 678	86	370	449
2017	55 127	46	375	416
2018	55 543	-8	460	454
2019	55 997	54	673	735

Antall barn mellom ett og fem år har gått noe ned de siste fire årene. Det har vært en moderat vekst i gruppen barn i barneskolealder, mens ungdomsskoleelevene har blitt færre de siste to årene. Som ventet har pensjonistene hatt sterkest vekst og aldersgruppen 45-66 år er økende.

Attraktivitet

Bostedsattraktivitet og boligbygging

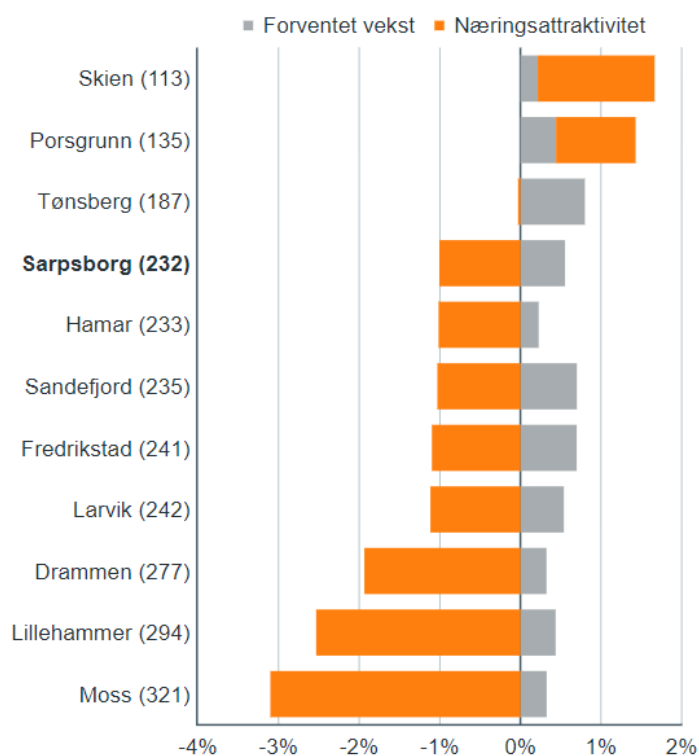
Den høye boligbyggingen og nettoinnflyttingen i 2019 viser at Sarpsborg har blitt mer attraktivt som bosted.

Sammenlignet med andre byer i Østfold og Vestfold har Sarpsborg, ifølge Telemarsforskning, vært mindre attraktiv for bosetting mellom 2006 og 2016. Men i 2018 tok boligbyggingen seg opp og ble rekordhøy. Bostedsattraktiviteten ble positiv, det vil si at den faktiske nettoflyttingen var større enn forventet. Statistikk for bygde boliger i løpet av 2019 oppdateres av SSB 6. april 2020.

Bedriftsattraktivitet

I 2018 økte antall arbeidsplasser i Sarpsborg med 834, en vekst på 3 %. 559 av disse var i privat sektor og 275 i offentlig sektor. Det skal mye til å slå denne rekorden. Veksten var sterkere enn i resten av landet, både i næringslivet og i offentlig sektor.

I 2019 var veksten lavere enn i 2018 på grunn av lite vekst i næringslivet. I alt hadde Sarpsborg en vekst på 154 arbeidsplasser, det vil si 0,5 %. Statlig sektor økte med 153 arbeidsplasser, og kommunal virksomhet med 78 arbeidsplasser. I privat næringsliv var det totalt sett en nedgang på 75 arbeidsplasser. Størst økning var det innen helse og sosialtjenester, offentlig administrasjon/forsvar/sosialforsikring og undervisning. Privat næringsliv hadde også en vekst innen utleie av arbeidskraft, transport, verkstedindustri og annen industri. Innen bransjer som næringsmidler, finans, eiendom og utleie, agentur og engros, forretningsmessig tjenesteyting og varehandel var det derimot færre ansatte i 2019 enn i 2018.

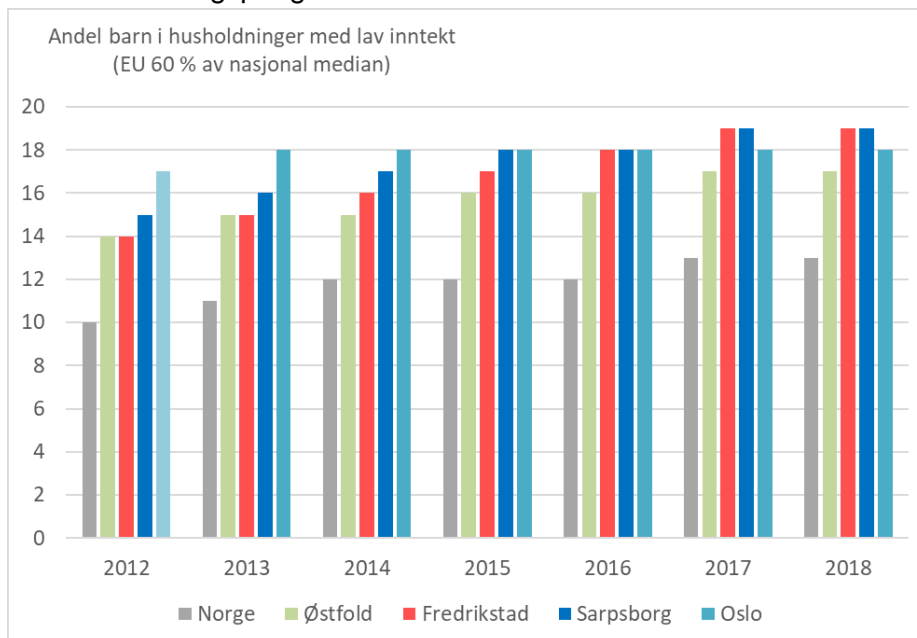

Tatt i betraktning de strukturelle betingelsene for attraktivitet i næringslivet, som er en kombinasjon av bransjestruktur og befolkningsvekst, er ikke næringsattraktiviteten så negativ sett i forhold til hva en kan forvente og sammenlignet med andre sammenlignbare kommuner som Hamar, Sandefjord, Fredrikstad og Drammen, Lillehammer og Moss. (Kilde: Telemarsforskning)

Figur 1.2.2 Forventet vekst og næringsattraktivitet i Sarpsborg og sammenligningsstedene 2019. Summen av de to søylene er den faktiske arbeidsplassveksten på stedene. Rangert etter næringsattraktivitet.

Levekår

Sarpsborg kommer dårligere ut på de fleste levekårs- og folkehelseindikatorer som blant annet utdanning, sysselsetting, inntekt og helse sett i forhold til Norge, tidligere Østfold fylke, og for eksempel Fredrikstad. Oslo har lenge hatt større andel lavinntektsfamilier enn Sarpsborg, men kurven for Oslo har flatet ut de to siste årene og ligger nå under Sarpsborg og Fredrikstad. Sarpsborg har ligget i øvre sjikt i andel uføretrygdede eller med arbeidsavklaringspenger mellom 18-66 år med over 20 %.

Andelen barn som bodde i trange boliger og andelen som bodde i lavinntekts-husholdninger har vært høyere for Sarpsborg enn for resten av landet.

Diagrammet over viser utviklingen i andel lavinntektshusholdninger etter følgende ny definisjon: barn som bor i husholdninger med inntekt under 60 % av nasjonal median, og brutto finanskapital under 1G. (Kilde: Folkehelseinstituttet). Andelen med lavinntekt har økt noe i hele befolkningen. Andelen med lavinntekt er høy blant innbyggere med innvandrerbakgrunn. De med kort botid i Norge har størst utfordringer. De siste to årene har andelen stabilisert seg i Oslo rundt 18 %, mens for Sarpsborg, Fredrikstad og Moss har andelen økt til over 18 %.

Stadig flere innbyggere tar lengre utdanning. Andelen av befolkningen over 16 år med universitets- og høyskoleutdanning i Sarpsborg økte fra 23,4 % i 2016 til 24,1 % i 2017 og 24,5 i 2018. Dette er samtidig vesentlig under landssnittet, som i 2018 var på 33,4 %.

Andelen elever som fullførte studie- eller yrkeskompetanse på normert tid økte fra 54,8 % i 2012-2017 til 62,6 % i 2013-2018. Andelen unge arbeidsledige eller som har strøket eller droppet ut av videregående opplæring er mindre enn før.

Ungdataundersøkelsen fra 2019 viste at ungdom flest i Sarpsborg opplever at de har gode relasjoner til foreldre og venner. De fleste har en fortrolig venn. Mange trives på skolen. Andelen ungdom som har prøvd eller som bruker ulovlige rusmidler er under landsgjennomsnittet. Likevel skårer ungdommene i Sarpsborg høyt på ensomhet og psykiske plager. Det er lavere deltakelse i organisert fritid og mindre framtidsoptimisme enn gjennomsnittlig for landet.

Klima og miljø

Energiforbruk

Rundt 40 prosent av det totale energiforbruket i Norge er knyttet til bygg og brukes til oppvarming, lys, kjøling og husholdningsapparater. Sarpsborg kommune vedtok i 2008 mål om å redusere energiforbruk i kommunale bygg og anlegg med 25 prosent innen 2020. Gjennomsnittsforkbruk av energi i kommunale bygg i 2019 var 155 kWh/m². Dette er en reduksjon på 25,2 % fra 2008. Oljeforbruket er blitt redusert med 93,6 % fra 2009 og var i 2019 - 450.264 kWh. Alle oljekjeler som fortsatt skal brukes er i løpet av 2019 ombygd slik at de kan bruke bioolje.

Visjon, ambisjoner og mål i Samfunnsplan 2018-2030

Visjon

«Sammen skaper vi Sarpsborg» er visjonen i kommunens samfunnsplan, vedtatt 12.04.2018. Visjonen tar opp i seg samfunnsplanens hovedbudskap og innsatsområder. Det overordnede målet er «Et attraktivt sted å bo, jobbe og oppleve». De tre innsatsområdene er -det gode hjemstedet, -jobbene for framtiden og -opplevelser for livet.

Ambisjoner

Samfunnsplanen fastsetter ambisjoner for befolkningsvekst, arbeidsplassvekst og lokal skatteinngang. Nedenfor gjengis ambisjonene, hva de forutsetter av utvikling fra inngangen til 2017 og framover, samt utviklingen i 2017.

Ambisjon	Forutsatt utvikling	Foreløpig utvikling
Sarpsborg skal ha minst 65.000 innbyggere i 2030.	Ved inngangen til 2017 var det 55.127 innbyggere i Sarpsborg. Ambisjonen forutsetter en økning på nærmere 10.000 personer fra 2017 til 2030. Befolkningsveksten må da gjennomsnittlig være på 1,2 % årlig.	I 2019 økte befolkningen med 735 personer, det vil si 1,3 %.
Sarpsborg skal ha minst 33.000 arbeidsplasser i 2030.	Ved inngangen til 2017 var det 27.192 arbeidsplasser i Sarpsborg. Ambisjonen forutsetter en økning på rundt 6.000 fra 2017 til 2030. Veksten i antall arbeidsplasser må da gjennomsnittlig være på 1,5 % årlig.	I 2018 økte antall arbeidsplasser med 834, 559 i privat sektor og 275 i offentlig sektor, 3 % vekst. 2019 viser en vekst på 0,5 %.
Inntekts- og formuesskatt til kommune og stat fra personlige skatteyttere i Sarpsborg skal i 2030 være på nivå med landsgjennomsnittet.	I 2016 hadde kommunen en skatteinngang pr. innbygger på 79,9 prosent av landssnittet. Ambisjonen forutsetter en gjennomsnittlig bedring på ca. 1,4 prosentpoeng pr. år.	I 2017 var skatteinngangen på 78,6% av landssnittet, i 2018 var den 79,3 %. I 2019 var skatteinngangen 79,2% av landssnittet.

Mål

Samfunnsplanen skisserer overordnede mål knyttet til de tre innsatsområdene, det gode hjemstedet, jobbene for framtiden og opplevelser for livet.

Det gode hjemstedet			
Slik vil vi ha det:			
Et mangfold av boligtilbud i gode bomiljø	Raskt og trygt til og fra hjemmet, jobben, skolen og aktiviteter	Meningsfull hverdag i alle livsfaser	Kultur basert på åpenhet, tillit, inkludering og deltakelse
Jobbene for framtiden			
Slik vil vi ha det:			
Sarpsborg og Nedre Glommaregionen er et attraktivt område å etablere ny virksomhet, og eksisterende virksomheter har gode muligheter for vekst og lønnsomhet	Sarpsborg og Nedre Glommaregionen har et bærekraftig og framtidsrettet næringsliv	Nedre Glommaregionen oppfattes som en helhetlig og attraktiv næringsregion	Næringslivet har tilgang til relevant kompetanse for morgendagens utfordringer

Opplevelser for livet			
Slik vil vi ha det:			
Innbyggerne i Sarpsborg skaper og deltar i aktiviteter	Sentrum er samlingspunkt og drivkraft for opplevelser	Sarpsborg har gode muligheter for naturopplevelser, rekreasjon og mosjon	Byen har et rikt kulturtilbud

Prioriterte tiltak

Vedtatte styringsdokumenter

Kommuneplanens arealdel 2015-2026

Hovedmål: «Sarpsborg – en bærekraftig og transporteffektiv kommune med et aktivt sentrum».

Arealplanen er et verktøy som skal bidra til å realisere mål i samfunnsplan som skal bidra til bolig- og befolkningsvekst, det gode hjemstedet, jobbene for fremtiden og opplevelser for livet. De fleste framtidige boligområder i arealplanen er regulert eller under regulering, men utbyggingen går langsommere enn ønsket.

Et større boligområde på Skredderberget og næringsområde på Alvim ble ikke godkjent av departementet. Det er nødvendig å revidere arealplanen for å finne erstatningsområder for disse. Erfaring viser også at arealplanen ikke har ivaretatt behovet for større arealkrevende næringsvirksomheter og disse behovene må også ivaretas når planen skal revideres.

Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Regulere boligområder i kommunalt eie.	2019-2022	Områdene Navestad/Berg, Maugesten, Yvenåsen og Kløvningsten reguleres.
Tilby 20-30 selvbyggertomter årlig.	2019-2022	Selvbyggertomter tilbys når områdene er klare til opparbeidelse. Kommunen har ikke hatt selvbyggertomter til salgs i 2019.
Utrede muligheten for å frigjøre Kalaområdet, der det i dag er travbane, til boligutvikling.	2019	Tiltaket er ikke lenger aktuelt.
Regulere bydelsenteret Grålum.	2019-2022	Mulighetsstudiet er under slutføring og blir behandlet i formannskapet i april 2020. Oppstart av områderegulering igangsettes deretter. Prosjekt med smarte ladestasjoner på Inspiria er under utvikling med oppstart sommeren 2020.

Kommunedelplan sentrum 2017-2026 (under utarbeiding)

Hovedmål: Byen skal være et attraktivt sted å jobbe, bo og besøke.

- Sentrum er samlingspunktet og drivkraften for Sarpsborg.
- Byen skal oppfordre til økt byliv.
- Den moderne byen bygges på historisk identitet og bærekraftige blågrønne løsninger.
- Myke trafikanter settes først i sentrum.

Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Utarbeide områdereguleringsplan rundt ny jernbanestasjon.	2019-2020	Avventer mulighetsstudie for stasjonsområde og Rosenkrantzgate med oppstart vår 2020.
Realisere parker, lekeplasser og infrastruktur gjennom samarbeid med private aktører.	2019-2022	Ikke påbegynt.

Utarbeide plan for bruk av Rosenkrantz gate, som vil være hovedforbindelse mellom gågata og nytt stasjonsområde.	2019-2022	Det startes en mulighetsstudie for stasjonsområde og Rosenkrantzgate med oppstart våren 2020.
Utvikle Sarpsborgkontoret som en arena for innbyggerdialog med blant annet 3D-modell av sentrum.	2019	Sarpsborgkontoret er avviklet i den form det har hatt. Der blir lagt til rette for involvering i prosesser, og etablert arenaer for samhandling med innbyggerne når rådhusets første etasje bygges om. Likedan vil nytt bibliotek etableres med funksjoner og arenaer for innbyggerdialog.

Bypakke Nedre Glomma

Hovedmål:

- Nedre Glomma regionen skal i år 2030 håndtere transporttettersspørselen innen person- og godstransport mer effektivt enn i dag.
- Reisetiden for persontransport skal reduseres.
- Persontransportkapasiteten inn mot og mellom bysentrene skal øke i forhold til forventet befolkningsvekst.
- Andelen personreiser som foretas med andre transportmidler enn bil skal øke til et nivå tilsvarende gjennomsnittet for liknende byområder i Norge.
- Det skal være nullvekst i personbilbruken.
- Kjøretiden på viktige strekninger for godstransport skal være minst like god som i dag, og forutsigbarheten skal være bedre.

Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Planlegge felles vei og bane over Sarpsfossen.	2019-2022	Forslag til kommunedelplan er på høring.
Inngå byvekstavtale og starte gjennomføring av tiltak.	2019	Samferdselsdepartementet har ikke vært klare for å starte opp forhandlinger om byvekstavtale i Nedre Glomma.
Planlegge tiltak for sykkel etter prioritering i rapport for Hovedsykkelveier i Sarpsborg og Fredrikstad.	2019-2022	I Statsminister Kolstadsvei er det anlagt gang- og sykkelvei på deler av strekningen. Resterende del avventes på grunn av evt. Jernbaneutbygging. Regulering av Lundeveien er gjennomført iht. prioritering i planen. Det er etablert sykkelparkeringer på Tindlund skole og Skjeberg rådhus.

Næringsutvikling		
Jobbene for fremtiden:		
<p>Mål i samfunnsplanen: Sarpsborg skal ha minst 33.000 arbeidsplasser i 2030. Dette forutsetter en økning på rundt 6.000 fra 2017 til 2030.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sarpsborg og Nedre Glommaregionen er et attraktivt område å etablere ny virksomhet, og eksisterende virksomheter har gode muligheter for vekst og lønnsomhet. • Sarpsborg og Nedre Glommaregionen har et bærekraftig og framtidrettet næringsliv. • Nedre Glommaregionen oppfattes som en helhetlig og attraktiv næringsregion. • Næringslivet har tilgang til relevant kompetanse for morgendagens utfordringer 		
Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Utviklingsprosjekter i sentrum i regi av ByKraft.	2019-2022	<p>Det er satt fokus på følgende områder for å skape gode og moderne byrom for en attraktiv by og god næringsutvikling;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Biblioteket – Hemfosa - Nils Hønsvaldsgate - Jernbanegata - Rosenkrantzgate - Kulturkvartalet - Levende lokaler
Tilrettelegge for å tiltrekke ny og attraktiv næringsvirksomhet til Sarpsborg, gjerne i samarbeid med næringsforeningen og andre naturlige samarbeidspartnere.	2019-2022	<p>Nærings samarbeidet i Søndre Viken næringsregion er videre utviklet med tanke på vertskapsrollen, kommunikasjon og markedsføring av næringsregionen.</p> <p>Sarpsborg kommune har bevilget penger til et forprosjekt i regi av Inspiria som skal vurdere muligheten for å etablere en inkubator tjeneste i kommunen.</p> <p>Sarpsborg kommune har bevilget penger til «Prosjekt statlige arbeidsplasser» i regi av Partnerskapet for næringsutvikling i Østfold. Prosjektet skal jobbe målrettet for næringsutvikling i tilknytning til sykehuset på Kalnes.</p> <p>Det er gjennomført ukentlige møter mellom kommunen og næringsforeningen for informasjonsutveksling og koordinering av oppgaver.</p>
Smart Mobilitet Grålum. Utvikle Grålum som et levende bydelssenter og et utstillingsvindu for kompetansekrevede virksomheter.	2019-2022	<p>Mulighetsstudiet er under slutføring og blir behandlet i formannskapet i april 2020. Oppstart av områderegulering igangsettes deretter.</p> <p>Prosjekt med smarte ladestasjoner på Inspiria er under utvikling med oppstart sommeren 2020.</p>

ÅRSRAPPORT 2019 – SARPSBORG KOMMUNE

Delta i partnerskapet Mulighetsriket i Østfold. Partnerskapet skal bidra til å styrke og øke attraktivitetsfaktorene for næringsutvikling. Resultatene skal være økt økonomisk verdiskaping, økt sysselsettingsandel, positivt omdømme og god by- og stedsutvikling.	2019-2022	Sarpsborg kommunen er deltaker i partnerskapet, og er involvert i tre prosjekter som skal bidra til økt arbeidsplassutvikling: <ol style="list-style-type: none"> 1. Store datasenter 2. Statlige arbeidsplasser 3. Ambisiøse bedrifter
Utarbeide områderegeringsplan for Stort Datasenter Hasle.	2019-2022	Gjennom områderegeringen har det blitt avklart hvor området for innplassering av selve datasenteret skal være. Buffersoner, ankomstveier og trasé for kjølevann fra Glomma er også avklart. Prosjektet er sikret arkeologisk registrering av fylkeskonservator i 2020. Det er gjennomført møte med grunneierne for å orientere om partnerskapet med Østfold Energi AS om opprettelse av et utviklingsselskap.
Store datasenter Østfold	2019-2022	Prosjektet har i 2019 jobbet aktivt med å finne en industriell partner som kan videreutvikle prosjektet og klargjøre det for salg internasjonalt. I 4. kvartal inngikk kommunen en intensjonsavtale med Østfold Energi AS om å etablere et felles utviklingsselskap; DC Sarpsborg AS. Selskapet ble besluttet opprettet av formannskapet og styret i Østfold Energi AS i desember 2019. Prosjektet har prioritert oppgaver knyttet til konsesjon for kraft og tilrettelegging for vannkjøling av datasenteret.

Kommunedelplan mangfold, inkludering og likeverd

Hovedmål: Sarpsborg er en kommune uten diskriminering og mobbing. Mangfold, inkludering og ytringsfrihet er viktige verdier. Kommunen gir likeverdige tjenester til alle innbyggere.

Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Gjennomføre årlige samfunnskonferanser og kompetansetilbud med temaer som bidrar til gode holdninger og kunnskap om likeverd og inkludering.	2019-2022	Samfunnskonferansene ble gjennomført 7. juni for elevråd/ungdommens bystyre og 12.-13. nov., metodekurs i samskaping.
Forebygge ekstremisme gjennom løpende samarbeid med Sarpsborg religionsdialog, politiet og andre organisasjoner.	2019-2022	Jevnlige møter, dialog og samlinger med innvandrersorganisasjoner, imamer og humanistiske organisasjoner.

ÅRSRAPPORT 2019 – SARPSBORG KOMMUNE

Arbeide for at alle skolene i Sarpsborg benytter elevrådene etter intensjonen om å gi elevene medbestemmelse på viktige saker i skolehverdagen.	2019-2022	Ungdommens bystyre har fremmet ønske om felles retningslinjer for elevrådssamarbeid i perioden 2019-2022. Videreføres innenfor arbeidet med nytt ungdomsråd som del av ny kommunelov. Elevrådsarbeidet har hatt sentral rolle i handlingsplanen «Tett på», med fokus på demokratisk kompetanse.
Videreutvikle etablerte møteplasser og aktiviteter som bl.a. Verdensrommet, Flere Farger og Folk i Sarp.	2019-2022	Flere farger er omorganisert. Nye organisasjoner deltok i Folk i Sarp. Verdensrommet har mange ulike tilbud.
Styrke samarbeidet med frivilligheten om ulike tiltak og festivaler.	2019-2022	Ulike organisasjoner og enkeltpersoner rekrutteres til frivillige aktiviteter og festivaler. Samarbeid med frivilligsentralene og nye organisasjoner.
Forsterke arbeidet med moderat kvotering og intervju av kvalifiserte innvandrere i rekruttering til kommunale stillinger for å sikre et inkluderende, likeverdig og mangfoldig arbeidsmiljø.	2019-2022	Samarbeidsavtalen som ble inngått mellom Sarpsborg kommune og IMDi blir fulgt i ansettelsesprosessene i kommunen.
Utvikle nærmiljøtiltak i skolene som fremmer integrering og utjevner sosiale forskjeller.	2019-2022	Det satses på ulike utviklingstiltak og prosjekter i skolene med størst innvandrerbefolkning. Samfunnskonferansen i november bidro til kompetanse og nettverksbygging.

Kommunedelplan folkehelse

Hovedmål: Folkehelsen og levekårene skal bedres og levekårsforskjellene skal utjevnes gjennom tilrettelegging og mobilisering.

Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Bygge kunnskap hos ledere, medarbeidere/saksbehandlere og politikere om folkehelse.	2019-2022	Film om folkehelse er laget med formål om å gi info, synliggjøre folkehelse i alle kommunens virksomheter, og grunnlag for forankring og bevisstgjøring.
Innlede dialog med Inspiria med sikte på at samarbeidsavtalen mellom kommunen og Inspiria skal omfatte undervisningsprogram innen psykisk helse og sosial kompetanse.	2019	Dialog holdes årlig i mars i forbindelse med årsrapportering.
Arbeide for at alle skoler og barnehager i Sarpsborg på sikt blir implementert i konseptet helsefremmende skoler og barnehager.	2019-2022	Hafslundsøy skole og Sandesundsveien skole, Tyrihans barnehage og Snarveien barnehage er sertifisert. Jelsnes skole har sendt søknad om godkjenning i desember 2019.

ÅRSRAPPORT 2019 – SARPSBORG KOMMUNE

<p>Gjennomføre prosjekt «Sammen skaper vi det gode hjemstedet-lokalsamfunnsutvikling basert på lokale ressurser og samspill»</p>	<p>2019-2020</p>	<p>Det er gjennomført to dagers kurs med Cormac Russel om ABCD metode (styrkebasert lokalsamfunnsutvikling) med tittel "Sammen skaper vi Sarpsborg - hvordan gjør vi det?" (ca. 30 deltakere)</p> <p>Etablert Sarpsborg ABCD-nettverk</p> <p>Ukentlige aktiviteter i regi av Alvim vel</p> <p>Matkurs for Alvimfamilier (regionale folkehelsemidler)</p> <p>Etablert Ungdomsfellesskapet på Alvim med BUFDIR-midler, Tilsatt to medarbeidere. Deltatt på kurs om medvirkning med Ungdom og Fritid. (en nasjonal satsning, finansiert gjennom Program for folkehelsearbeid i kommunene).</p>
--	------------------	---

Styringsdokumenter som skal utarbeides

Navn på styringsdokument	Status per 31.12.2019
<p>Revidere kommuneplanens arealdel og kystsoneplanen 2015-2026. Ny planperiode 2020-2031.</p>	<p>Arbeidet pågår, planutkast legges ut på offentlig ettersyn før sommeren 2020.</p>
<p>Planstrategi</p>	<p>Kunnskapsgrunnlag under utarbeidelse og oppstartnotat til politisk behandling.</p>
<p>Kommunedelplan klima og energi</p>	<p>Arbeidet pågår. Planprogram vedtatt høst 2019. Planutkast legges ut på offentlig ettersyn høst 2020.</p>

MEDARBEIDER

Rekruttering og omstilling.

Tabellen under viser utvikling i årsverk og antall fast ansatte i Sarpsborg kommune.

År	2000	...	2010	...	2017	2018	2019
Årsverk	2 585		2 952		3 346	3 465	3 572
Fast ansatte	3 343		3 849		4 122	4 218	4 410

Antall fast ansatte har i 2019 økt med 192 personer, og antall årsverk har økt med 107 sett i forhold til 2018. Økningen i antall er størst i kommuneområde helse og velferd, mens den prosentvise veksten er størst i kommuneområde samfunn. Antall ansatte har økt mer enn antall årsverk, og det medfører at gjennomsnittlig stillingsstørrelse har gått ned fra 82,1 % i 2018 til 81,0 % i 2019.

Kommunen er en attraktiv arbeidsgiver og det er i hovedsak mange søkere til ledige stillinger. På enkelte stillingsområder er det likevel utfordringer, f.eks. når det gjelder høyskolegrupper og spesielt sykepleiere, samt noen spesialiststillinger. For å imøtekomme rekrutteringsbehovet har det blant annet vært satset på markedsføring via høyskoler, arbeidslivsmesser og gjennom aktiv bruk av sosiale medier.

Inkluderende arbeidsliv

De sentrale partene inngikk i desember 2018 ny IA avtale for perioden 01.01.19 - 31.12.22, som skal gjelde for hele arbeidslivet. Målet er å redusere sykefraværet med 10 % sammenlignet med årsgjennomsnittet for 2018, og frafallet fra arbeidslivet skal reduseres. Gjennom å jobbe godt og systematisk med å forebygge og redusere sykefravær og frafall, skal virksomhetene være med på å skape gode inkluderingsarenaer i arbeidslivet. Fokusområder vil være forebyggende arbeidsmiljø og oppfølging av de som har langvarig eller hyppig sykefravær.

IA avtalen inneholder også et punkt om at det skal drøftes med tillitsvalgte hvorvidt det skal benyttes utvidet rett til egenmelding utover det lovpålagte i Folketrygdloven. Sarpsborg kommune har gjennomført en slik drøfting, og opprettholder den praksis som har vært benyttet gjennom de tidligere IA-periodene, dvs. inntil 8 sammenhengende dager og opptil 24 dager per år.

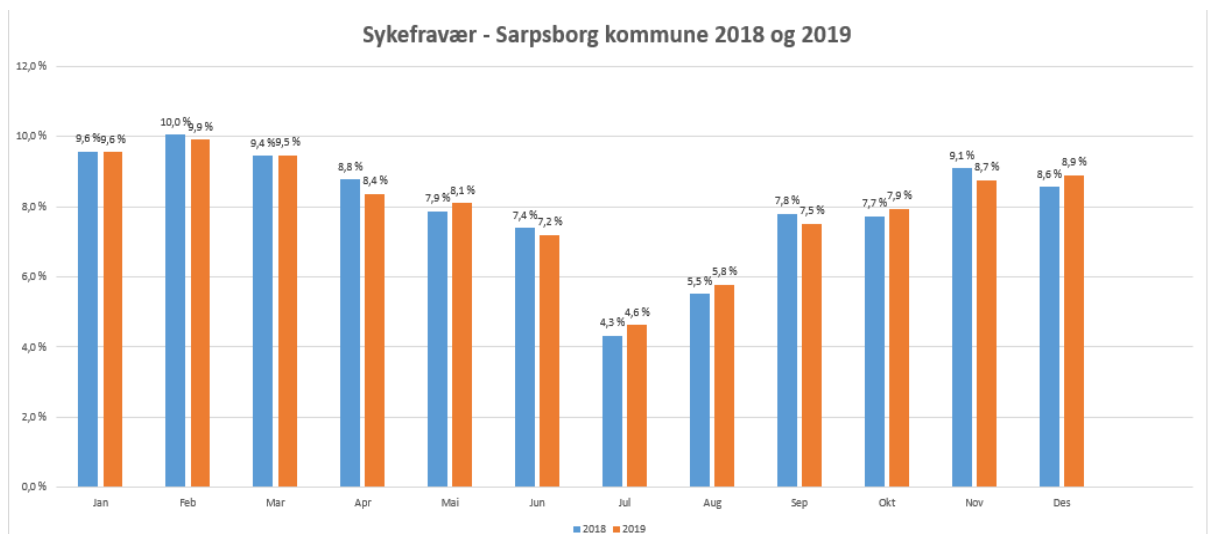
Sarpsborg kommune vil videreføre og forsterke det partssammensatte arbeidet som gjøres i de enkelte HMS-team ute på arbeidsplassen. Det kan imidlertid være nyttig at teamene evaluerer hvilke forebyggende tiltak det jobbes med, for å sikre at disse tiltakene i større grad bygger på forskning om risikofaktorer i de ulike bransjer/yrker og kunnskap om «hva som virker». Det enkelte kommuneområdet jobber nå med å velge ut virksomheter eller team de tenker det bør rettes en ekstra innsats mot for å utvikle arbeidsmiljø og redusere sykefraværet.

Det totale sykefraværet i Sarpsborg kommune i 2019 var på 8,0 %, og sykefraværet ser nå ut til å stabilisere seg rundt 8 %. Målet om 10 % reduksjon i sykefraværet sammenlignet med gjennomsnittet i 2018 tilsier at Sarpsborg kommune bør ned til et sykefravær på 7,2 % innen utgangen av 2022.

2001	2010	2015	2016	2017	2018	2019
9,5	9,2	8,9	8,0	7,9	8,0	8,0

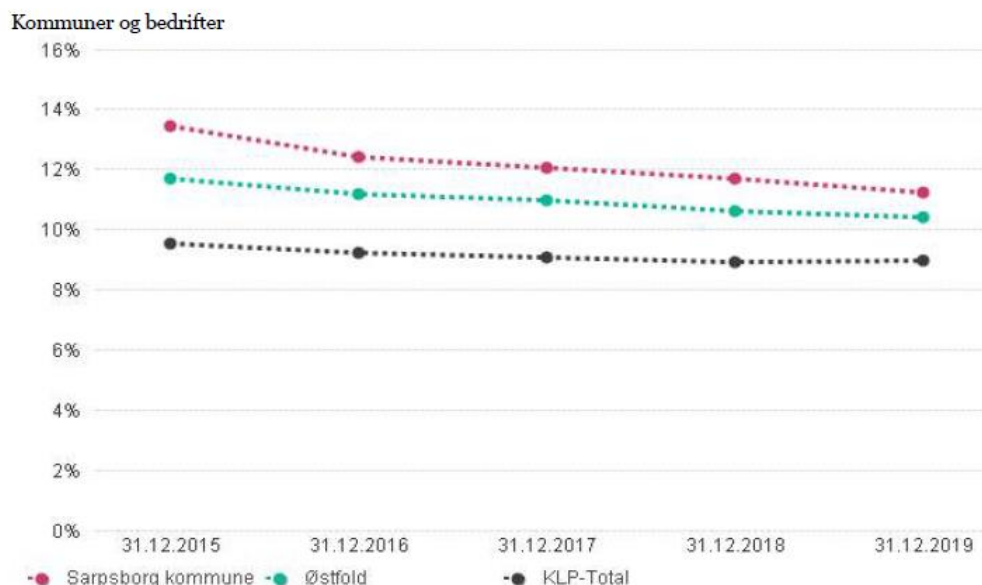
*Tabellen viser den historiske sykefraværsutviklingen i Sarpsborg kommune fra 2001- 2019

*Tabellen viser sykefraværsutviklingen i Sarpsborg kommune mnd. for mnd. 2018 -19.

Tall fra KLP viser en positiv utvikling i andel uføre pr årsverk fra 2015 og fram til nå, selv om Sarpsborg kommune fortsatt ligger høyere sammenlignet med Østfold og andre KLP-kunder. Det er flere nå som får innvilget en gradert uføre-ytelse i kombinasjon med jobb. Dette kan tyde på at arbeidsplassene tilrettelegger godt for at medarbeidere med helseplager kan stå i arbeid så lenge som mulig. Med god oppfølging og avklaring av rett stillingsprosent opp mot tilsetningsforholdet kommer stadig flere ansatte tilbake i arbeid igjen, selv etter flere år som ufør.

Uføreandel per årsverk

Tabellen under viser en oversikt over antall ansatte med overgang fra arbeid til delvis eller full AFP eller alderspensjon. Det har vært en økning av antallet som har gått av med full AFP og alderspensjon sammenlignet med 2018. Dette har blant annet sammenheng med relativt høy gjennomsnittsalder i noen områder. Som et ledd i å sikre kompetanse og arbeidskraft i årene som kommer vil det bli stadig mer viktig for Sarpsborg kommune å ha fokus på hva som skal til for at ansatte vil stå i arbeid så lenge som mulig framfor å gå av med pensjon. Tiltak som må vurderes på den enkelte arbeidsplass er blant annet tilpasning av oppgaver, arbeidstid og stillingsprosent.

	2015	2016	2017	2018	2019
Full AFP	28	29	36	15	23
Delvis AFP	8	11	12	22	21
Alderspensjon	73	52	42	30	43

*tallene er hentet fra KLP og SPK

Sarpsborg kommune har gjennom flere år jobbet med å inkludere de som står utenfor arbeidslivet, og med spesielt fokus på unge under 30 år. Arbeidspraksis er et ledd i dette arbeidet. Det ble derfor ansatt en rådgiver og praksisplasskoordinator høsten 2017.

Type praksisplasser	2017	2018	2019
Arbeidsmarkedsbedrifter og NAV	134	193	247
Elev / student	28	91	190
Språkpraksis	34	68	51
Sum	196	352	491

Bakgrunnen for bruk av praksisplasser kan være flere behov, som blant annet; språkpraksis, fersk referanse og relevant arbeidserfaring, ønskelig med mer relevant arbeidserfaring ved

siden av utdanning, jobbsmak, videre tilsetning/jobb, eller avklaring av arbeids- og inntektsevne.

Siden høsten 2017 har det vært jobbet systematisk med å koordinere, kvalitetssikre og øke arbeidet med praksisplasser i kommunen. Dette har gitt følgende resultater:

- Økt antall praksisplasser i kommunen
- Flere virksomheter som tar imot nå enn tidligere
- Økt inkluderingskompetanse
- Økt mangfold i kommunen
- Virksomheter tar kontakt med praksisplasskoordinator når de har arbeidsoppgaver som kan egne seg for en som trenger arbeidspraksis
- NAV og tiltaksbedrifter er fornøyd med den nye ordningen

I 2019 har det vært jobbet med å se på hva som skjer med kandidatene etter de har vært i arbeidspraksis i kommunen, og hvorvidt de kommer videre i prosessen sin. 108 tilfeller ble gjennomgått i samarbeid med NAV. Resultatet viste at hele 44 % av de som hadde vært i arbeidspraksis fikk jobb etter endt praksis, hel eller deltid, ofte i kombinasjon med utdanning.

Medarbeiderundersøkelsen

Undersøkelsen ble første gang gjennomført i oktober 2016, og skal gjennomføres én gang per år.

10-FAKTOR er en medarbeiderundersøkelse som er tilpasset norske kommuner og fylkeskommuner. Undersøkelsen består av 35 påstander og et kommentarfelt. Svarene knyttes til 10 ulike faktorer som er dokumentert viktige for et godt arbeidsmiljø.

Undersøkelsen bygger godt oppunder «Vi i Sarpsborg». Nedenfor følger resultatene på kommunenivå:

Faktorer	2016	2017	2018	2019
Oppgavemotivasjon	4,4	4,4	4,3	4,3
Mestringstro	4,4	4,4	4,4	4,4
Autonomi	4,3	4,3	4,3	4,3
Bruk av kompetanse	4,4	4,4	4,3	4,4
Mestringsorientert ledelse	4,1	4,2	4,1	4,1
Rolleklarhet	4,5	4,5	4,5	4,5
Relevant kompetanseutvikling	3,9	4,0	3,9	4
Fleksibilitetsvilje	4,6	4,6	4,6	4,6
Mestringsklima	4,3	4,3	4,3	4,3
Nytteorientert motivasjon	4,7	4,7	4,7	4,7
Snitt	4,4	4,4	4,3	4,4
Antall inviterte	4 242	4 694	4 720	4 717

Antall svar	3 408	3 413	3 855	3 832
Svarprosent	80,3	72,7	81,7	81,2

Undersøkelsen er gjennomført i perioden 27. januar til 20. februar 2020. Svarprosenten er 81,2 % som er litt under fjorårets rekord på 81,7 %.

Det samlede resultatet (totalsnitt) for hele kommunen er 4,4. Det er benyttet en skala fra 1-5 der 1 er dårligst og 5 er best. Resultatet er derfor svært godt selv om det er noe variasjon mellom ulike enheter og team. Resultatene er i seg selv ikke det viktigste, men hvordan virksomhetene og teamene arbeider med undersøkelsen mellom hver måling. Det er gjennomført opplæring for ledere, tillitsvalgte og verneombud, og det er laget en egen veileder for prosesser i virksomheter og team.

Resultatene på alle nivåer er tilgjengelig for alle medarbeidere i et åpent rom i kommunens intranett, Sarpedia, som heter «Medarbeiderundersøkelsen 10-FAKTOR». Undersøkelsen skal følges opp i det enkelte HMS-team og inngå som en del av enhetenes HMS-arbeid.

Skader og HMS avvik

Det ble i 2019 registrert totalt 229 skader og 697 HMS avvik. Sammenlignet med det som ble meldt inn i 2018 er antall skader redusert med 73 tilfeller, mens de innmeldte HMS-avvikene har økt med hele 158 tilfeller. I 2019 var det 6 skader som kommer inn under Arbeidstilsynets definisjon av alvorlige skader. Dette er en reduksjon på 4 alvorlige skader sammenlignet med resultatet i 2018. De 6 skadene er innrapportert iht. Arbeidstilsynets regler.

Kommunen har fortsatt en målrettet satsning på skadeforebyggende tiltak og viktigheten av å melde inn HMS-avvik. Det er derfor positivt å se at økningen av innmeldte HMS-avvik fortsetter. Når det gjelder reduksjonen i antallet yrkesskader i 2019, var det i de første månedene i 2018 lange perioder med svært glatte områder i kommunen. Dette førte til unormalt mange skader der ansatte falt og skadet seg. I 2019 var det betydelig bedre væreforhold slik at denne typen skader i stor grad uteble.

Skader/avvik	2016	2017	2018	2019
Alvorlige skader	4	7	10	6
Skader totalt	295	253	300	229
HMS avvik	409	375	539	697

Heltid

I mai 2015 vedtok bystyret «Handlingsprogram heltid» med femten tiltak i den videre satsingen på å få flere medarbeidere i 100 % stilling. Mange av tiltakene i handlingsprogrammet må sees i et lengre tidsperspektiv og vil derfor være et satsingsområde også i årene som kommer.

Etableringen av en heltidskultur i Sarpsborg kommune jobbes det med på mange fronter. Dette gjøres parallelt med at det bygges kompetanse på fagfeltet heltid, både hos ledere og medarbeidere.

I 2019 har det vært et eget prosjekt for planlegging og oppstart av årsplanlegging for flere virksomheter innenfor helse og velferd. Årsturnus er en arbeidstidsordning som utarbeides over 52 uker og gir mulighet til å planlegge arbeidstid, fritid og drift i et lengre tidsperspektiv. Alt kjent fravær legges inn i planen ved oppstart. Dette frigjør en rekke ledige vakter som ved en vanlig rullerende turnus ville ha blitt dekket opp av tilfeldige vikarer. Når fraværet er kjent på forhånd, planlegges deltidsansatte med ønsket kompetanse inn i disse vaktene, med høyere stillingsstørrelse som resultat. Årsturnus gir også mulighet til tilpasning av bemanning til kjente svingninger i drift og pasientenes behov.

Økt heltidsandel, økt gjennomsnittlig stillingsstørrelse og helsefremmende turnuser er prosjektets tre hovedmål. I tillegg er det forventninger om redusert sykefravær, redusert antall AML-brudd og økt tjenestekvalitet. På lengre sikt er det et mål at flere søker ledige stillinger som følge av gunstig arbeidstidsordning. Årsturnus vil kunne medføre at Sarpsborg kommune utmerker seg som en attraktiv arbeidsgiver, noe som vil være nødvendig for å rekruttere og beholde nødvendig kompetanse. Prosjektet legger til rette for god utnyttelse av medarbeiderens kompetanse.

Det har i 2019 vært gjennomført omfattende opplæring om arbeidstidsordninger, årsplanlegging og endringsledelse. Som er resultat av denne opplæringen, har både ledere og medarbeidere fått økt sin kompetanse på områder som arbeidstid og turnusarbeid.

Det ble forhandlet fram en årsturnusavtale med tillitsvalgte som ligger til grunn for utarbeidelse av årsturnus. Opprinnelig var det planlagt innføring av årsturnus i halvparten av virksomhetene i helse og velferd fra januar 2020. Grunnet usikkerhet knyttet til kostnader og ev. gevinster ved innføring av årsturnus, ble prosjektet justert ned til å gjelde seks team i første omgang. Målet er en utvidelse til øvrige team og virksomheter de kommende årene.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i gjennomsnittlig stillingsstørrelse og små deltidsstillinger for kommunen totalt de siste ti årene.

	2009	...	2016	2017	2018	2019
Antall deltidsstillinger under 40 %	579		499	468	438	471
Andel deltidsstillinger under 40 %	14,2 %		12,4 %	11,3 %	10,4 %	10,6 %
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse i SK	74,1 %		79,9 %	81,2 %	82,1 %	81,0 %

Kompetanseutvikling

«Kompetansestrategi for Sarpsborg kommune» ble vedtatt i Administrasjonsutvalget i november 2016. Det overordnede målet er «*Sarpsborg kommune skal ha kompetanse til å løse dagens oppgaver og møte framtidens utfordringer*». Det ble i 2017 utarbeidet en toårig handlingsplan med tiltak innenfor kompetansestrategiens tre fokusområder: *heltid og store stillinger, kompetanseutvikling, og markedsføring og omdømmebygging*.

Bemannings situasjonen i flere kommuneområder preges av mangel på fagutdannede, hyppige interne endringer, utstrakt bruk av midlertidige avtaler, og stort innslag av ufaglærte vikarer og timelønnede. Dette har resultert i et stort antall ufaglærte medarbeidere i

kommunen, blant annet som følge av krav om fast tilsetting iht. Arbeidsmiljølovens bestemmelser. Sarpsborg kommune har i mange år gjennomført bedriftsintern opplæring innenfor helsefag og barne- og ungdomsfag for egne medarbeidere. Kommunens behov for kompetent arbeidskraft til framtidens tjenester medfører et fortsatt behov for opplæring av egne ansatte. Samtidig er det viktig å se på rekrutteringsprosesser, og hvordan de ufaglærte medarbeiderne starter sitt arbeidsforhold i kommunen. Strategisk rekruttering og kompetansekrav også ved kortvarige behov for ressurser vil være viktig å bevisstgjøre lederne på framover.

Lederutvikling

Det ble også i 2019 gjennomført lederutviklingsprogram for nye direktører, virksomhetsledere, teamledere og «lederemner» i kommunen. Totalt 23 deltakere gjennomførte programmet høsten 2019, og hadde sin siste avsluttende samling i januar 2020. Programmet får svært gode tilbakemeldinger og evalueringer fra deltagerne, og det er et kostnadseffektivt program som samler nye ledere om kommunens verdier og ledelsesfilosofi. Programmet gjennomføres i regi av kommunens instruktørgruppe.

Det har i 2018 og 2019 også vært gjennomført et omfattende innovasjonsprogram for alle ledere og en del andre medarbeidere – til sammen 350 deltagere. Innovasjonsprogrammet har som formål å øke kunnskapen om innovasjonskultur, innovasjonsledelse og innovasjonsmetodikk. Programmet har vært gjennomført med 4 obligatoriske samlinger pluss 4 valgfag, og deltagerne har fått oppgaver mellom samlingene. Innovasjonsprogrammet ble avsluttet høsten 2019. Også dette programmet er gjennomført svært kostnadseffektivt og i stor grad i regi av kommunens instruktørgruppe.

Lærlinger/læreplasser

I 2016 signerte ordfører en intensjonsavtale med Østfold fylkeskommune om økning i antall læreplasser fra 1,5 lærling per tusen innbyggere, til 2 lærlinger per tusen innbyggere i kommunen. Pr. 31.12.2019 har Sarpsborg kommune 107 læreplasser, fire flere enn til samme tid i 2018.

Fordeling på fag: Helsefagarbeider (58), feier (2), aktivitør (1), barne- og ungdomsarbeider (26), kontor og administrasjon (7), IKT (5), institusjonskokk (4), bilfag lette kjøretøy (2), mediegrafiker (1), byggdrifter (1). Helsefaglærlingene inkluderer også to prosjekter; «Menn i helse» med syv voksne menn, og et prosjekt i regi av NAV med ni voksne menn/kvinner. En betydelig andel av læreplassene er helt eller delvis finansiert av NAV, noe som har gjort det mulig å skape læreplasser for voksne og unge som står utenfor arbeidslivet, og også bidra til økt antall læreplasser i kommunen.

Antall læreplasser har vokst betydelig de siste årene, fra 60 læreplasser i 2013 til 107 læreplasser i 2019. Flere prosjekter som har vært helt eller delvis finansiert med eksterne midler, har i 2019 gått til avslutning. Samtidig har et stort inntak av lærlinger de siste årene, medført at årets gruppe består av mange lærlinger med høy avlønning, iht. opptrappingsplanen for lærlingelønn. Dette har medført et merforbruk utover budsjett i innværende periode. I tillegg til økonomiske utfordringer, medfører økt antall lærlinger at det blir vanskeligere å opprettholde god kvalitet. Flere lærlinger har sammensatte utfordringer med helse og adferd, som kommunen som arbeidsgiver plikter å ta på alvor.

En undersøkelse/kartlegging gjennomført våren 2019 viser at lærlingene trives i kommunen, at de ønsker jobb i kommunen etter endt læretid, men at de opplever jobbmulighetene som få og små. Kommunens ledere er stort sett fornøyd med lærlingene og mener at de fleste bidrar på en god måte, selv om enkelte også melder om utfordringer og at det kan bli mye å følge opp.

Omtrent halvparten av kommunens lærlinger får jobb i kommunen etter endt læretid, og de fleste i små stillingsstørrelser. Kommunen har en utfordring med i større grad å bruke lærlingesatsingen til å rekruttere fagarbeidere, og til å tilby lærlinger heltidsstillinger etter endt læretid.

Kvalifisering til fagarbeidere

Utdanning av helsefagarbeidere internt i Sarpsborg er gjennomført med tilskudd fra Fylkesmannen i Østfold. I august 2019 startet 15 medarbeidere, som har over 6 000 timer relevant erfaring på eksamensforberedende kurs (praksiskandidater), med avsluttende eksamen juni 2020. I august 2018 startet 15 medarbeidere i en 2-årig Voksenopplæringsklasse, de har mindre erfaring. Disse tok eksamen desember 2019, der alle bestod, og de er ferdige på skolen juni i 2020. Deltakerne i begge klassene kan etter juni 2020 avlegge fagprøve, dersom bestått eksamen.

FÅRT- prisen

Dette er Sarpsborg kommunes innovasjon- og arbeidsmiljøpris. Prisen ble i 2019 tildelt Sandesundveien barneskole.

Likestilling og mangfold

Dokumentet "Vi i Sarpsborg" er kommunens plattform for ledelse og medarbeiderskap. Plattformens tre satsingsområder er ledelse, medarbeiderskap og kompetanse, og innebærer bl.a. at Sarpsborg kommune skal rekruttere og utvikle medarbeidere i inkluderende felleskap, der man samtidig legger vekt på forebygging av frafall fra arbeidslivet. Medarbeiderne skal på ulike måter stimuleres til å yte sitt beste i arbeidet for innbyggere og brukere. Det ligger en forpliktelse til å bygge opp kunnskap og bevisstgjøring hos medarbeidere og ledere på hvilke forventninger og muligheter som ligger i lov og avtaleverk om mangfold og inkludering. Sarpsborg kommune skal:

- bestå av arbeidsmiljø der alle opplever likeverd
- ha en rekrutteringspraksis som sikrer mangfold – alle søkere skal behandles likeverdig
- ha en sammensetning av arbeidsstyrken som speiler mangfoldet i befolkningen
- gi personer med nedsatt funksjonsevne og/eller arbeidsevne likeverdige muligheter for rekruttering og kompetansebygging

Kjønnsbalansen

I hovedtrekk viser sammensetningen kvinner/menn et typisk bilde for kommunal sektor, med en fordeling på ca. 80/20. Det er likevel gledelig å se at Sarpsborg kommune over tid har en utvikling i riktig retning og i 2019 en fordeling på 76/24. Oversikten på de ulike fagområdene, viser at fordelingen følger tradisjonelle mønstre: Menn er sterkt underrepresentert innenfor barnehage og velferd, og overrepresentert på tekniske områder og noe på ledernivå.

ÅRSRAPPORT 2019 – SARPSBORG KOMMUNE

Ansatte	2017			2018			2019		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
Antall ans	3 264	858	4 122	3 326	892	4 218	3 436	974	4 410
Andel K/M	79,2 %	20,8 %		78,9 %	21,1 %		77,9 %	22,1 %	
Årsverk	2 586	760	3 346	2 677	788	3 465	2 730	842	3 572
Andel K/M	77,3 %	22,7 %		77,3 %	22,7 %		76,4 %	23,6 %	

Ledere etter Kjønn	Ledere	Menn	Kvinner	Kvinneandel
	Enhetsledere	22	32	59,2
	Teamledere	43	123	74,1
2017	Kommuneledelsen	3	3	50,0
	Enhetsledere	20	32	61,5
	Teamledere	44	126	74,1
2018	Kommuneledelsen	4	3	42,8
	Enhetsledere	21	33	61,1
	Teamledere	39	126	76,3
2019	Kommuneledelsen	5	2	28,5
	Virksomhetsledere	18	34	65,3
	Teamledere	55	135	71,0

Arbeidstid/stillingsstørrelse

Deltid har også et klart likestillingsaspekt, og det arbeides aktivt i kommunen for å redusere andelen uønsket deltid. Bystyret vedtok i 2015 et handlingsprogram for heltid. Dette beskrives ytterligere i avsnittet om heltid – se foran. Det er positivt at antall medarbeidere med stillinger i 80-100 % øker, og dette har vært en klar trend de siste årene. Dessverre fikk vi i 2019 også en økning i de små stillingsstørrelsene som tilbys.

Medarbeidere fordelt på stillingsstørrelse og kjønn i kommunen			
	Stillingsstørrelse i %	Kvinner	Menn
2016	0-39,99	432	67
	40-79,99	892	88
	80-100	1 883	652
2017	0-39,99	391	79
	40-79,99	894	90
	80-100	1 982	686
2018	0-39,99	356	82
	40-79,99	796	86
	80-100	2 174	724
2019	0-39,99	377	94
	40-79,99	836	101
	80-100	2 234	768

Likelønn

Gjennomsnitt lønn (i hele tusen kroner) etter utdanning per årsverk og kjønn i 2019:

Stillingsbetegnelse	Menn	Kvinner	Diff. i menns favør	Diff. i menns favør i %
Assistent	357	370	-13 000	-3,5
Fagarbeider	433	425	8 000	1,8
Hjelppeleier	400	416	-16 000	3,8
Sykepleier 7174	488	488		
Ingeniør	586	556	20 000	3,4
Adjunkt, 7962,7963	538	550	-12 000	-2,1
Rådgiver	586	559	27 000	4,6
Teamledere alle	663	608	55 000	8,3
Teamledere skole	674	668	6 000	0,9
Virksomhetsleder 9451	820	832	-12 000	-1,4
Virksomhetsleder skole	811	792	19 000	2,3

Tabellen viser fastlønn for ulike yrkesgrupper. (Innbefatter ikke overtid eller tillegg for ubekvem arbeidstid.) Lønnsutviklingen for de store arbeidstakergruppene (kapittel 4 i tariffavtalen), er i hovedsak et resultat av sentralt fastsatt lønnsregulering, med identiske lønnsstiger for kvinner og menn. Dette utgjør ca. 90 % av arbeidsstokken. Lønnsforskjeller som oppstår i disse store gruppene skyldes i hovedsak alderssammensetning/ansiennitet og videreutdanning, og dermed bare i liten grad individuell lokal lønnsdannelse. I arbeidstakergruppene innenfor kapittel 3 og 5 i tariffavtalen, med full lokal lønnsdannelse, finner man fortsatt noen forskjeller i menns og kvinners lønn.

Mangfold og inkludering

Sarpsborg kommunes kommunedelplan for mangfold og inkludering styrer aktiviteter også på medarbeiderfeltet. Sarpsborg kommune ønsker et mangfold av medarbeidere. Et mangfold som speiler befolkningen både når det gjelder kjønn, alder, funksjonsevne, seksuell orientering, religiøs, kulturell og etnisk bakgrunn. Sarpsborg kommune skal gjennom holdningsarbeid og opplæring arbeide for et mangfold i arbeidsstyrken. Både arbeidsgivere, ansatte, verneombud og tillitsvalgte skal arbeide for å hindre diskriminering og trakassering. Planens handlingsdel legger vekt på at kommunen som en stor samfunnsinstitusjon og arbeidsgiver må gå foran som et godt eksempel i lokalsamfunnet.

Mangfoldet i Sarpsborg kommune styrkes blant annet gjennom satsing på lærlinger, prosjektet «Menn i helse», og praksisplasser i kommunen. Satsningene bidrar til at flere unge, menn og innvandrere får den utdanningen og arbeidstreningen de trenger for å komme ut i jobb på sikt. I tillegg gjennomføres det årlige samfunnskonferanser og kompetansetilbud med temaer som bidrar til gode holdninger og kunnskap om likeverd og inkludering.

Medarbeiderresultater 2019 fordelt per kommuneområde:

Kommuneområder	Samfunn	Helse og Velferd	Organisasjon	Oppvekst	Teknisk	Teknologi og endring	Hele kommunen
Medarbeiderundersøkelsen Total score	4,3	4,4	4,5	4,4	4,2	4,4	4,4
Medarbeiderundersøkelsen Svarprosent	86 %	79 %	100 %	82 %	88 %	96 %	81 %
Sykefravær	5,9 %	9,1 %	4,1 %	7,3 %	7,8 %	3,2 %	8,0 %
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	81,0 %	73,3 %	94,7 %	89,4 %	94,3 %	98,0 %	81,0 %
Antall medarbeidere med stilling under 40 %	23	414	0	30	4	0	471
Antall midlertidig ansatte	8	95	0	124	2	4	233
Andel midlertidig ansatte Av totalt ansatte	4,9 %	3,8 %	0 %	8,9 %	0,4 %	7,4 %	5,0 %
Andre sentrale nøkkeltall							
Antall årsverk	124	1 768	75	1 135	411	49	3 572
Antall ansatte	153	2 413	79	1 269	436	50	4 410
Andel kvinner	53,6 %	86,6 %	70,9 %	79,3 %	39,0 %	50,0 %	77,9 %

Måltavle

Medarbeider				
	Resultat			Ambisjon i perioden
	2017	2018	2019	
Mål: Attraktiv arbeidsgiver				
Antall søkere på stilling	22,2	11,1	14	> 20
Turnover	4 %	10,7 %	10,2 %	< 4 %
Antall lærlinger	90	103	107	110
Antall praksisplasser	196	352	491	500
Mål: Utviklende arbeidsmiljø				
Medarbeiderundersøkelsen - samlet resultat	4,4	4,3	4,4	4,5
Mål: Redusert sykefravær				
Sykefravær totalt	7,9 %	8,0 %	8 %	< 7,6 %
Mål: Mindre uønsket deltid og vikarbruk				
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	81,2 %	82,1 %	81,0 %	> 83 %
Antall medarbeidere med stilling under 40 %	468	438	471	< 450
Andel midlertidige ansatte ¹	6,1 %	5,9 %	5,0 %	< 6,0 %
Timelønn til ansatte, årsverk ²	316	311	292	< 250

¹ Antall midlertidig ansatte sett i forhold til totalt antall faste og midlertidig ansatte

² Totalt antall utbetalte arbeidstimer, som ikke er fastlønn, omregnet til årsverk. (Basert på et gjennomsnittlig årstimetall på 1900 timer).

Prioriterte tiltak

Vedtatte styringsdokumenter

Vi i Sarpsborg – plattform for ledelse og medarbeiderskap i Sarpsborg kommune		
<p>Hovedmål Ledelse: Sarpsborg kommune skal ha tydelige ledere som legger kommunens visjon og verdier til grunn i sitt arbeid.</p> <p>Hovedmål Medarbeiderskap: Medarbeiderne i Sarpsborg kommune skal være engasjerte, profesjonelle og ansvarlige</p> <p>Hovedmål Kompetanse: Sarpsborg kommune skal ha kompetanse til å løse dagens oppgaver og møte framtidens utfordringer</p>		
Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Gjennomføre innovasjonsprogram for ledere og andre ansatte.	2019	Gjennomført høsten 2019, og avsluttet med begeistrings/innovasjons-seminar i november 2019.
Øke inntaket av lærlinger til 2 per 1000 innbyggere.	2019-2021	Inntak høsten 2019 i tråd med opptrappingsplan for planperioden.

Kompetansestrategi		
<p>Hovedmål: Sarpsborg kommune skal ha kompetanse til å løse dagens oppgaver og møte framtidens utfordringer. Fokusområder er heltid og store stillinger, kompetanseutvikling samt markedsføring og omdømmebygging.</p>		
Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Heve kompetansen til fagarbeidere gjennom programmet «Fagarbeider pluss».	2019-2021	Tiltaket har vært vurdert og utredet, men prioriteres ikke i denne perioden.
Heve IKT-kompetansen blant kommunens medarbeidere generelt.	2019-2021	Igangsatt.
Styrke markedsføring av kommunen som arbeidsgiver overfor de mest aktuelle utdanningsinstitusjonene, og samarbeide tettere med disse.	2019-2021	Igangsatt. Samarbeid om prosjekter og oppgaveskriving for studenter. Samarbeid om utvikling av utdanningsløp er igrangsatt.

Handlingsprogram heltid		
Hovedmål: Heltidskultur i Sarpsborg kommune		
Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Alle enheter/team med turnusdrift skal utarbeide sine turnusplaner i rammen av en årsplan.	2019 - 2021	Igang satt. Seks team i helse og velferd implementerer årsturnus i januar 2020. Videre utrulling avklares i løpet av våren 2020.

Styringsdokumenter som skal utarbeides

Navn på styringsdokument	Status per 31.12.2019
Handlingsplan IA for arbeid med redusert sykefravær og forebyggende/inkluderende innsats	Tiltak knyttet til sykefravær og IA innarbeides i HP/budsjett-dokumentet. Det utarbeides ikke egen handlingsplan.

Prosjekter og enkeltsaker

Navn på styringsdokument	Forventet sluttbehandling (år)	Status per 31.12.2019
Kompetansetiltak for å imøtekomme nye behov som følge av paradigmeskiftet innen velferd.	2019-2022	Igang satt.
Rekrutteringstiltak for å imøtekomme nye krav som følge av bemanningsnormer i oppvekst.	2019-2022	Igang satt. Hensyntatt ifbm fellesutlysning for skolene, samt rekruttering ved barnehagene.

ØKONOMI

Økonomisk oversikt – driftsregnskapet

	Regnskap 2019	Revidert budsjett 2019	Opprinnelig budsjett 2019	Regnskap 2018
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	132 607 586	133 058 000	133 058 000	128 572 315
Andre salgs- og leieinntekter	399 922 805	371 973 000	371 973 000	382 240 152
Overføringer med krav til motytelse	561 759 764	330 105 100	331 937 000	443 577 491
Rammetilskudd	1 716 552 142	1 705 660 000	1 690 660 000	1 626 832 451
Andre statlige overføringer	119 110 991	106 080 000	106 080 000	117 878 337
Andre overføringer	6 957 743	511 000	511 000	8 486 578
Skatt på inntekt og formue	1 405 903 103	1 369 500 000	1 369 500 000	1 341 954 234
Eiendomsskatt	213 621 039	215 800 000	215 800 000	210 751 876
Andre direkte og indirekte skatter	10 496 943	0	0	10 673 904
Sum driftsinntekter	4 566 932 116	4 232 687 100	4 219 519 000	4 270 967 337
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	2 335 140 190	2 235 220 151	2 235 328 000	2 204 505 795
Sosiale utgifter	619 236 363	637 510 729	637 787 000	587 182 021
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	561 337 449	479 381 220	468 600 000	544 468 173
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	518 065 730	491 252 000	492 418 000	490 011 616
Overføringer	301 723 684	219 186 000	206 651 000	245 896 527
Avskrivninger	217 370 909	197 000 000	197 000 000	207 109 780
Fordelte utgifter	-52 043 158	-51 659 000	-57 451 000	-66 075 213
Sum driftsutgifter	4 500 831 168	4 207 891 100	4 180 333 000	4 213 098 699
Brutto driftsresultat	66 100 948	24 796 000	39 186 000	57 868 638
Finansinntekter				
Renteinntekter og utbytte	50 848 552	47 000 000	36 500 000	37 701 328
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	5 594 553	0	0	4 580 624
Mottatte avdrag på utlån	913 805	1 400 000	1 400 000	1 263 361
Sum eksterne finansinntekter	57 356 910	48 400 000	37 900 000	43 545 313
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger	126 325 456	123 700 000	127 400 000	129 045 927
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0
Avdrag på lån	159 586 439	157 500 000	157 500 000	152 656 990
Utlån	416 765	790 000	790 000	803 067
Sum eksterne finansutgifter	286 328 660	281 990 000	285 690 000	282 505 984
Resultat eksterne finanstransaksjoner	228 971 750	233 590 000	247 790 000	238 960 671
Motpost avskrivninger	217 370 909	197 000 000	197 000 000	207 109 780
Netto driftsresultat	54 500 108	-11 794 000	-11 604 000	26 017 747
Interne finanstransaksjoner				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	30 882 628	30 882 628	0	92 364 041
Bruk av disposisjonsfond	73 448 281	48 540 000	32 540 000	35 703 092
Bruk av bundne fond	28 758 021	13 544 000	13 544 000	43 236 684
Sum bruk av avsetninger	133 088 930	92 966 628	46 084 000	171 303 817
Overført til investeringsregnskapet	25 500 000	25 500 000	12 800 000	20 828 341
Avsatt til disposisjonsfond	58 428 158	55 242 628	21 250 000	115 580 682
Avsatt til bundne fond	82 067 626	430 000	430 000	30 029 914
Sum avsetninger	165 995 784	81 172 628	34 480 000	166 438 937
Regnskapsmessig mindreforbruk	21 593 254	0	0	30 882 628

Netto driftsresultat

Brutto driftsresultat og netto driftsresultat er to sentrale resultatbegrep. Brutto driftsresultat forteller om det økonomiske resultatet av kommunens ordinære driftsvirksomhet før man tar hensyn til finansposter. Netto driftsresultat er et begrep innenfor kommunal økonomi og oppgis vanligvis som prosent av brutto driftsinntekter. Netto driftsresultat viser resultatet av kommunens ordinære løpende drift for ett enkelt år.

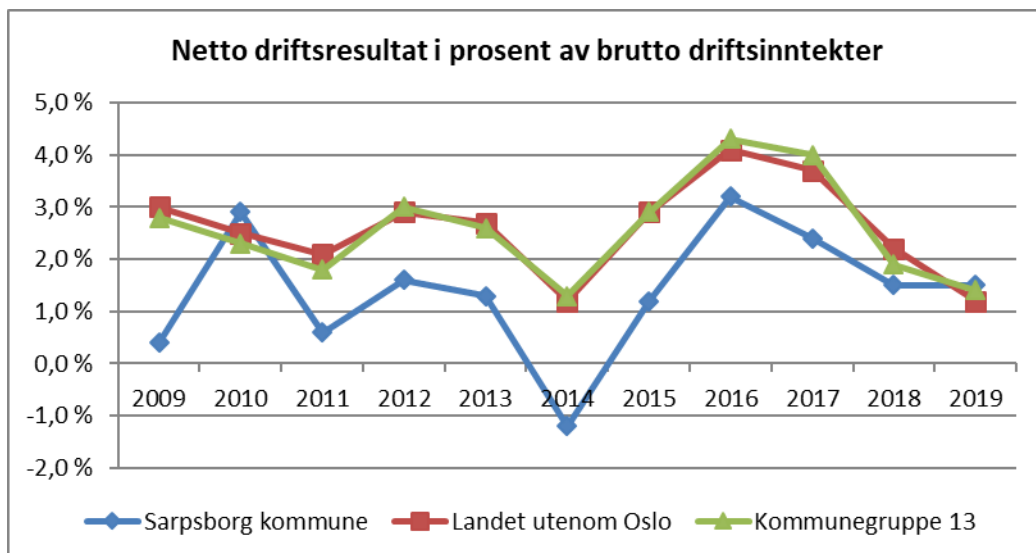
I handlingsplan 2019 - 2022 med årsbudsjett 2019 er det en ambisjon at netto driftsresultat for kommunen skal være på minst 1,75 %. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) har anbefalt et nivå for netto driftsresultat for kommunesektoren på 1,75 % for å kunne opprettholde en sunn og robust økonomi. Dette skal gi rom for å kunne avsette midler til fond (sparing) som buffer mot fremtidige svingninger i driftsinntektene eller dekke uforutsette utgifter, slik at tjenestene blir minst mulig berørt på kort sikt.

Nøkkeltall	2015	2016	2017	2018	2019
Netto driftsresultat	53,0	121,5	81,7	26,0	54,5
Sum driftsinntekter	3 724	3 944	4 139	4 270	4 566
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	1,4 %	3,1 %	2,0 %	0,6 %	1,2 %
Årsresultat	75,0	114,8	92,0	30,9	21,6

Netto driftsresultat for Sarpsborg kommune i 2019 ble 54,5 mill. kr eller 1,19 %. Dette er 28,5 mill. kr høyere enn i 2018. I tallet for netto driftsresultatet ligger det også inne midler til Bypakke Nedre Glomma. Det bedrer resultatet med om lag 60 mill. kr. I 2019 var det høye skatteinntekter i hele Norge og Sarpsborg kommune fikk høyere inntekter på skatt og rammetilskudd. Oppdaterte tall fra SSB for 2019 viser at gjennomsnittet for landet, med unntak av Oslo, var på 1,2 %. For KOSTRA gruppe 13 ble tallet 1,4 %.

Sarpsborg kommunes årsresultat er det laveste siden 2014. I 2019 har det gjennom året vært gjennomført budsjettendringer for å styrke rammen til noen av virksomhetene.

Figuren under viser at netto driftsresultat for Sarpsborg kommune svinger i takt med Kommune-Norge for øvrig. Endringer i kommuneøkonomien har i stor grad vært sammenfallende med den økonomiske utviklingen nasjonalt og internasjonalt. Første halvdel av 2000-tallet var preget av god økonomisk vekst og et positivt netto driftsresultat som følge av økte skatteinntekter. Finanskrisen i 2008 rammet de fleste europeiske land hardt med svakere økonomisk vekst og økt arbeidsløshet. Dette medførte en klar forverring av netto driftsresultat for både Sarpsborg og landet for øvrig.

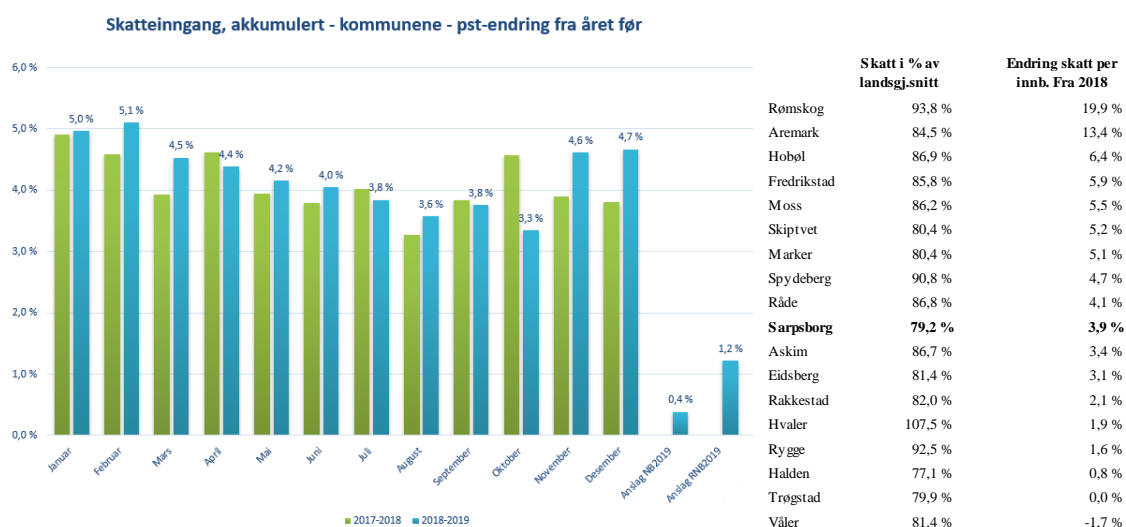
Kilde: SSB, KOSTRA Nøkkeltall

Frie inntekter og finansielle poster

Skatt på inntekt og formue

Skatt på inntekt og formue inklusiv naturressursskatt³ utgjør 1 416,4 mill. kr i 2019, dette er en økning på 63,8 mill. kr (4,7 %) fra 2018. Skatteinntektene i 2019 ble 46,9 mill. kr høyere enn revidert budsjett.

Skatteveksten i 2019 var i likhet med 2016- 2018 markant over anslagene i statsbudsjettet og revidert nasjonalbudsjett. Ulikheter i skatteinntekter kommunene imellom utlignes delvis gjennom inntektsutjevningen i inntektssystemet for kommuner, med utbetaling over rammetilskuddet.

Kilde: KS

³ Naturressursskatten for 2019 utgjør 10,5 mill. kr og inngår i posten "andre direkte og indirekte skatter" i tabellen "Økonomisk oversikt drift".

Rammetilskudd

Gjennom inntektssystemet kompenseres kommunene for ulikheter i utgiftsbehovet etter fastsatte kostnadsnøkler for de viktigste tjenestene, samt inntektsutjevning.

Rammetilskuddet i 2019 utgjorde 1 714,6 mill. kr. Dette er 88,5 mill. kr mer enn året før, økningen var dermed på 5,4 %.

Samlet rammetilskudd og skatteinntekter utgjorde 55,8 mill. kr mer enn revidert budsjett for 2019, og 70,8 mill. kr mer målt mot opprinnelig budsjett 2019.

Skatt på eiendom

Samlet skatt på eiendom utgjorde 213,6 mill. kr, noe som er 2,2 mill. kr mindre enn budsjettert. Eiendomsskatteinntekten på næring utgjorde 71,2 mill. kr, bolig 118,1 mill. kr og fritidseiendom 24,4 mill. kr. Samlet inntekt fra eiendomsskatt er 2,9 mill. kr mer enn i 2018.

Avviket skyldes som opplyst i 2.tertialrapport mindre eiendomsskatt på kommunens kraftverk, samt Høyesteretts dom 26. juni 2017, Statnettdommen. Dommen medfører at kommunen har tilbakebetalt for mye innbetalt eiendomsskatt i 2018 og 2019. Totalt er dette om lag 0,8 mill. kr.

Statlige tilskudd og overføringer

Budsjettert statlig refusjon for ressurskrevende tjenester var 78,5 mill. kr i 2019. I henhold til gjeldende regler er statlig refusjon knyttet til ressurskrevende tjenester for 2019 inntektsført i årsregnskapet basert på et estimat på 75,8 mill. kr, hvorav 2,3 mill. kr er mindreinntekt i forhold til estimat fra 2018. Mindreinntekter i 2019 blir derfor 2,7 mill. kr i forhold til budsjett. Statstilskudd for bosetning av flyktninger i 2019 utgjorde 89,2 mill. kr, det var budsjettert med 85,9 mill. kr. Statstilskuddet ble dermed 3,3 mill. kr høyere enn budsjettert.

Finansinntekter og -utgifter

Kommunens netto finansutgifter er 18,8 mill. kr lavere enn opprinnelig budsjett. Mesteparten skyldes høyere finansinntekter enn forutsatt. Det vises for øvrig til egen finans- og gjeldsporteføljereport for 2019. Rapporten blir behandlet i bystyret i mai 2019.

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter (gjeldsgraden) er et uttrykk for hvor stor gjeldsbelastning kommunen har i forhold til sine inntekter. Diagrammet på neste side viser utviklingen i netto lånegjeld i forhold til kommunens samlede driftsinntekter siden 2009⁴.

Ved behandlingen av handlingsplan for 2017 – 2020 fattet bystyret vedtak om at renteesponert gjeld som belaster driftsregnskapet ikke skal øke i perioden. Samlet renteesponert lånegjeld ved slutten av handlingsplanperioden skal være lik renteesponert gjeld 1.1.2017. Handlingsregelen er videreført i budsjett og handlingsplan 2019-2022.

Netto lånegjeld (konsern) i forhold til kommunens driftsinntekter i 2019 var på 72,2 %, tilsvarende var det 79,9 % i 2018. Med en lånegjeld på under 75 % er målet i

---

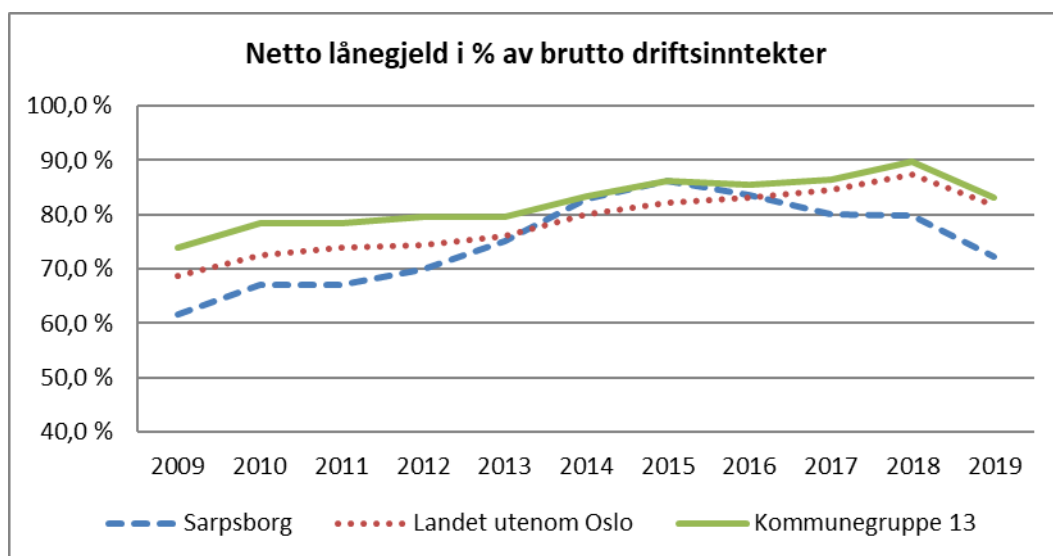
⁴ Tallene gjelder for kommunen som konsern, dvs. kommunen inklusiv kommunale foretak og andel av interkommunale selskaper.

økonomiprinsippene oppnådd. I kommunens økonomireglement er det satt et mål om å ha en netto lånegjeld som er lavere enn 75% av brutto driftsinntekter. Sarpsborg kommune har ved utgangen av 2019 en netto lånegjeld som også er lavere enn både KOSTRA gruppe 13 hvor tallet var 83,1 % og gjennomsnitt for landet utenom Oslo hvor tallet var 81,8 %.

Deler av kommunens finanskostnader dekkes gjennom statlige tilskuddsordninger (rentekompensasjon) og gjennom gebyrfinansierte investeringer innenfor vann, avløp, renovasjon og feiing, men dette gjelder også for andre kommuner.

Norske kommuner har høy kredittverdighet og har etter staten og statsforetak de beste lånebetingelsene i kredittmarkedet. Kommunen kan derfor normalt plassere midler innenfor rammen av reglene i finansreglementet om plassering av kortsiktig likviditet til en høyere rente enn det kommunen betaler på sine innlån. Ut fra en økonomisk betraktning lønner det seg derfor for en kommune å foreta opplåning så snart som mulig etter at gyldig vedtak foreligger og samtidig betale sine avdrag så sent som mulig. På denne måten kan kommunen utnytte de muligheter som ligger i en positiv rentedifferanse på lånte midler.

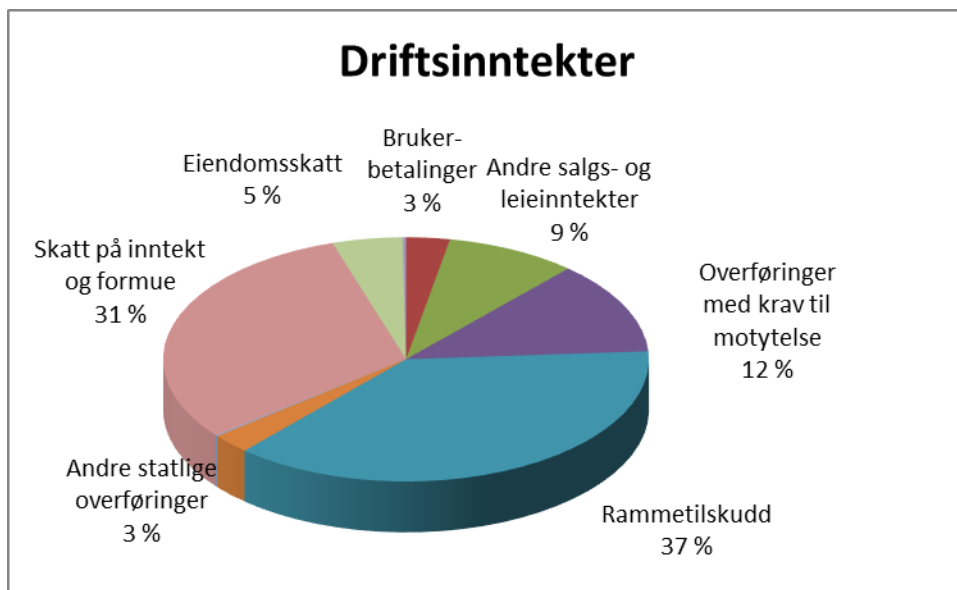

Kilde: SSB, KOSTRA nøkkeltall

Spesifikasjon av driftsinntekter og driftsutgifter

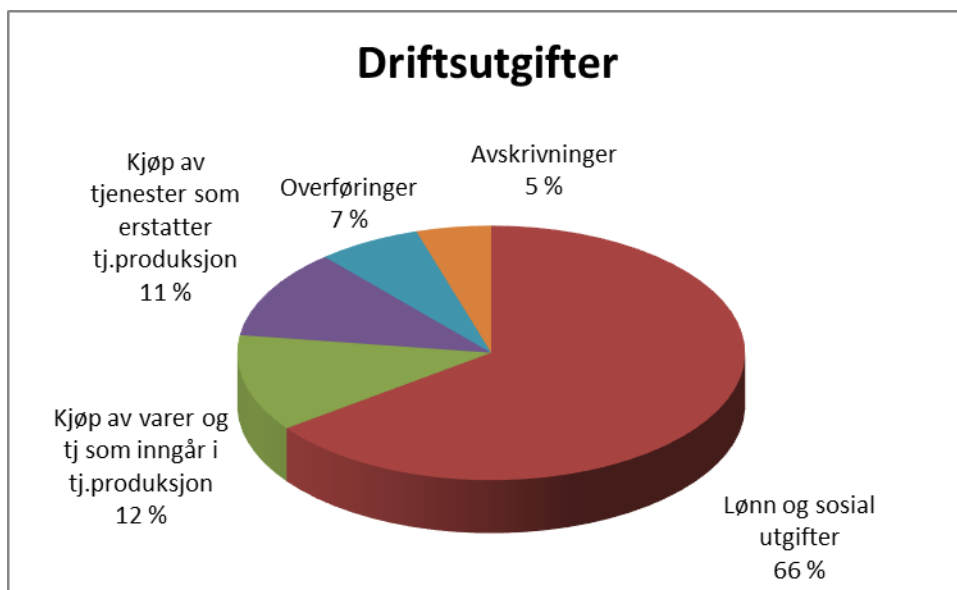
Driftsinntekter

Kommunens driftsinntekter for 2019 fremgår av diagrammet nedenfor. Inntektene økte med 296,0 mill. kr eller 6,9 % fra 2018 til 2019. Skatt og rammetilskudd utgjør til sammen 3 122,5 mill. kr, som tilsvarer 68,4 % av kommunens samlede driftsinntekter. Nivået på skatt og rammetilskudd bestemmes i stor grad av staten gjennom statsbudsjettet. Dette betyr i realiteten at det er staten som bestemmer kommunens inntektsnivå og dermed langt på vei også hvor mye kommunen kan bruke på drift.

Driftsutgifter

Hvordan kommunens driftsutgifter er sammensatt er vist i diagrammet nedenfor. Driftsutgiftene økte med 287,7 mill. kr, tilsvarende 6,8 % fra 2018 til 2019. Det betyr at inntektene vokste mer enn utgiftene, og er med på å forklare at netto driftsresultat er styrket med om lag 28,5 mill. kr siden 2018.

Fondsbeholdninger

Fond er regnskapsmessige avsetninger i tidligere eller innværende regnskapsår til egenfinansiering av investeringer eller dekning av driftsutgifter i kommende budsjettår. Kommunens fondsbeholdning kan deles i fire; bundne og ubundne driftsfond og bundne og ubundne investeringsfond. Ubundne driftsfond (disposisjonsfond) kan brukes til både drifts- og investeringsformål. Bundne fond er midler avsatt til bestemte drifts- eller investeringsformål. Størrelsen på fondsbeholdningen kan si noe om den økonomiske handlefriheten i kommunen.

Deler av kommunens disposisjonsfond er bevilget til investeringsprosjekter som er under realisering eller forventes å bli realisert i løpet av de nærmeste årene. Så fremt ikke overskuddet på den løpende drift (netto driftsresultat) økes kan det derfor forventes en reduksjon i fondsmidlene. Reduserte fondsmidler påvirker kommunens beholdning av likvider og gir reduserte finansinntekter.

Fondsbeholdninger	Tall i 1000 kr						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Disposisjonsfond	153 180	155 664	128 450	194 619	284 963	346 598	303 076
Bundne driftsfond	56 110	61 708	66 259	62 065	54 251	52 294	113 565
Bundne selvkostfond	23 740	14 776	15 329	17 689	19 211	7 961	0
Ubundne investeringsfond	102 874	80 321	51 091	36 905	18 899	18 899	13 899
Bundne investeringsfond	4 564	11 543	8 590	2 610	3045	6 257	5 628
Sum fond	340 468	324 012	269 719	313 888	380 369	432 009	436 168

Disposisjonsfondet utgjør per 31.12.2019 303 mill. kr, som er en reduksjon på 43,6 mill. kr fra 2018. I 2019 ble det budsjettert med en stor del bruk av fond på 22,4 mill. kr. Det er også brukt 24,3 mill. kr av virksomhetenes fond. Av de 303 mill. kr på disposisjonsfond er det om lag 170 mill. kr som ikke er formålsbestemt. Virksomhetenes fond utgjør 25,5 mill. kr.

Av regnskapsmessig mindreforbruk på 21,6 mill. kr i 2019 skal 1,6 mill. kr avsettes til fond for virksomhetene med bakgrunn i reglementet for over- og underskudd. 5,5 mill. kr avsettes til å dekke opp tidligere års feil. Det skulle i perioden 2010 til 2018 vært satt av på fond boligtilskudd fra Husbanken.

En robust og sunn kommuneøkonomi er en avgjørende forutsetning for å nå målet om «tjenester av god kvalitet». For å understøtte en slik utvikling har bystyret tidligere vedtatt syv prinsipper for god økonomistyring i Sarpsborg kommune. Et av prinsippene er at kommunen til enhver tid skal ha et disposisjonsfond på minst 4 % av brutto driftsinntekter som buffer ved et eventuelt driftsunderskudd. For 2019 ville det utgjort om lag 182 mill. kr. Med en avsetning på 14,5 mill. kr av årets mindreforbruk vil målet være nådd. Beløpet skal komme i tillegg til de fondsavsetninger som er knyttet til over-/underskudd på virksomhetene.

Sarpsborg kommune finansierer i hovedsak sine investeringer med låneopptak. Kommunen har over tid hatt et netto driftsresultat under 3 % og en gjeldsgrad over 75 %. Det begrenser det økonomiske handlingsrom. De seneste årene har gjeldsgraden gått nedover etter en streng prioritering av investeringsprosjekter.

Økonomisk resultat per kommuneområde

Tall i 1 000 kr				
Kommuneområde	Regnskap 31.12.2019	Rev. Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Helse og velferd	1 632 137	1 626 950	-5 187	-0,3 %
Oppvekst	1 062 698	1 036 902	-25 796	-2,5 %
Samfunn	90 556	91 011	455	0,5 %
Organisasjon	94 985	93 631	-1 354	-1,4 %
Teknisk	293 845	266 579	-27 266	-10,2 %
Teknologi og endring	51 471	54 952	3 481	6,3 %
Kommunedirektør	25 143	27 602	2 459	8,9 %
Sum	3 250 835	3 197 627	-53 208	-1,7 %

Samlet sett har kommuneområdene et merforbruk på 53,2 mill. kr i 2019 i forhold til reviderte budsjetttrammer. Resultatet er påvirket av at det er brukt 24,3 mill. kr av tidligere fondsavsetninger tilhørende virksomhetene. I henhold til interne regler for behandling av over- og underskudd i Sarpsborg kommune, kan den enkelte virksomhet opparbeide et akkumulert overskudd på inntil 3 % av brutto driftsutgifter til bruk i senere budsjettår. Dette gir muligheter for å husholdere med tildelte midler på tvers av budsjettår. I tillegg til bruk av virksomhetenes fond er det tilført midler gjennom året. Resultatet per kommuneområde er omtalt i egne kapitler.

Måltavle

Økonomi				
	Resultat			Ambisjon i perioden
	2017	2018	2019	
Mål: God kommuneøkonomi				
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter ⁵	2,4 %	1,5 %	1,5 %	> 1,75 %
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter ^{6,7}	80,0 %	79,9 %	72,2 %	<83,1 %
Disposisjonsfond (ikke formålsbestemt) ⁸	64,6 mill. kr	69,8 mill. kr	169,2 mill. kr	>182mill.kr
Meravkastning kortsiktig likviditet ⁹	1,3 %	0,9 %	0,63 %	> 0,6 %
Avvik budsjett – regnskap for kommuneområdene samlet	0,5 %	-0,3 %	-1,7 %	0 %

⁵ Gjelder Sarpsborg kommune som kommune konsern, dvs. kommunen inkl. kommunale foretak og andel av interkommunale selskaper hvor kommunen er medeier.

⁶ Gjelder kommunen som kommune konsern. Bystyret har tidligere vedtatt at netto lånegjeld ikke skal overstige gjennomsnittet for landet uten Oslo.

⁷ I økonomireglementet som gjelder fra 2020 er det satt et måltall på at netto lånegjeld skal være lavere enn 75%

⁸ I økonomireglementet som gjelder fra 2020 er det satt et måltall på at utdisponert disposisjonsfond skal være høyere enn 4%.

⁹ Meravkastning utover referanseindeks ST1X. Gjelder kun kommunen.

Kommunedirektørens internkontroll

Kommunedirektøren skal i henhold til kommunelovens § 25-1, sørge for at kommunen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at denne er gjenstand for betryggende kontroll.

Avvik

I kommunens kvalitetssystem, skal alle avvik og skader på ansatte i Sarpsborg kommune registreres. Et avvik er definert som brudd på lov, forskrift, rutiner, prosedyrer og andre myndighetskrav. I 2019 ble det registrert totalt 2 731 avvik og 251 skader på ansatte.

Varslingssaker

I 2019 har varslingsutvalget gjennomført fem møter. Varslingsutvalget har mottatt og behandlet 6 varslinger. Samtlige varslinger er undersøkt og saksbehandlet iht. Reglement for varsling. De 6 varslingene er fordelt som følger:

Interne	Eksterne	Anonyme
4	2	0

Revisjoner

I Sarpsborg kommune gjennomføres det både intern og eksterne revisjoner og det gjennomføres prosjekter for å forbedre internkontrollen i hele organisasjonen. Østfold kommunerevisjon IKS gjennomfører revisjoner på vegne av kontrollutvalget. Kontrollutvalgets aktivitet er beskrevet i kontrollutvalget årsmelding. I 2019 ble følgende forvaltningsrevisjonsrapporter behandlet i bystyret:

PS 01/19 Anskaffelser og kontraktsoppfølging
 PS 22/19 Forebyggende arbeid psykisk helse
 PS 54/19 Investeringsprosjekters tidligfase
 PS 75/19 Antikorrupsjonsarbeid

I tillegg ble det gjennomført to internrevisjoner.

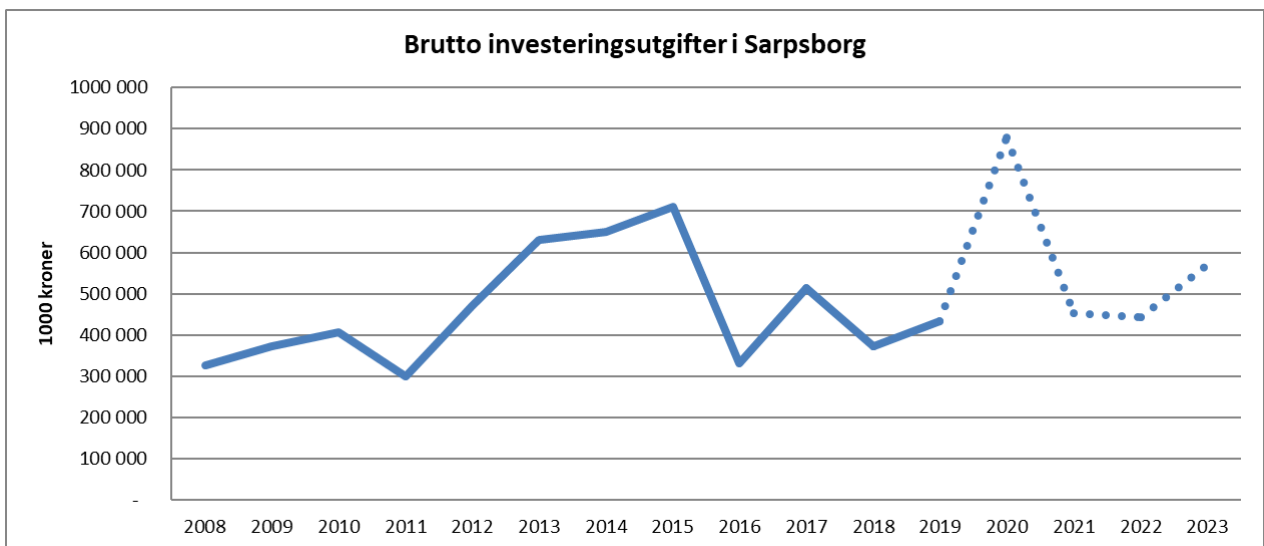
- Internrevisjon inntekter, Virksomhet kultur
- Internrevisjon vedrørende informasjonssikkerhet.

Den sistnevnte har blitt foretatt på to av kommunens virksomheter og vil bli videreført i 2020.

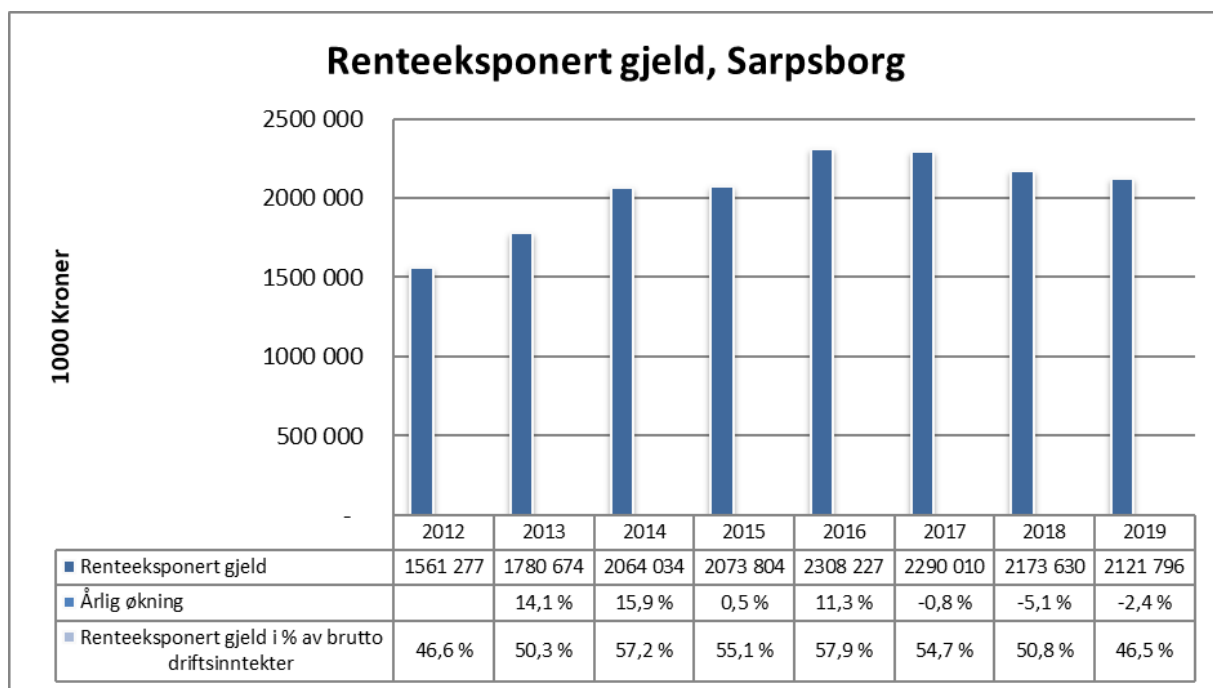
INVESTERINGER

Kommunal regnskapsstandard regulerer hvilke utgifter som kan føres i investeringsregnskapet. Kravene er at den eiendel som anskaffes skal være av vesentlig verdi og til varig eie eller bruk, dvs. en verdi som overstiger 100 000 kr og har en økonomisk levetid på minst 3 år.

Diagrammet under viser brutto investeringsutgifter siden 2008. Den prikkete linjen viser kommunens budsjetterte investering i budsjett og handlingsplan. Det vil normalt være en differanse mellom budsjetterte investeringer og faktisk regnskapsførte investeringer. Dette skyldes hovedsakelig at enkelte utgifter kommer noe senere enn budsjettert. I perioden fra 2008 frem til 2019 har kommunens netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter steget fra 59,4 % til 72,2 %. Lånegjelden i % av brutto driftsinntekter var på sitt høyeste nivå i 2015 på 86,3 %

Kommunens investeringer i vann, avløp og renovasjon (VAR) utgjort i regnskapsåret 130 mill. kr. Det spesielle med investeringer innenfor VAR er at kapitalutgiftene blir direkte belastet innbyggerne gjennom kommunale gebyrer. En økt investering innenfor VAR eller økt fremtidig rente vil derfor ikke påvirke kommunens driftsbudsjetter til andre formål. Det samme gjelder enkelte andre investeringer som faller inn under statlige kompensasjonsordninger. I diagrammet under er kommunens andel av gjelden som ikke direkte påvirker kommunens driftsbudsjetter til annen tjenesteproduksjon ekskludert. Begrepet renteekssponert gjeld gir en indikasjon på den delen av kommunens langsiktig gjeld hvor renteutgiftene må dekkes av kommunen selv. Renter på øvrig gjeld dekkes av innbyggerne gjennom gebyrer på vann, avløp og renovasjon (selvkosttjenester) og av staten gjennom rentekompensasjonsordningene. Utviklingen i kommunens renteekssponerte gjeld siden 2018 var -54 mill. kr (-2,4%).

Investeringsoversikt

Kommuneområde velferd

Helsehuset

Den tidligere sykehusbygningen er rehabilitert innenfor en revidert ramme på 202 mill. kr etter bystyrets vedtak av 24. september 2015. 71 korttidsplasser ble overført i februar 2016. Det er mottatt tilskudd fra Husbanken på ca. 89 mill. kr og tilskudd fra Enova på ca. 2 mill. kr. Bystyret vedtok 2. mars 2017 å fremskynde oppstart av 14 korttidsplasser i helsehusets 1. etasje fra november til august. Plassene er tatt i bruk, og det er til sammen 85 korttidsplasser i helsehuset. Alle arealer i helsehuset er nå tatt i bruk/ rehabilitert, med unntak av delen hvor ambulansestasjonen er. Prosjektet forventes avsluttet 2. tertial 2020 innenfor revidert budsjett.

Nødstrøm Borgen og Haugvoll sykehjem

Aggregatene som er installert på sykehjemmene ivaretar sikkerheten ved at livsnødvendige funksjoner opprettholdes. Det er vurdert ytterligere oppgraderinger av nødstrømsaggregatene for å sikre fullverdig strømforsyning ved strømbrudd. Det er bevilget 2,5 mill. kr til prosjektet. Oppgraderingen ved Haugvoll sykehjem avventes i påvente av en framtidig utbygging. Eksisterende aggregat benyttes på Borgen. All belysning på Borgen er erstattet med LED for å redusere grunnbelastningen. Ombygging av strømfordelinger gjenstår. Det tas sikte på å ferdigstille oppgraderingen ved Borgen sykehjem i løpet av sommeren 2020.

Modulbaserte boliger

Det ble fattet vedtak om å regulere og benytte fire tomter; Opsund, Vistertoppen/Bjørnstad, Mobakken og Haftor Jonssons gate. Mobakken har i ettertid utgått. Alle tomtene ble regulert. Prosjektet ble lagt ut på anbud i mars 2018. Det ble forespurt om en fastpris for Opsund og en opsjonspris (opparbeiding av tomt og byggearbeider) på Vistertoppen/Bjørnstad og Haftor Jonssons gate. Det er bevilget 17 mill. kr til prosjektet. Innhenting av tilbudspriser viste at de samlede kostnadene i prosjektet var høyere enn bystyrets bevilgning. For å holde den

økonomiske rammen, er det blitt etablert 3 nye boenheter på Opsund og 3 nye boenheter på Haftor Jonssonsgt. Videre tiltak på Vistertoppen/Bjørnstad vurderes om det er reserver i prosjektet til å gjennomføre dette.

12 leiligheter og infrastruktur på Bodalsjordet

Det ble i bystyret 12. juni 2014 bevilget og avsatt 38 mill. kr til bygging av 12 kommunale utleieboliger og infrastruktur på Bodalsjordet. Budsjettet har senere blitt revidert ned til 35 mill. kr. Byggearbeidene startet i februar 2017. Prosjektet ble ferdigstilt i desember 2017 og boligene ble tatt i bruk i januar 2018. Prosjektet forventes avsluttet i 2020 med et mindreforbruk på ca. 2,5 mill. kr.

12 boliger i bofellesskap på Værn

Bystyret har bevilget og avsatt totalt 55 mill. kr til prosjektet. Husbanken har gitt tilsagn om tilskudd til byggingen med 16,5 mill. kr. Formannskapet vedtok 31. august 2017 at bofellesskapet skulle oppføres i massivtre. Totalentreprisen ble lyst ut i oktober 2017, og entreprenør valgt. Oppstart byggeplass var i mars 2018. Bygget ble overlevert fra entreprenør 3. juli 2019. Tre av leilighetene ble tatt i bruk i oktober 2019. Det er avsatt driftsmidler fra 1. januar 2020. Prosjektet forventes levert innenfor budsjett.

Oppgradering Kruseløkka sykehjem

Kruseløkka sykehjem er rehabilitert med 28 beboerrom. 13 sykehjemsplasser i 1. etasje ble tatt i bruk fra februar 2018. St Mariegt 134 er revet og erstattet med 20 nye parkeringsplasser for El-biler. Det er bevilget 18 mill. kr til prosjektet. Prosjektet forventes avsluttet 2. tertial 2020 med et merforbruk på ca. 1,3 mill. kr.

Tekniske anlegg og klimaskall Sarpsborg helsehus

Det er bevilget 20 mill. kr til tiltaket som omfatter utskifting av varmeanlegg, samt rehabilitering av tak og fasader. Arbeidene med varmeanlegget ble ferdigstilt oktober 2018. De øvrige arbeidene ferdigstilles vår 2020 innenfor budsjett.

Bofellesskap psykiatriboliger

Det er bevilget og avsatt totalt 35 mill. kr til etablering av 6 psykiatriboliger med bofellesskap i Kirkeveien på Valaskjold. Reguleringsplan ble vedtatt høst 2019. Prosjektering starter opp i februar 2020. Forventet ferdigstillelse er sommer/høst 2021.

Kommuneområde oppvekst

Ny Sentrum barnehage

Barnehagen ble ferdigstilt og tatt i bruk august 2017. Det ble bevilget og avsatt 62 mill. kr i egen sak sommeren 2016. Prosjektet avsluttes som egen sak med et mindreforbruk på 0,16 mill. kr.

Ny barnehage søndre Skjeberg

Det midlertidige barnehagebygget på Sandbakken er flyttet og skal benyttes som permanent barnehage i Søndre Skjeberg. Barnehagen ble tatt i bruk i oktober 2017. Det er bevilget 22 mill. kr til prosjektet. Prosjektet forventes avsluttet høst 2020 innenfor budsjett.

Utredning og utbedring av arbeidsplasser ved skolene

Det er utarbeidet en ekstern rapport om arbeidsplasser for alle skolene i Sarpsborg kommune. Prioritering av tiltak ble foretatt i bystyret 12.10.17. Det vurderes samtidig utbedring av garderobe- og toalettforhold for personalet der dette er mulig innenfor skolebyggenes areal. Arbeidet med arbeidsplasser ved Borgen barneskole og Varteig barne- og ungdomsskole er ferdigstilt. Oppgradering av garderobeforhold på begge skolene blir ferdigstilt i 2020. Utbedring av arbeidsplassene ved Grålum barneskole, Kruseløkka ungdomsskole og Kurland barneskole, blir ferdigstilt i 2020. Det er igangsatt arbeid med å finne løsninger i eksisterende bygg rundt utbedring av garderober og arbeidsplasser på Hannestad og Tindlund barneskole. Til gjennomføring av overnevnte tiltak er det bevilget og avsatt 22 mill. kr.

Utbedring av arbeidsplasser Hafslundsøy skole/Bergvarmepumpe

Det er bevilget 14,5 mill. kr til utbedring av lærerarbeidsplasser ved Hafslundsøy barneskole. Det ble i tillegg i bystyret 14.9.2017 bevilget 4,5 mill. kr til installasjon av bergvarmepumpe. Bygget ble tatt i bruk i august 2018. Prosjektet forventes levert innenfor budsjett.

Omgjøring av Alvimhaugen Barnehage til skolelokaler

Alvimhaugen barnehage ble i august 2017 flyttet til den nye sentrumsbarnehagen. De gamle lokalene er rehabilitert og ombygget til skolelokaler. Det er bevilget 10,8 mill. kr til prosjektet. Arbeidene ble ferdigstilt oktober 2018. Prosjektet forventes levert innenfor budsjett.

Kommuneområde samfunn

Helhetlig plan for Sarpsborg Scene

Det er bevilget og avsatt 13,6 mill. kr til Fase 1, som omfatter oppføring av et heisbygg i bakgården, utbedring av toalettforhold, universell utforming, akustikk og oppgradering av teknisk utstyr. Prosjektet forventes levert med et merforbruk på 0,3 mill. kr.

Fase 2 omfatter blant annet plasser for bevegelseshemmede i amfiet, nytt sidebygg med lasteinngang til scenen, nye fasader og tak, utvidelse av sceneåpning og diverse tekniske utbedringer. I tillegg bygges orkestergrav og det utføres diverse omgjøringer og rehabilitering innvendig i bygget i samme fase. Prosjektet forventes ferdigstilt medio april 2020.

Midlene til orkestergrav ble bevilget i bystyret 21.06.18. Det er tidligere innvilget et tilskudd på 10 mill. kr fra Østfold fylkeskommune for den planlagte utviklingen av orkestergrav på Sarpsborg scene. Fylkeskommunen innvilget 20.06.18 ytterligere 2 mill. kr i støtte til bygging av orkestergrav.

Alle rivearbeider er nå gjennomført og gjenoppbyggingen har startet. Det er etter tilleggsbevilgning på 17 mill. kr i årsrapport for 2018, og 20 mill. kr i 1. tertialrapport 2019 bevilget og avsatt 145,5 mill. kr til helhetlig plan for Sarpsborg scene fase 2 inkl. orkestergrav. Nye Sarpsborg scene åpnes våren 2020.

Sarpsborg scene underetasje

Deler av udisponerte lokaler i underetasjen er tilrettelagt til fritidsklubb innenfor en økonomisk ramme på 6 mill. kr. Et utvidet ungdomstilbud i sentrum ble åpnet på høstparten. Det skal parallelt med utbedringer i fase 2 legges til rette for økt aktivitetstilbud i Ungdommens Kulturhus. Det etableres nytt e-sportssenter og dansesal i disponible arealer i kjelleren. I tillegg skal det etableres et lite kjøkken og et musikkrom i ubenyttede arealer.

Kunstisbanen, oppgradering av baneanlegg.

Det er bevilget 15 mill. kr til utskifting av kjøleanlegg. Prosjektet avsluttes i egen sak med et mindreforbruk på 0,38 mill.

Ny idrettshall Sandbakken

Forprosjekt for ny idrettshall på Sandbakken ble vedtatt av bystyret i juni 2016. Det ble i bystyret 6. april 2017 vedtatt å bygge hallen med en håndballbane med 9 meters takhøyde og med et tilleggsareal til ekstra garderobesett og oppvarming på 500 m². Bygget ble ferdigstilt i august 2018 innenfor budsjett på 67 mill. kr. Sarpsborg kommune har reklamert på idrettsgulvet i hallen. Dette blir skiftet ut sommeren 2020.

Nytt bibliotek

Bystyret har vedtatt å avsette 123 mill. kr til rehabilitering av eksisterende bibliotek og bygging av nye biblioteklokaler. Tilstandskartlegging av eksisterende bygningsmasse vil

avklare det nødvendige behovet for rehabilitering, og gi grunnlag for å fordele midler mellom rehabilitering og nybygg. Dialogkonferanse avholdes med entreprenører januar 2020. Det er et mål at nytt bibliotek skal stå ferdig mars 2023.

Kommuneområde teknologi og endring

Det er et mindreforbruk i forhold til bevilgede investeringsmidler for kommuneområdet. Gjennomgående skyldes dette hovedsakelig forsinket fremdrift i forhold til ambisjonsnivået. Pågående organisatorisk endring med etablering av nytt kommuneområde har også påvirket utviklingsarbeidet i noe grad.

Kommuneområde teknisk

Øvelsesanlegg brannvesen

Det ble i Bystyret 15.11.18 besluttet at nytt øvingsområde for Sarpsborg brannvesen etableres i Gatedalen. Det er bevilget og avsatt 8,2 mill. kr. Det legges opp til å kunne ta i bruk øvingsområdet høst 2020.

Røykdykkersamband

Det er bevilget 0,8 mill. kr til formålet i 2019/2020. Det er gjennomført utprøving og testing og anskaffelsen gjøres i slutten av 2020.

Oppgradering av administrasjonsbygg

Investeringen er hovedsakelig benyttet i Tune og Skjeberg administrasjonsbygg, i tillegg til kommunens administrasjonslokaler på Sarpsborg scene og Helsehuset. Det gjenstår mindre arbeider. Prosjektet ferdigstilles i 2020 innenfor budsjett på 52 mill. kr.

Navestad/Berg

Reguleringsplanen endelig stadfestet av Fylkesmannen i Oslo og Viken den 30.04.19. Det er bevilget 46,5 mill. kr til opparbeidelse av vei, vann og avløp til tomtefeltet. Utfordrende med uenighet blant grunneiere gjør at det er usikker framdrift i prosjektet.

Sarpsborg rådhus ventilasjon, varmeanlegg og bedre arealutnyttelse

Det er bevilget og avsatt 53 mill. kr til utskifting av tekniske anlegg og til bedre arealutnyttelse. Prosjektet omfatter:

Bedre arealutnyttelse:

- Utbedring/ ombygning av planløsning i 4. etg.
- Mindre ombygning av planløsning i 1. etg.

Tekniske anlegg:

- Installasjon av vannbåren varme/fjernvarme
- Installasjon av led belysning
- Utskifting ledelys
- SD Anlegg
- Nye ventilasjonsanlegg med kjøling
- Heldekkende Nødstrøm
- Sikring av rådhuset

Prosjektering pågår. Forventet oppstart arbeider høst 2020.

Utvikling av Glengshølen- forlengelse av bryggestien

Ny brygge og turvei i Glengshølen er etablert og ferdigstilt. Bystyret har bevilget 4,7 mill. kr til forlengelse av bryggestien med ca. 600 m frem til Tjueklo. Prosjektet forventes levert med et mindreforbruk.

Bytte kunstgress Sarpsborg stadion/Etablere grusbane treningsfeltet mot syd

Det er bevilget 7 mill. kr til utskifting av kunstgresset og 1 mill. kr til flytting av det gamle kunstgresset til ny grusbane. Arbeidene med bytting av kunstgresset ble ferdigstilt og overtatt fra entreprenør 25.07.2019. Nærmere undersøkelser har vist at det er teknisk krevende og svært kostbart å få etablert en kunstgressbane på treningsfeltet i henhold til Norges Fotballforbunds veileder. Det ble derfor i Formannskapet 12.09.2019 vedtatt at det gamle kunstgresset gis bort vederlagsfritt.

Det var flere klubber som meldte sin interesse. Etter anbefaling fra Sarpsborg idrettsråd besluttet kommunedirektøren å tildele kunstgresset til Sarpsborg fotballklubb (SFK). Når prosjektet kun skulle omfatte bytte av kunstgress på eksisterende flate, er dette definert som vedlikehold. Prosjektet ble derfor finansiert og gjennomført i kommunens driftsregnskap, og eksisterende investeringsbevilgning avsluttes.

Ny gang og sykkelvei Opsund/Hafslundsøy

Det ble i bystyret 06.04.2017 bevilget 12,5 mill. kr til gang- og sykkelvei forbindelse til ny bru Opsund-Hafslundsøy. Prosjektet forventes ferdigstilt innenfor budsjett sommer 2020. Det sees på muligheter for å etablere enkelte tilleggsstrekninger innenfor bevilget beløp. Prosjektet finansieres med 10 mill. kr i belønningsmidler og 2,5 mill. kr i mva. kompensasjon.

Bobilparkering

I formannskapet 15.12.2016 ble det avsatt 1 mill. kr til etablering av 3-5 bobilparkeringsplasser ved Glengshølen. Det ble avholdt en tilbudskonkurranse med kommunens rammeavtalepartnere. Tilbudene viste at prosjektet ville bli over 3 mill. kr dyrere enn forutsatt. Det ble i formannskapet 11.12.18 besluttet å avlyse konkurransen for bobilparkering i Glengshølen. Bobilparkering er i stedet etablert i Strandgata 4-6 i Sandesund. I det videre arbeidet vil det bli vurdert fremtidig plassering av en tømme-stasjon, om den skal ligge samme sted som bobilparkeringen eller om det finnes andre lokasjoner i nærheten som er mer egnet og tilrettelagt. 1,0 mill. kr til tømme-stasjon og betalingsløsning er innarbeidet i budsjett 2020.

Bru Hafslundsøy - Opsund

Brua går fra Hafslundsøy til Opsund. Oppstart byggearbeider var høst 2016. Prosjektet inkluderer vann og avløpsledning i brukonstruksjonen. Det er bevilget 44 mill. kr til brua, i tillegg 6 mill. kr til vann- og

avløpsnett i brua. Prosjektet er finansiert med 25 mill. kr i belønningsmidler. Offisiell åpning

ble avholdt 29.09.2017. Endelig sluttoppgjør er mottatt av entreprenør. Prosjektet forventes å få et merforbruk på 2,6 mill. kr. Det avsluttes som egen sak.

Klavestadhaugen/Sandbakken vann/avløp – separering.

Klavestadhaugen/Sandbakken er delt opp i flere etapper. Det er bevilget og avsatt 118 mill. kr. Etappe 1 er ferdigstilt og ble startet opp i mai 2016, og består av Klavestadhaugen, øvre og nedre Langgate. Etappe 2 ble startet opp i 2018 og består av området Haugvold. Det forventes ferdigstilt i mars 2020. Sandbakken, Rokkeveien er etappe 3 og forventes ferdigstilt april 2020. Strekningen Skjebergveien fra gamle Meieriet til Spar-butikken på Klavestadhaugen er i disse dager under prosjektering.

Nipa-prosjektet.

Nipa-prosjektet består av flere delprosjekter og strekker seg fra Bryggeriet til Jellestad med stikkledning til Isefoss og Kampenes. Målsetningen er å øke sikkerheten i vannforsyningen til østsiden av Glomma fra Baterød vannverk til høydebassenget på Sandbakken, samt besørge transport av avløpsvann frem til kommunens sentrale avløpsanlegg på Alvim. Totalt er det bevilget og avsatt 165,4 mill. kr.

Det er nå gitt konsesjonsfritak for tiltaket av NVE. Dette har tidligere vært en årsak til at prosjektet har vært forsinket. En evt. bygging av felles renseanlegg kan føre til at avløpsvann ikke trenger å transporteres til Alvim Renseanlegg, men via Årum til Frevar. Opprinnelig prosjektplan er derfor utsatt i tid.

Vann- og avløpsledning Tunejordet vest

Prosjektet er pålagt av fylkesmannen og innebærer at gamle avløpsrør byttes ut og at det legges separate ledninger for overvann og spillvann. Ledningsanlegget strekker seg fra Kirkeveien og sydover gjennom Tunejordet. Gamle E6 (fylkesvei 118) skal krysses ved rørpressing av ledningene gjennom vegen. Traseen går gjennom kommunal og privat eiendom, mest butikker og forretningsvirksomhet, og gravearbeidene medfører en del utfordringer når det gjelder fremkommelighet, trafikkavvikling og hensynet til publikum. Det skal også legges ny vannledning med noe større dimensjon for å forsterke vannforsyningssituasjonen i området.

Det er bevilget og avsatt 29 mill. kr til prosjektet. Under utførelsen har det oppstått konflikter med eksisterende ledningsnett. Dette har medført traseendringer. Prosjektet ble ferdigstilt vinter 2019 med et merforbruk på om lag 10 mill. kr.

Oppgradering Olsokveien

Prosjektet omfatter hele Olsokveiens lengde og innebærer at gamle vann-, overvann- og spillvannsrør byttes ut og erstattes med nye. I tillegg oppgraderes veien med ny oppbygning og asfalt. Det er bevilget og avsatt 18 mill. kr til prosjektet. Det er påløpt noe mer kostnader i forbindelse med sprengningsarbeider og forurensede masser, samt til ferdigstillelse av gjerder og beplantning. Prosjektet avsluttes med et merforbruk på 4,2 mill. kr.

Tunevannet sydøst Etappe 1 a-b-c/Trykkforsterker Nygårdsveien/ Lundgårdsvei

Separering Tunevannet er delt opp i tre etapper, 1a, b og c og Lundgårdsvei. Trykkforsterker ved Nygårdsveien skal på sikt fases ut og erstattes derfor med en ny vannledning over Landemyra. Området får da en mye bedre brann-vanns dekning og rundkjøring av vannet. Etappe 1a, 1c, Lundgårdsvei og byggetrinn 1 på vannledning over Landemyra er kontrahert. Totalt er det bevilget og avsatt 57,8 mill. kr. Forventet ferdigstilling etappe 1a, 1c, Lundgårdsvei og byggetrinn 1 på vannledning høst 2021. Forventet ferdigstilling etappe 1b høst 2023.

Ringgt/Krusesgt/Tordensgt/Dovregata

Etter en helhetsvurdering av traseene ble det funnet hensiktsmessig å utvide prosjektet med tilstøtende sidegater. Prosjektet har omfattet ca. 1300 m separering. I utførelsen er det avdekket store mengder forurensede masser som stammer fra Borregaard. Massene ble brukt som fyllmasser da opprinnelig ledningstrasé ble lagt. I tillegg har utfordrende grunnforhold medført mye mer bruk av spunt for å sikre mot utglidning i grøftetraseene. Det er bevilget og avsatt totalt 26,8 mill. kr etter tilleggsbevilgning på 15 mill. kr ved behandling av årsrapport for 2018.

Oppgradering Slambygg 1-Alvim

Det var opprinnelig bevilget og avsatt 20 mill. kr til prosjektet. Budsjettet ble siden revidert ned til 13 mill. kr. Prosjektering startet september 2017. og blir ferdigstilt i løpet av 2020. Det kan forventes om lag 2 mill. kr i mindreforbruk i forhold til revidert budsjett.

Guslund/Hauge/Bede

Prosjektet omfattet opprinnelig separering av 600 m på strekningene Ulstrupsvei, Johan Paulsensvei og deler av Haugeveien. Det var i tillegg ønskelig at også Nordbergsvingen (110 m) skulle inkluderes i prosjektet. Det ble derfor i årsrapport for 2018 tilleggsbevilget 3 mill. kr. Det er totalt etter tilleggsbevilgningen bevilget og avsatt 8 mill. kr til prosjektet. Prosjekteringen viste at Nordbergsvingen var vanskelig å inkludere og denne ble derfor utelatt. Prosjektet avsluttes derfor med et mindreforbruk på ca. 3 mill. kr.

Sandesundsveien-Valkyriegata/Holbergsgate-vann

Det er bevilget 10,8 mill. kr til separering av 650 m vann og avløpsledninger, samt oppgradering av veinettet etter tilleggsbevilgning på 5 mill. kr i årsrapport for 2018.

Prosjektet er utvidet med ca. 200 m i forbindelse med de nye blokkene som er satt opp i nye Kulås terrasse. Forventet ferdigstillelse vår 2020 innenfor revidert budsjett.

Brusevoldbekken

Prosjektet omfatter separering av 1100 m vei, samt oppgradering av veinettet.

Det er bevilget og avsatt 24 mill. kr. Prosjektet ble igangsatt høst 2019. Forventet ferdigstillelse høst 2020.

Kalabekken

Det er bevilget 48 mill. kr til separering av 2500 m vann og avløpsledninger. Prosjektering ferdig i 2019. Oppstart vår 2020. Forventet ferdigstillelse høst 2022.

Brevikbekken

Det er bevilget 60 mill. kr til separering av 3340 m vann og avløpsledninger. Prosjektet er delt opp i to etapper.

Etappe 1 (1400 m) omfatter: Alb.Moeskausvei, Brevikveien, Evenrødveien, SKjoldensvei, Klokkegårdsveien, Knoldensvei. Prosjektering er ferdig januar 2020. Anleggsarbeidene forventes ferdig desember 2021.

Etappe 2 (1940m) omfatter Hjersingsvei, Fasanveien, Terneveien, Måkeveien og Høkveien. Prosjektering ferdig juni 2020. Anleggsarbeidene forventes ferdig desember 2022.

Albert Moskausv til Sarpsborgvn

Prosjektet omfatter separering av 810 m vei, samt oppgradering av veinettet. Prosjektering er ferdig. Oppstart arbeider oktober 2019. Forventet ferdigstillelse høst 2020.

Det er bevilget og avsatt 14,1 mill. kr. Forventet sluttkostnad etter anbud for prosjektet er 18,1 mill. kr. 4 mill. kr er innarbeidet i budsjett 2020.

Overvannstiltak stasjonsbyen

Det er avsatt 6 mill. kr til overvannstiltak i Stasjonsbyen for å anlegge kulvert Heiabekken-Skjebergbekken. Dette er et sentralt tiltak for å minimere risikoen for framtidige oversvømmelser av Stasjonsbyen og alle ulempene dette medfører for innbyggere, bygninger, infrastruktur og installasjoner i området. Geoteknisk rapport, basert på grunnboringer nå og tidligere registreringer/kunnskap påviser meget dårlige grunnforhold i traseen, med kvikkleire. Tilstanden utløser krav om svært kostnadsdrivende grunnforsterkning og spunting i forbindelse med tunnelering av kulverten. Det er fremmet egen sak om økt bevilgning på 6 mill. kr som følge av dette i februar 2020.

Regulering og projektering av boligområde og næringspark Kløvningsten

Det er startet opp reguleringsarbeid ved et nytt boligfelt (B4) som vil inneholde både tomter for konsentrert småhusbebyggelse og eneboligtomter samt næringsfelt (N4 – N6). Dette gjennomføres innenfor en bevilgning på 2 mill. kr.

Utbedring av kirkebygg

Konsulentfirmaet WSP Engineering har foretatt en enkel bygningsmessig tilstandsanalyse av kirkene i Sarpsborg. På grunnlag av tilstandsanalysen er det utarbeidet et kostnadsoverslag for alle tiltakene. Det ble i egen sak bevilget 12 mill. kr til videre utredning og utbedring av tiltak med tilstandsgrad TG3. Dette er tiltak som må utføres raskt for å unngå ytterligere følgeskader. Det videre arbeidet gjøres i samarbeid med kirken.

Investeringsavslutninger

En oversikt over økonomi og fremdrift på kommunens investeringsprosjekter fremgår av vedlegg 1 til rapporten. Totalt foreslås 94 investerings og salgsprosjekt avsluttet i årsrapporten. Samlet mindreforbruk på prosjektene er 22,9 mill. kr.

Investeringer	Økonomisk avvik i kr	Antall delprosjekter
Avsluttes	-1 263 527	38
Avsluttes egen sak	-2 084 936	5
Avsluttes årlig	20 335 642	45
Sum	16 987 179	88

Salg	Økonomisk avvik i kr	Antall delprosjekter
Avsluttes	-551 311	4
Avsluttes årlig	6 489 062	2
Sum	5 937 751	6

KOMMUNEOMRÅDE HELSE OG VELFERD

Tjenestemål

Tjenestemål		
Virksomhet/tjeneste	Resultat	Ambisjon i perioden
Virksomhet helse		
Mål: Tjenester med god kvalitet		
Antall overliggerdøgn for utskrivningsklare pasienter fra sykehuset årlig	107	< 100
Antall klager legevakt	5	< 10
Virksomhet forvaltning og utvikling		
Mål: En trygg bolig for alle		
Totalt antall husstander som bosettes med bistand fra team bolig årlig	90	> 90
Virksomhet NAV		
Mål: Tjenester med god kvalitet		
Opplevd kvalitet (skala 1 – 6) (årlig)	4,6	4,7
Mål: Tjenester som fremmer aktivitet og mestring		
Andel av alle mottakere av økonomisk sosialhjelp 18-29 år	33,9 %	< 29 %
Gjennomsnittlig stønadslengde mottakere 18-29 år (måneder)	5,5	< 5,7
Andel flyktninger i arbeid eller aktivitet etter endt introduksjonsprogram (siste 12 mnd.)	77,6 %	> 60 %
Omsorgstjenester		
Mål: Tjenester med god kvalitet		
Opplevd kvalitet i sykehjem (beboere) (skala 1-6)	5,0	5,0
Opplevd kvalitet i sykehjem (pårørende) (skala 1-6)	4,5	4,6
Boveiledning		
Mål: Tjenester med god kvalitet		
Opplevd kvalitet i boveiledningstjenesten (pårørende)	5,0	5,0
Barnevern		
Mål: Redusere saksbehandlingstid		
Andel undersøkelser som behandles innen 3 måneder	74 %	> 80 %

Antall overliggerdøgn for utskrivningsklare pasienter fra sykehuset var 107 i 2019 mens det var 94 overliggerdøgn i 2018 og 109 overliggerdøgn i 2017.

Det er få klager på legevaktjenesten. 5 klager ble registrert i 2019 mot 8 klager i 2018. Antallet er lavt og innenfor ambisjonen.

Bolig

Totalt 90 husstander ble bosatt med bistand fra boligkontaktene. I 2018 var det 105 husstander som ble bosatt. Det var ved årsskiftet ingen bostedsløse i Sarpsborg. Kommunen hadde 10 personer på venteliste for bolig ved utgangen av året, men disse hadde alternativ innkvartering i påvente av bolig. I Norge er det registrert ca. 3 900 bostedsløse.

NAV

Sammenlignet med 2018 har det i 2019 vært en marginal nedgang av andel unge (18-29 år) som mottar økonomisk sosialhjelp, men en økning i antallet totalt sett. Antall i introduksjonsprogrammet er redusert fra 154 totalt i januar 2018 til 114 i 2019.. I 2019 hadde 77,6 % overgang til jobb eller utdanning.

Heldøgn

Brukerundersøkelsen blant beboere og pårørende i sykehjem viser gjennomgående gode resultater. Beboerne er mest fornøyde med mat, hygiene og smertelindring. De er mindre fornøyde med aktivitets-, underholdnings- og kulturtilbudet. Pårørende er mest fornøyde med at beboeren har fått plass på sykehjemmet, at beboerne blir behandlet med respekt og at de trives. De er mindre fornøyde med pleieplaner, fysioterapitilbudet og muligheten for deltagelse i aktiviteter.

Boveiledning

Resultatene i brukerundersøkelsen blant pårørende er gjennomgående positive. Pårørende er mest fornøyd med at brukerne trives og føler seg trygge både i bolig og i jobb/aktivitet. De er mindre fornøyd med ferietilbudet til brukerne og mulighetene for medbestemmelse.

Barnevernet

Saksbehandlingstiden for undersøkelsessaker ble mer enn halvert i 2019 sammenlignet med 2018. Fristbrudd på gjennomføring av undersøkelser var 23 % mot 54 % i 2018. Til tross for økt antall henvendelser, med påfølgende flere gjennomførte undersøkelser, har barneverntjenesten i større grad enn tidligere jobbet i tråd med disse lovkravene.

Prioriterte tiltak

Vedtatte styringsdokumenter

Kommunedelplan helse og omsorg		
Hovedmål: Kommunens helse- og omsorgstjenester skal bidra til aktivitet, mestring, trygghet og økonomisk bærekraft		
Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Omstrukturere omsorgstjenestene.	2019-2022	Styrkingen av budsjettet for hjemmetjenestene i 2019 med 2 mill. kr ble omdisponert til andre formål i forbindelse med behandlingen av 1. tertialrapport. Samarbeidet med Halden og Fredrikstad om å utvikle bruk av velferdsteknologiske løsninger er igangsatt. Arbeidet med rendyrking av hjemmetjenestene og

ÅRSRAPPORT 2019 – SARPSBORG KOMMUNE

		heldøgntjenestene er gjennomført.
Ta i bruk 6 nye boliger i bofellesskap for mennesker med psykiske lidelser.	2021-2022	Detaljreguleringsplanen for tomten ble behandlet i bystyret 14. november.
Utrede samlokalisering av hjemmetjenesten.	2019	Hjemmetjenesten i sentrum med nattjenesten forblir i lokaler på Kruseløkka sykehjem. I vest planlegges samlokalisering av hjemmetjenesten ved Tingvoll sykehjem i ledige lokaler. Hjemmetjenestene i øst er i dag lokalisert til Borgen og Haugvoll sykehjem. Planen er å samle hjemmetjenestene på Haugvoll, men det kan først gjøres når planlagt utbygging på Haugvoll står ferdig.
Styrke hjemmebaserte tjenester med vekt på velferdsteknologi, hverdagsrehabilitering og kompetanseutvikling.	2019-2022	Det er innført elektroniske dørlåser i hjemmetjenesten. Flere andre velferdsteknologiske løsninger er tatt i bruk eller er under utprøving. Hverdagsmestrings- og rehabiliteringsarbeidet gir gode resultater, og det arbeides kontinuerlig med fokus på den enkeltes ressurser. «Hva er viktig for deg?» er en rød tråd i arbeidet. Kompetanseutviklings tiltakene går etter planen. Det er satt i gang et arbeid for å utarbeide en felles kompetanse- og opplæringsplan. Fra og med 2020 samarbeider de tre hjemmetjenestevirksomhetene tett.
Etablere aktivitets- og velferdssenter/ sosiale møteplasser for å styrke den enkeltes evne til å bli boende i eget hjem og leve et aktivt liv.	2020-2022	Lærings- og mestringssenter er etablert og under utvikling. Det er etablert ulike aktiviteter/ møteplasser i samarbeid med ulike organisasjoner/frivillige. Tiltaket sosiale møteplasser ble utsatt på grunn av økonomiske utfordringer.
Etablere 19 skjermede plasser for mennesker med demens ved Borgen sykehjem ved å gjøre om eksisterende langtidsplasser.	2019-2022	Det er etablert 19 skjermede plasser for mennesker med demens ved Borgen sykehjem. Sykehjemmet har i dag ingen ordinære langtidsplasser.
Starte planlegging av 48 leiligheter i bofellesskap for personer med demens på Bodalsjordet.	2022	Ikke igangsatt. Det er avsatt investeringsmidler med 1 mill. kr i 2022 til oppstart av planlegging.
Styrke legetjenestene for å rekruttere og beholde leger i fastlegeordningen, legevakt, helsehus og sykehjem.	2019-2022	Det er fortsatt stor utskiftning av leger og utfordrende å rekruttere leger til fastlegeordningen. En endring av legebemanningen ved legevakten har ført til at flere leger

		ønsker vakter. Det er flere pasienter og økt aktivitet ved Helsehus og sykehjem.
Etablere seniorboliger som sikrer en trygg og aktiv hverdag.	2019-2022	Samarbeid med private utbyggere og Husbanken om utvikling av tilrettelagte boliger. Det er gjennomført et studiebesøk hos blant annet Bærum kommune for å se på deres relevante satsinger og prosjekter. Prosjektet «Fremtidens boligtilbud i Sarpsborg» pågår. Det er inngått avtaler med flere utbyggere vedr. utbygging av boliger. Tiltaket gjennomføres innenfor tildelt ramme.
Kjøp av eksterne omsorgsplasser til personer med rus- og psykiske lidelser.	2019-2022	Tiltaket pågår.
Styrke helsehuset med økt kompetanse og personell.	2019-2022	Helsehusets budsjett er fra 2019 styrket med midler til personell/ kompetanse.

Plattform for livslange tjenester

Hovedmål: Sikre utviklingshemmede grunnleggende rettigheter og forutsigbarhet i et livsløpsperspektiv.

Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Videreutvikle pårørendestøtte i form av opplæring, avlastning og omsorgsstønad.	2019-2022	Det ble igangsatt et prosjekt våren 2019 hvor det jobbes med videreutvikling av pårørendestøtte.

Behovsanalyse av bo- og aktivitetstiltak til personer med psykisk utviklingshemming

Hovedmål: Analyse av målgruppens behov som grunnlag for å planlegge tjenesten.

Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Ta i bruk 12 nye boliger i bofellesskap.	2020	Boligene på Værn ble ferdigstilt 1. juni 2019. Driften av boligene startes opp i 2020, driftsmidler ligger i den vedtatte handlingsplanen. Noen få beboere flyttet inn høsten 2019.
Styrke bemanningen ved uteteamet for oppfølging av hjemmeboende.	2019	En eventuell styrking av bemanningen blir fortløpende vurdert.
Utrede avlastningstilbudet til mennesker med funksjonsnedsettelse	2019	Utredningsarbeidet pågår.

Handlingsprogram mot vold i nære relasjoner

Hovedmål: Forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner

Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Videreutvikle foreldrestøttende tiltak (foreldreveiledning og sinnemestringskurs) ved familiesentrene.	2019-2022	Utvalg for velferd og folkehelse besluttet våren 2019 å sende ut en oppdragsforespørsel til et utvalg frivillige og ideelle organisasjoner om igangsettelse av familiestøttende tiltak. Avsatte midler til Home-start overføres tiltaket, totalt 400 000 kr per år. Tiltaket planlegges igangsatt i 2020. Ytterligere tiltak ved familiesentrene gjennomføres innenfor tildelt ramme.
Arrangere årlig temauke om vold i nære relasjoner.	2019-2022	Temauken ble gjennomført i uke 37. Tiltaket gjennomføres innenfor tildelt ramme. Kommunen har også mottatt et eksternt tilskudd.
Utarbeide felles prosedyrer som sikrer nødvendig samhandling ved vold i nære relasjoner.	2019-2022	En arbeidsgruppe ble startet opp etter sommeren 2019. Tiltaket gjennomføres innenfor tildelt ramme.

Prosjekter og enkeltsaker

Prosjekt/sak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Etablere krisesenterplasser til menn og til personer som ikke kan bo sammen med andre.	2019-2020	Krisesenterplassene ble tatt i bruk fra november 2019.
Vurdere alternative metoder for produksjon av varmmat til sykehjem, bofellesskap og hjemmetjenester.	2019	Oppstartsnotatet ble behandlet i utvalg for velferd og folkehelse høsten 2019. Arbeidet pågår.
Ekstern gjennomgang av barneverntjenesten, økonomisk, faglig og organisatorisk.	2019	Barnevernet har endret organiseringen av virksomheten i tråd med anbefalingene fra den eksterne gjennomgangen.
Utarbeide handlingsprogram for å ivareta og følge opp krigsveteraner bosatt i Sarpsborg kommune. Planen fremmes til politisk behandling.	2019-2020	Oppstartsnotatet ble behandlet i utvalg for velferd og folkehelse vinteren 2019. Planarbeidet er i gang og planen skal vedtas høst 2020.

Styringsdokumenter som skal utarbeides

Navn på styringsdokument	Status per 31.12.2019
Alkoholpolitisk handlingsprogram (alkoholloven)	Forberedt oppstart av arbeidet.
Kommunedelplan for struktur og kapasitet i omsorgstjenestene	Planprogrammet ble endelig behandlet våren 2019. Arbeidet med planen pågår. Kunnskapsgrunnlaget og konkretisere innsatsområdene er i gang. Planen skal vedtas høsten 2020.

Økonomi

Kommuneområde velferd	Tall i 1 000 kr			
	Regnskap 31.12.2019	Rev. Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Virksomhet Forvaltning og utvikling	55 433	50 958	-4 475	-8,8 %
Virksomhet helse	73 888	73 435	-453	-0,6 %
Virksomhet forebyggende tjenester	73 078	76 151	3 073	4,0 %
Virksomhet kompetansesenter rus og psykisk helse	67 505	64 010	-3 495	-5,5 %
Virksomhet kjøkken og kantine	10 131	11 082	951	8,6 %
Virksomhet NAV	200 395	201 554	1 159	0,6 %
Omsorgstjenester	734 787	732 831	-1 956	-0,3 %
Boveiledning	303 477	295 569	-7 908	-2,7 %
Virksomhet barnevern	128 224	134 129	5 905	4,4 %
Direktør helse og velferd med stab	-14 781	-12 769	2 012	15,8 %
Sum kommuneområde helse og velferd	1 632 137	1 626 950	-5 187	-0,3 %

Kommuneområde helse og velferd har et netto årsbudsjett på 1 626,9 mill. kr. Merforbruket i 2019 er på 5,2 mill. kr etter bruk 8,2 mill. kr fra virksomhetenes fond. Kommuneområdet har fått tilført til sammen 17,9 mill. kr gjennom budsjettendringer for å kompensere for økte utgifter. Tiltak som lå inne i budsjetttrammen for 2019 på 2,8 mill. kr ble ikke igangsatt på grunn av økonomiske utfordringer. Dette omfatter 2 mill. kr til styrking av hjemmetjenestene og 0,8 mill. kr. til å utvikle møteplasser.

Kommuneområde helse og velferd har kompliserte, sammensatte og omfattende tjenesteområder med raske endringer i utfordringer og behov. Alle virksomheter har gjennom 2019 hatt et stort fokus på økonomistyring og forsiktig bruk av midler. Virksomhetene har søkt å finne kostnadseffektive løsninger, og har arbeidet systematisk med opplæring og kompetanseutvikling av ansatte. Dette har ført til reduserte behov for kostnadskrevende løsninger.

Virksomhet forvaltning og utvikling har et samlet merforbruk på 4,5 mill. kr. Merforbruket skyldes at det gjennom året ikke ble skilt mellom bundne og frie midler. Virksomheten så ut til å gå i balanse gjennom året inntil ubrukte bundne midler ble avsatt på fond ved årsavslutningen. Merforbruket fordeler seg på lønns- og driftsutgifter.

Virksomhet helse har et samlet merforbruk på 0,45 mill. kr etter bruk av fond på 1,7 mill. kr. Merforbruket skyldes økt basistilskudd til fastlegene på grunn av økt befolkning, stort behov for legetjenester på helsehuset og merutgifter på legevakten som følge av en økning i henvendelser på 12 % gjennom året.

Virksomhet forebyggende tjenester har et mindreforbruk på 3 mill. kr. Mindreforbruket skyldes i hovedsak vakante stillinger da det er vanskelig å rekruttere rett kompetanse til virksomheten (helsesykepleiere og barnefysioterapeut).

Virksomhet kompetansesenter rus og psykisk helse har et merforbruk på 3,5 mill. kr etter bruk av fond på 2,7 mill. kr. Merforbruket skyldes i hovedsak at kommunen får mindre tilskudd pr prosjektstilling til kommunalt rusarbeid enn tidligere.

Virksomhet kjøkken og kantine har et mindreforbruk på 0,9 mill. kr i 2019. Mindreforbruket skyldes en innsparing på lønnsutgifter samt en merinntekt fra salg av mat. Denne merinntekten kommer av økt salg av mat til kurs og i forbindelse med kommunevalget.

Omsorgstjenestene inklusive Helsehuset har et samlet merforbruk på ca. 2 mill. kr. Tjenesteområdet fikk redusert budsjettet med 2 mill. kr gjennom budsjettendringer. Disse midlene var opprinnelig avsatt til styrking av hjemmetjenestene. Merforbruket skyldes i hovedsak ressurskrevende brukere og en økning i antall brukere i hjemmetjenesten.

Boveiledningstjenesten har et samlet merforbruk på 7,9 mill. kr etter bruk av fond på 3,7 mill. kr. Merforbruket skyldes i hovedsak ressurskrevende brukere og effektene av lønnsoppgjøret for 2019. Det har vært en merutgift til oppstarten av bofellesskapet på Værn høsten 2019 fordi noen få beboere flyttet inn. Dette har gitt innsparinger på kjøp av omsorgsplasser hos direktør helse og velferd.

NAV har en samlet mindreutgift på 1,2 mill. kr etter tilførsel av 15 mill. kr gjennom budsjettendringer. Utgiftsøkningene i 2019, som virksomheten fikk dekket gjennom budsjettendringen, skyldes blant annet en økning i antall brukere som får kvalifiseringsstønad og antall brukere som mottar økonomisk sosialhjelp. Økt sosialhjelp skyldes økte boutgifter, økte utgifter til livsopphold og endringen i Folketrygdloven vedr. arbeidsavklaringspenger. Utgifter til store barnefamilier (4 barn eller flere) har gjennom de siste årene gitt stort utslag på utgiftene til økonomisk sosialhjelp. Denne trenden har fortsatt i 2019, hvor antallet store barnefamilier som mottar økonomisk sosialhjelp har økt.

Barnevernet hadde et samlet mindreforbruk på 5,9 mill. kr etter at virksomheten ble tilført 5,7 mill. kr gjennom budsjettendringer. Budsjettendringen skulle dekke utgifter til et økt antall ansatte og utgifter til familieråd, samt merutgifter til tiltak utenfor hjemmet. Det ble ansatt 4 nye medarbeidere sommeren 2019. Det har vært en økning av barneverntiltak i familien samt noe reduksjon på barneverntiltak utenfor familien. Det har vært en halvering av antall barn på institusjon i 2019 sammenlignet med 2018. Det ble satt av midler til familieråd i 2019, men aktiviteten har vært lavere enn målsettingen. Sammenlignet med opprinnelig vedtatt budsjett er barnevernet i balanse ved årets slutt.

Direktør og velferd med stab har et samlet mindreforbruk på 2 mill. kr i 2019. Budsjettet ble redusert med 0,8 mill. kr gjennom en budsjettendring. Midlene var opprinnelig avsatt til å utvikle sosiale møteplasser. Mindreforbruket skyldes hovedsakelig merinntekter knyttet til brukerbetaling og andre kommuners kjøp av krisesenterplasser, vakante stillinger og

sykelønnsrefusjoner. Tjenesteområdet har et merforbruk på kjøp av avlastningsplasser. Dette merforbruket ble noe redusert gjennom året som følge av oppstarten av Værn.

KOMMUNEOMRÅDE OPPVEKST

Tjenestemål

Tjenestemål		
Virksomhet/tjeneste	Resultat	Ambisjon i perioden
Grunnskole		
Mål: Forbedre læringsresultater		
Eksamen matematikk 10.trinn, gjennomsnittskarakter	3,4	> 3,5
Nasjonal prøve regning 5.trinn, andel elever laveste mestringsnivå	30,8 %	< 25 %
Nasjonal prøve regning 5.trinn, andel elever høyeste mestringsnivå	17,4 %	>25 %
Nasjonal prøve lesing 5.trinn, andel elever laveste mestringsnivå	28 %	< 25 %
Nasjonal prøve lesing 5.trinn, andel elever høyeste mestringsnivå	14,8 %	>25 %
Mål: Forbedre læringsmiljø		
Mobbet av andre elever de siste månedene, 7.trinn	6,1 %	0 %
Mobbet av andre elever de siste månedene, 10.trinn	5,4 %	0 %
Mål: Forbedre deltakelse		
Andel elever med direkte overgang fra grunnskole til videregående opplæring (Alle grunnskoler med adresse i Sarpsborg kommune)	95,9 %	> 100 %
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal og privat SFO	53,4 %	> 54 %
Barnehage		
Mål: Øke andel barn i barnehage		
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	90 %	93 %

Grunnskole

Resultatene på nasjonale prøver i regning på femte trinn er noe svakere enn nasjonalt. Mens Sarpsborg har 30,8% av elevene på laveste mestringsnivå er andelen nasjonalt 23,8 %. På høyeste mestringsnivå i regning har Sarpsborg 17,4 % av elevene, mens andelen nasjonalt er 25,4 %.

Resultatene på nasjonale prøver i lesing på femte trinn er relativt stabile. Det er en liten økning i antall elever på laveste mestringsnivå, fra 26,2 % i 2018 til 28 % 2019. Andel elever på høyeste mestringsnivå er noe redusert fra 18,3 % til 14,8 %. Sarpsborg kommune er nærmere nasjonalt nivå i 2018 og 2019 enn målinger fra 2015-2017 både på antall elever på laveste nivå og antall elever på høyeste nivå. Sarpsborg kommune jobber systematisk med kartleggingsresultater og tidlig innsats. Dette vil gi bedre resultater fremover for elevene i Sarpsborg-skolene.

Resultater fra skriftlig eksamen i matematikk på 10. trinn i 2019 viser for Sarpsborg samme gjennomsnittresultat som i 2018, det vil si 3,4. Nasjonalt gjennomsnitt er på 3,6.

På elevundersøkelsen er det 6,1 % som melder fra at de har blitt mobbet av andre elever de siste månedene på 7. trinn i 2019 mot 4,4 % i 2018. Nasjonalt er det rapportert om 5,7 % de siste to årene. På 10. trinn svarer 5,4 % av elevene at de har blitt utsatt for mobbing av

andre elever på skolen de siste månedene. Nasjonalt er andelen 4,4 %. Det er viktig å presisere at elevundersøkelsen er et øyeblikksbilde. Utvalget er så lite at den statistiske usikkerheten er ganske stor.

Statistikk fra Utdanningsdirektoratet viser at 95,9 % av elevene som gikk ut av 10. trinn i 2019 har startet i videregående opplæring. Dette er en liten reduksjon (0,8%) fra 2018.

Per 1. oktober 2019 var 53,4 % av alle barn i alderen 6-9 år i kommunal eller privat skolefritidsordning. Dette er en økning fra 52 % foregående år.

Barnehage

Andel barn 1-5 år med barnehageplass har økt fra 89,7 % i 2018 til 90 % i 2019.

Bemanningsnormen i barnehagen stiller krav om minimum én ansatt per tre barn under tre år og én ansatt per seks barn over tre år. Skjerpet pedagognorm innebærer minst én pedagogisk leder per 7 barn under tre år og minst én pedagogisk leder per 14 barn over tre år. Kommunen har innfridd normene fra 1. august 2019 som forutsatt. Bemanningstettheten var i Sarpsborg 5,9 barn pr voksen, små barn er det regnet om til store.

Dekningsgraden for plasser i kommunal regi er nå 27,2 %. Dette er en liten nedgang fra 27,8 % i 2018. Sarpsborg kommune har de siste årene hatt en overkapasitet på barnehageplasser. Det har resultert i vakante plasser i kommunale barnehager.

Utdypende analyse av resultater på tjenestemål gjøres i Kvalitetsmeldinger om barnehage og grunnskole for 2019. Disse forelegges Bystyret for behandling i mai 2020.

Prioriterte tiltak

Vedtatte styringsdokumenter

Kommunedelplan oppvekst		
Hovedmål: Sarpsborg skal være en foregangskommune for barn og unge		
<ul style="list-style-type: none"> • Nulltoleranse mot mobbing • Styrke barnas lek, læring og mestring i barnehagen • Forbedre læringsresultater for elevene i grunnskolen • Øke gjennomføringsgrad i videregående opplæring for Sarpsborgelevne 		
Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Innføre nasjonal pedagog- og bemanningsnorm i barnehagene, gjeldende fra 1.8.2018.	2019	Nasjonal pedagog- og bemanningsnorm er innført i alle kommunale barnehager.
Innføre nasjonal lærertetthetsnorm i grunnskolen fra skoleåret 2018/2019. Trinn 1	2019	Nasjonal lærernorm, trinn 1 er innført fra august 2018 på alle skoler.
Innføre nasjonal lærertetthetsnorm i grunnskolen fra skoleåret 2019/2020. Trinn 2	2019-2020	Nasjonal lærernorm, trinn 2 er innført fra august 2019 på alle skoler.
Ta i bruk revidert strategiplan for realfagssatsning.	2019-2022	Er revidert og tatt i bruk.

ÅRSRAPPORT 2019 – SARPSBORG KOMMUNE

Gi mulighet til å utdanne lærerspesialister i grunnskolen	2019-2020	En lærer er under utdanning til lærerspesialist.
Heve kompetansen til ansatte i barnehage; Ny rammeplan, språk og begrepsutvikling, realfag samt forebygging av utenforskap prioriteres.	2019-2022	Kompetanseheving ivaretas gjennom nettverkssamlinger, fagdager og kursdager. Fem barnehagelærere startet på videreutdanning gjennom statlig ordning høst 2019.
Heve kompetansen til lærere i grunnskolen; Fagene norsk, matematikk, engelsk og naturfag prioriteres.	2019-2022	34 lærere fullførte videreutdanning våren 19. 42 nye lærere startet på videreutdanning høsten 19.
Videreutdanne førskolelærere i grunnskolen.	2019-2022	12 førskolelærere fullførte videreutdanning våren 19. 13 nye førskolelærere startet på videreutdanning høsten 19.
Etterutdanne lærere og førskolelærere i skolen gjennom desentralisert kompetanseutvikling.	2019-2022	Tre skoler fullførte opplæringsløp med alle lærere på 1.-4.trinn; begynneropplæring, norsk og matematikk våren 2019. Fem nye skoler start høsten 2019 etterutdanning for hele personalet med tema tilpasset opplæring og inkluderende fellesskap.
Utarbeide og revidere lokale handlingsplaner med tiltak mot mobbing og utenforskap i barnehager og skoler.	2019-2022	Virksomhetene har handlingsplaner Planene oppdateres og videreutvikles i tråd med statlige og lokale føringer og satsinger.
Forebygge radikaliserings gjennom demokrati- og dialogarbeid i barnehager og skoler.	2019-2022	Gjennomført prosesser i personalet på skoler og SFO. Gjennomført undervisningsopplegg med elever. Gjennomført kurs for ansatte i barnehager.

Handlingsprogram for IKT i skoler og barnehager 2017-2020

Hovedmål: Barn i barnehager og skoler har den digitale kompetansen som skal til for å lykkes i fremtidens utdanningssystem, samfunns- og arbeidsliv.

Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Ta i bruk Ipad for alle 1.klassinger.	2019-2020	Alle 1.klassinger mottar iPad som de disponerer gjennom barneskolen.
Øke tetthet av digitale enheter på ungdomstrinnet.	2019-2020	Høsten 2019 har hver elev på ungdomstrinnet en digital enhet pc eller ipad.
Gjøre digitale verktøy lett tilgjengelig i kommunale barnehager.	2019-2020	Barnehagene har digitalt utstyr som iPader, kameraer, mikroskop og mobile projektorer. Utstyret er flyttbart og kan brukes fleksibelt i barnas aktiviteter.

ÅRSRAPPORT 2019 – SARPSBORG KOMMUNE

Heve ansattes kompetanse om digitale verktøy.	2019-2020	Det pågår kompetanseheving i pedagogisk bruk av nettbrett.
Ta i bruk nytt administrativt IKT-system i skoler og barnehager.	2019	Nytt system er valgt. Implementering pågår.

Kommunedelplan for skolekapasitet og skolestruktur 2015-2026

Hovedmål: Trekke opp linjer for fremtidig skolestruktur og skissere utbyggingsbehov.

Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Utrede skolekapasitet Tindlund.	2019	Utvidelse av skolekapasiteten i vest planlegges videre ut fra løsningen med å rehabilitere og bygge på dagens skoleanlegg på Tindlund barneskole og Tindlund ungdomsskole. (Bystyrets vedtak 12.12.2019)
Vurdere om de minste skolene i Sarpsborg skal videreføres med grunnlag i elevtallsutvikling, investeringsbehov og pedagogisk tilbud.	2019	Tiltaket utgår i henhold til bystyrets vedtak 12.12.2019.
Kommunedelplanen rulleres. Barnehagekapasitet og struktur innarbeides i planen.	2019	Arbeidet pågår. Forventet sluttbehandling høst 2020.

Prosjekter og enkeltsaker

Prosjekt/sak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Delta i forskningsprosjekt om effekten av økt lærertetthet i matematikkundervisning på 1.- 4. årstrinn.	2019-2020	Barneskolene deltar
Innskrenke tilbudet av deltidsplasser i barnehage	2019	Innført med virkning fra august 2019. Deltidsplasser tilbys nå kun ved Fritznerbakken barnehage
Skolematordning	2019	1 mill. kr er fordelt til skoler etter søknad. Skolene har i hovedsak gitt frokosttilbud til elevene. Videreføres i 2020 og fordeles på alle skoler/elever.

Styringsdokumenter som skal utarbeides

Navn på styringsdokument	Status per 31.12.2019
Kommunedelplan for barnehage og skolekapasitet og struktur, rullering.	Arbeidet pågår. Forventet sluttbehandling høst 2020.

Økonomi

Tall i 1 000 kr				
Kommuneområde oppvekst	Regnskap 31.12.2019	Rev. Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Virksomhet kompetanse og kvalitet oppvekst	61 185	59 568	-1 617	-2,7 %
Virksomhet PPT	15 424	14 953	-471	-3,1 %
Virksomhet spesialpedagogikk førskole	32 832	28 349	-4 483	-15,8 %
Barnehager	92 086	92 694	608	0,7 %
Virksomhet St. Marie læringscenter	20 660	20 456	-204	-1,0 %
Virksomhet alternative skolearenaer	58 610	54 585	-4 025	-7,4 %
Skoler	512 701	498 496	-14 205	-2,8 %
Direktør oppvekst med stab	269 200	267 801	-1 399	-0,5 %
Sum kommuneområde oppvekst	1 062 698	1 036 902	-25 796	-2,5 %

(Direktør oppvekst m stab inkluderer offentlig tilskudd til private barnehager)

Kommuneområde oppvekst har et netto årsbudsjett i 2019 på 1 036,9 mill. kr. Årsregnskapet for 2019 viser et merforbruk på 25,8 mill. kr etter at det er benyttet 9,8 mill. kr av fondsmidler. Merforbruket utgjør 2,5 % av nettobudsjett. Årsregnskapet viser at 20 av 25 virksomheter i kommuneområde oppvekst har hatt et merforbruk før bruk av fond.

Virksomhet kompetanse og kvalitet oppvekst har et merforbruk på 1,6 mill. kr etter bruk av 2,2 mill. kr fra fondsmidler. Merforbruket er knyttet til enkeltvedtak om bl.a. spesialundervisning av fosterbarn plassert i andre kommuner og elever på privatskoler samt merutgifter til skoleskyss og spesialskyss for funksjonshemmede.

Virksomhet PPT har et merforbruk på 0,5 mill. kr etter bruk av 0,1 mill. kr fra fondsmidler. Merforbruk skyldes primært økte lønnsutgifter på grunn av økt antall mottatte henvisninger og kjøp av nødvendig IKT-utstyr.

Virksomhet spesialpedagogikk førskole har et merforbruk på 4,5 mill. kr. Virksomheten har ikke fondsmidler. Merforbruket skyldes økende behov for hjelp til barn med nedsatt funksjonsevne i barnehage etter barnehagelovens § 19 g samt økning i antall vedtak om spesialpedagogisk hjelp. Medvirkende årsak til merforbruket er sentral lønnsøkning utover lønns- og prisvekst.

Barnehagene i Sarpsborg har et samlet mindreforbruk på 0,6 mill. kr. etter bruk av fondsmidler. En barnehagevirksomhet benytter fondsmidler med 0,8 mill. kr for å oppnå balanse. Merforbruket skyldes blant annet sentralt gitt lønnstillegg for pedagogiske ledere, økt behov for vikar og ekstra bemanning, tap av foreldrebetaling pga. ledige mottaksplasser, utprøving av flere måltider pr dag samt noe planlagt kjøp av IKT-utstyr.

Virksomhet St. Maries læringscenter har et merforbruk på 0,2 mill. kr etter bruk av 1,7 mill. kr fra fondsmidler. Merforbruk skyldes redusert tilskudd fra staten pga. lavere antall elever enn forventet.

Virksomhet alternative skolearenaer har et merforbruk på 4 mill. kr. Virksomheten har ikke fondsmidler. Merforbruket skyldes stort behov for tjenester og tilbud til elever med store og

sammensatte funksjonshemninger. Videre er det stor etterspørsel etter bistand og veiledning til nærskoler samt økning i voksenopplæring for å imøtekomme lovpålagte tjenester. Merforbruket omfatter også kjøp av eksterne opplæringstjenester.

Grunnskolene i Sarpsborg har et samlet merforbruk på 14,2 mill. kr etter bruk av 5 mill. kr i fondsmidler. Merforbruket skyldes i hovedsak økte utgifter til lønn knyttet til elever med rett til spesialundervisning samt tilrettelegging i skolemiljøet for enkeltelever.

Etter innføring av en nasjonal norm for lærertetthet opplever skolene redusert fleksibilitet til å disponere egen budsjetttramme. Skolene melder om flere elever med faglige og atferdsmessige utfordringer. Lærernormen binder opp ressurser i ordinær undervisning. Lovfestede enkeltvedtakstimer for elever med rett til spesialundervisning og særskilt norskopplæring utfordrer skolenes budsjettammer. Dette vil være spesielt utfordrende på mindre skoler.

Enkelte skoler har økte lønnsutgifter for å ivareta opplæring og rettigheter til elever med sammensatte utfordringer. Dette kan være elever som av ulike årsaker har skoleplass ved nærskolen og ikke i forsterket skoletilbud.

Det er videre en økning i lønnsutgifter ved grunnskolene til oppfølging av enkeltelever etter pålegg fra Fylkesmannen i saker knyttet til Opplæringslovens § 9a, Elevene sitt skolemiljø. Flere skoler har styrket voksentettheten knyttet til enkeltelever sin opplevelse av skolemiljøet.

Direktør oppvekst har et merforbruk på 1,4 mill. kr. Merforbruket skyldes økt tilskudd til private barnehager på grunn av endret alderssammensetning i barnegruppen med flere barn under 3 år og færre barn over 3 år.

KOMMUNEOMRÅDE SAMFUNN

Tjenestemål

Tjenestemål		
Virksomhet/tjeneste	Resultat	Ambisjon i perioden
Virksomhet plan og samfunnsutvikling		
Effektiv saksbehandling		
Saksbehandlingstid på reguleringsplaner (uker) ¹⁰	43	40
Klager på reguleringsplaner som omgjøres av høyere instans.	0	0
Arrangere kurs/dialogkveld med bransjen med fokus på arealplanlegging	0	1
Virksomhet kultur		
Mål: Godt omdømme		
Brukerundersøkelse i kulturskolen ¹¹		5,2
Brukerundersøkelse i fritidsklubbene ¹²		4,5
Brukerundersøkelse bibliotek (før og etter nybygg)		
Andel skoleelever i grunnskolen som benytter kulturskolens tilbud basert på elevplasser	12 %	11 %
Andel skoleelever i grunnskolen som benytter kulturskolens tilbud basert på unike elever ¹³	8 %	
Andel skoleelever i grunnskolen som benytter fritidsklubbens tilbud	44 %	30 %
Antall besøkende på biblioteket	154 735	170 000
Antall besøkende Sarpsborg scene ⁵	8 725	35 000
Antall solgte billetter Sarpsborg scene ⁵	7 507	25 000
Antall besøkende Olavsdagene ⁶	13 500	10 000

¹⁰ Saksbehandlingstid fra planen vedtas utlagt på høring til den blir endelig vedtatt av bystyret.

¹¹ Brukerundersøkelsen skal gi svar på hvordan kulturskolens tjenester oppfattes av brukerne. Undersøkelsen i 2017 var basert på standard undersøkelse fra Bedrekommune.no og gjennomført både for elever og foresatte. Resultat for foresatte var 5,0 og for elever 5,4 i en skala der 1 er dårlig opplevd tjeneste og 6 er god opplevd tjeneste. Ny brukerundersøkelse er planlagt gjennomført i 2020.

Brukerundersøkelse i fritidsklubbene: 130 brukeren jevnt fordelt mellom alle de kommunale fritidsklubbene deltok. Brukerundersøkelse hadde 8 spørsmål som skulle besvares med tall fra 1 – 5 hvor 1 er veldig dårlig og 5 er veldig bra. Gjennomsnittet fra hele samlet er 4,5, det er skrevet en rapport som benyttes som verktøy for videre utbedring av tilbudet. Det planlegges å gjennomføre en lignende brukerundersøkelse i 2020.

¹³ Andel grunnskoleelever i kulturskolen rapporteres fra 2019 ut ifra unike elever og elevplasser jf. vedtak fra utvalg for kultur og oppvekst sak 10/19.

⁵ Sarpsborg scene har vært stengt for ombygging siden 1. april 2019.

⁶ Det reelle tallet er noe høyere ettersom det ikke er registrert antall besøkende under kunstutstillingen på Soli Brug.

Virksomhet byggesak, landbruk og kart		
Mål: Saksbehandlingstid		
Antall byggesaker hvor 3-ukersfristen ikke er overholdt	63	< 2
Antall byggesaker hvor 12-ukersfristen ikke er overholdt	29	0
Antall oppmålingssaker/matrikkel hvor 16 ukers frist ikke er overholdt	32	0
Mål: Godt omdømme		
Arrangere kurs/dialogkveld med bransjen med fokus på byggesak	2	1
Mål: Kvalitet på saksbehandlingen		
Klager som omgjøres av høyere instans på grunn av saksbehandlingsfeil	3	0
Mål: Tilsyn/ulovlighetsoppfølging		
Antall tilsyn med firma/foretak iht. plan- og bygningsloven	106	> 100
Ulovlighetsoppfølging byggesak, antall avsluttede saker	107	> 100

Bibliotek

Sarpsborg bibliotek hadde en gledelig økning på besøk på alle tre avdelinger i 2019. Til sammen en økning på 5,78 % (+ 8452 besøk). En brukerundersøkelse planlegges gjennomført vinteren 2021.

Kulturutvikling

Sarpsborg scene har vært stengt for ombygging siden 1. april 2019.

Økningen av antall besøk på Olavsdagene er et resultat av satsningen med «Allianser» og en økning i antall publikummere til spillet Olav den heldige.

Barn og unge

Planlagt utvikling av fritidstilbudet er bakgrunnen for den betydelige økningen av besøkstall.

Kulturskolen

Lokaliteter og driftsrammer er faktorer som legger begrensninger på antall elever. Aktiviteter ute på skolene og en satsning på gratis kulturskole, fredag ettermiddag og lørdag, har bidratt til en mindre økning i antall elevplasser.

Plan og samfunnsutvikling

Plan og samfunnsutvikling har inngått et samarbeid med Sarpsborg Næringsforening og får disponere tid i foreningens frokostmøter til dialog og opplæring innenfor arealplanlegging.

Virksomhet plan og samfunnsutvikling har derfor ikke arrangert egne kurs i 2019.

Byggesak, landbruk og kart

Mangelfulle søknader og tolkning av gamle reguleringsplaner medfører høy ressursbruk på enkelte saker. I kombinasjon med uforutsigbare topper i saksmengde gir dette sårbarhet for å overholde frister, særlig dersom toppene oppstår i perioder med sykefravær. Det er satt i gang tiltak for å forbedre situasjonen.

Manglende ressurser på oppmåling og matrikkelføring har sammen med en økning i sakstilfang fra 2018 på 30 %, bidratt til overskredet saksbehandlingsfrist i en del av sakene.

Det er i 2019 arrangert én dialogkveld for byggebransjen og én innbyggerkveld.

De tre klagesakene som ble omgjort av høyere instans på grunn av saksbehandlingsfeil dreide seg om en sak med for høyt gebyr, en sak der administrativ innstilling på avslag ble omgjort til godkjenning som følge av politisk vedtak, og en sak der det manglet veirett.

Prioriterte tiltak

Vedtatte styringsdokumenter

Kommunedelplan kultur		
Hovedmål: Kultur skal være et bærende element i by- og samfunnsutviklingen i Sarpsborg.		
Innsatsområder:		
<ul style="list-style-type: none"> • Kulturell kompetanse • Kulturbasert nyskapning • Kulturarenaer og sosiale møteplasser • Identitet og omdømme • Regionalt kultursamarbeid • Internasjonalt kultursamarbeid • Kultur og folkehelse 		
Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Avklare utbygging av hovedbibliotek på eksisterende tomt.	2019	Tiltaket er gjennomført.
Erstatte statlige prosjektmidler med kommunale midler for å videreføre satsningen på Ungdommens kulturhus. Dette vil sikre en opprettholdelse av driften på dagens nivå.	2019	Det er avsatt nødvendige midler til tiltaket i handlingsplanperioden.
Videreutvikle Sarpsborg scene som kulturhus og utnytte mulighetene planlagt oppgradering av bygget vil gi.	2019-2020	Ombyggingen går som planlagt. Kulturhuset gjenåpnes 17. april 2020.
Fullføre digitalisering av Sarpsborgs kommunale bildesamling.	2020	Arbeidet påbegynt, planlagt sluttført i 2021.

Plattform for kulturskolen i Sarpsborg		
Hovedmål: Kulturskolen skal gi opplæring av høy faglig og pedagogisk kvalitet, og være et kulturfaglig ressurscenter som medvirker til å styrke kompetanse og kulturell utfoldelse i lokalsamfunnet.		
Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Utrede muligheter for å styrke rammene til den kulturelle skolesekken.	2019-2021	Sarpsborg kommune er invitert til dialogmøte med Viken fylkeskommune februar 2020.

Plan for fysisk aktivitet

Hovedmål: Sarpsborgs befolkning er fysisk aktiv gjennom daglige gjøremål, egenorganisert aktivitet og deltakelse i idrett og friluftsliv.

Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Utrede aktivitetsmuligheter i Torsbekkdalen (grøntområdene: Kruseløkka skole – Sarpsborg stadion).	2019	Utredningen er igangsatt, planlagt slutført i 2020.
Utrede kostnader med flytting av kunstgresset på stadion til treningsfeltet (naturgressbanen v/stadion) samt nytt lysanlegg.	2019	Utredningen er gjennomført. Det er ikke avsatt nok midler til å gjennomføre tiltaket i 2019.
Utrede kostnader ved nytt lysanlegg ved lysløypa i Sarpsborgmarka	2020	Utredning er igangsatt.
Øke tilgjengelighet til strand og vann på følgende steder: <ul style="list-style-type: none"> • Høysand • Dusa • Øketangen 	2019-2022	Tiltak er gjennomført i henhold til forvaltningsplanene for Høysand, Dusa og Øketangen og innenfor rammen av bevilgede statlige midlene til friluftstiltak i 2019.

Strategier for Olavsdagene 2019-2030

Hovedmål: Olavsdagene skal befeste Sarpsborg som Olavs by lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Videreutvikle Landeparken som kulturarena.	2019-2021	Permanent strømtilførsel til festivalområdet i Landeparken og spilleområdet på Lækkert, planlegges gjennomført samtidig med VA-arbeid på Lande. Planlagt ferdigstillelse i 2021.
Planlegge, gjennomføre og evaluere prosjekt Olavsdagene 2019 med tre hovedarrangementer under temaet «Allianse». Prosjektet er en regional satsning inn mot Nasjonaljubileet 2030.	2019	Tiltaket er gjennomført, evalueringsrapporten legges fram for politisk behandling i mars 2020.

Kystsoneplan 2015-2026

Hovedmål: Planen omfatter hele sjøområdet og kyststrekningen avgrenset av strandsonегrensen. Planen gir rammer for hyttestørrelser, utvikling av småbåthavner og åpner for 10 nye hyttefelt med til sammen 50 hytter. De viktigste friluftsområdene og natur- og kulturlandskapsområdene er sikret gjennom plankart og bestemmelser. Planen har lagt inn forutsetninger om opparbeidelse av kyststien i de områdene som skal detaljreguleres og utvikles.

Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Sikre at kyststien blir innarbeidet i private reguleringsplaner.	2019-2022	Kyststien er innarbeidet i reguleringsplanene for Revebukta, Skar-Værbau og Græsdal.

Handlingsprogram for Tunevannet 2017-2021, høringsutkast

Hovedmål: Sarpsborg kommune har som mål å ivareta Tunevannets verdi som rekreasjonsområde for befolkningen og at innsjøen skal oppnå god vannkvalitet

Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Redusere utslipp fra avløpsnett ved å skifte ut gamle ledninger.	2019-2020	3 separeringsprosjekter ved Tunevannet pågår. Se rapportering investeringer.
Stimulere landbruket rundt Tunevannet til løsninger som bedrer vannkvaliteten (overvintring i stubb, opphør høstkorn, redusert fosforgjødsling, avgrense beiteområder, utbedre hydrotekniske løsninger).	2019-2021	Det er inngått flerårig miljøavtale med drivere av samtlige jordbruksarealer som drenerer til Tunevannet. Avtalen innebærer at kommunen utbetaler årlig godtgjørelse for gjennomføring av driftstiltak som reduserer avrenning fra jordbruksarealene. Tilskudd til bønder utbetales i mars 2020.
Utrede bruk av fosforbindende stoffer i Tunevannet.	2019	Utredning er gjennomført og rapport mottatt i slutten av 2018. Tiltak er ikke aktuelt før tilførsel av fosfor er redusert. Utgår i 2020.
Fiske ut karpfisk	2019-2021	Tiltaket har ikke blitt prioritert i 2019.

Boligpolitisk plattform

Hovedmål: Boligpolitikken skal bidra til å utjevne sosiale forskjeller, bedre levekårene og gjøre Sarpsborg til et attraktivt sted å bo.

Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Avholde dialogmøte med aktører innenfor bolignæringen.	2019	Frokostmøter med bolignæringen har vært planlagt knyttet til næringsforeningens frokostmøte med tema arealplan og fortettingsstrategi. Gjennomføring utsatt til 2020.

Prosjekter og enkeltsaker

Prosjekt/sak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Smart Mobilitet Grålum Utvikle Grålum som nasjonalt utstillingsvindu for smarte mobilitetsløsninger, herunder bærekraftig arealbruk, testing av sensorteknologi, bygging av smarte parkeringshus, testing og implementering av smarte parkeringsløsninger, ladeinfrastruktur, delingsøkonomier for lading og mobilitet, samt utvikling av konsepter for økt bruk av el-sykler.	2019-2022	Mulighetsstudiet er under slutføring og blir behandlet 19.mars i formannskapet. Oppstart av områderegulering igangsettes deretter. Prosjekt med smarte ladestasjoner på Inspira er under utvikling med oppstart sommeren 2020

ÅRSRAPPORT 2019 – SARPSBORG KOMMUNE

Digitalisere papirbaserte arkiver hos Enhet byggesak, landbruk og kart.	2019-2021	Skanning og digitalisering av byggesaksarkivet er i tråd med fremdriftsplan, og skal ferdigstilles høsten 2020. Oppmålingsarkivet skannes og digitaliseres første halvdel av 2020. Ferdigstilles før sommeren 2020.
Utarbeide samarbeidsavtale med vennskapsforeningen Sarpsborg-Betlehem med sikte på å utvikle og nyttiggjøre Sarpsborgs vennskapsforhold til Betlehem. Avtalen skal godkjennes politisk.	2019	Samarbeidsavtale vedtatt av Bystyret 11.04.2019.
Vurdere eierstrategi og tilskudd til Inspira.	2021	Eierstrategi og tilskudd vurderes i 2021.

Styringsdokumenter som skal utarbeides

Navn på styringsdokument	Status per 31.12.2019
Rullering av kommunedelplan kultur	Planen ble vedtatt 26.10.19
Rullering av plattform for kulturskolen i Sarpsborg	Sluttbehandling i februar 2020.
Rullering av kommunedelplan fysisk aktivitet	Planprogram vedtatt 12.09.19
Rullering av kommunedelplan for kulturminner	Planprogram vedtatt 12.09.19
Handlingsprogram for Isesjø	Oppstart av planarbeid påregnes 2021. Innhenting av kunnskapsgrunnlag påbegynnes høsten 2020.
Planstrategi 2020-2023	Kunnskapsgrunnlag påbegynt i 2019
Rullering av kommunedelplan klima og energi	Planprogram vedtatt september 2019.

Økonomi

Tall i 1 000 kr				
Kommuneområde samfunn	Regnskap 31.12.20189	Rev. Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Virksomhet plan og samfunnsutvikling	17 912	17 912	0	0,0 %
Virksomhet kultur	55 977	55 977	0	0,0 %
Virksomhet byggesak landbruk og kart	11 087	11 087	0	0,0 %
Direktør samfunn med stab	5 580	6 035	455	7,5 %
Sum kommuneområde samfunn	90 556	91 011	455	0,5 %

Kommuneområde samfunn har i 2019 et netto budsjett på 91 mill. kr, hvorav budsjetterte utgifter utgjør 143 mill. kr. Alle tre virksomheter går i balanse ved årets slutt etter budsjettert bruk av sine overskuddsfond.

Virksomhet plan og samfunnsutvikling bruker deler av sitt overskuddsfond for å gå i balanse. Virksomheten har hatt svikt i gebyrinntektene på 1 mill. kr på grunn av noe svakere fremdrift på reguleringsplaner enn forutsatt. Samtidig har lønnsutgiftene vært vesentlig lavere enn budsjettert.

Virksomhet kultur går i balanse ved årets slutt. Virksomheten bruker som planlagt deler av sitt overskuddsfond til å dekke differansen mellom tapte inntekter og sparte driftsutgifter som følge av stenging av Sarpsborg scene.

Virksomhet byggesak, landbruk og kart går i balanse etter planlagt bruk av overskuddsfond. Gebyrinntektene i 2019 var 1 mill. kr lavere enn budsjettert. Bakgrunnen for dette er at det har vært noe mindre aktivitet på store prosjekter som genererer høyere gebyrer. Antall saker og vedtak var stabil.

KOMMUNEOMRÅDE ORGANISASJON

Tjenestemål

Tjenestemål		
Virksomhet/tjeneste	Resultat	Ambisjon i perioden
Virksomhet kemner		
Mål: Høy innføringsgrad		
Kommunale eiendomsgebyrer og eiendomsskatt innbetalt innen 2 år fra forfall.	99,99%	99,99 %

Prioriterte tiltak

Vedtatte styringsdokumenter

Anskaffelsesstrategi og anskaffelsesreglement		
<p>Hovedmål: Anskaffelsesstrategien skal sette premisser og mål for gode og profesjonelle anskaffelsesprosesser i Sarpsborg kommune. Den skal sammen med et tilhørende anskaffelsesreglement, bidra til god økonomistyring, god internkontroll og god kontraktsoppfølging.</p>		
Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Ferdigstille digitalisering av anskaffelsesprosessene.	2019-2020	Kommunen har et digitalt konkurransegjennomføringsverktøy. Automatisert arkivering er i slutfasen, og arbeidet slutføres i 2020. Elektronisk signering av kontrakter er implementert.
Etablere og implementere rutiner som legger til rette for innovative anskaffelser.	2019	Rutiner er etablert og implementert.

Prosjekter og enkeltsaker

Prosjekt/sak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Politisk behandling og implementering av etiske retningslinjer.	2019	Etiske retningslinjer er politisk vedtatt. Nytt materiell er utarbeidet, og ny rutine for implementering og oppfølging av etiske retningslinjer er vedtatt.
Reduksjon av kontanter som betalingsmiddel gjennom økt bruk av elektroniske betalingsløsninger.	2019	Det er flere virksomheter i kommunen som har tatt i bruk Vipps og bankterminaler. Kantinen på rådhuset ble i 2019 kontantfri.

Styringsdokumenter som skal utarbeides

Navn på styringsdokument	Status per 31.12.2019
Reglement for investeringsprosjekter	Bystyret vedtok økonomireglement i møte 26. september 2019. Investeringer er en del av økonomireglementet.
Økonomireglement i henhold til ny kommunelov	Bystyret vedtok økonomireglement i møte 26. september 2019.

Økonomi

Tall i 1 000 kr				
Kommuneområde organisasjon	Regnskap 31.12.2019	Rev. Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Virksomhet HR	54 746	52 149	-2 597	-5,0 %
Virksomhet økonomi	24 207	24 766	559	2,3 %
Virksomhet kemner	11 272	11 272	0	0,0 %
Direktør organisasjon med stab	4 761	5 444	683	12,5 %
Sum kommuneområde organisasjon	94 986	93 631	-1 355	-1,4 %

Kommuneområde organisasjon har et netto årsbudsjett i 2019 på 93,6 mill. kr. Samlet merforbruk er på 1,4 mill. kr og utgjør 1,4 % av budsjettet. Det er kun merforbruk ved virksomhet HR.

Merforbruket ved virksomhet HR er i hovedsak knyttet til omstilling og lærlinger. Høyt inntak de siste årene har vært i tråd med intensjonsavtalen om to lærlinger per tusen innbyggere. Delfinansierte prosjekter innenfor lærlingesatsingen er avsluttet, og dette har medført at kommunens egne utgifter til lærlinger har økt betraktelig det siste året.

Mindreforbruket i virksomhet økonomi er knyttet til vakanse og ubrukte midler til styringssystem. Virksomhet kemner kommer ut i balanse etter planlagt bruk av overskuddsfond. Mindreforbruk hos direktør organisasjon med stab skyldes i stor grad mindre bruk av konsulenttenester og lavere utgifter til kvalitetssystemet Risk Manager enn budsjettet.

KOMMUNEOMRÅDE TEKNISK

Tjenestemål

Tjenestemål		
Virksomhet/tjeneste	Resultat	Ambisjon i perioden
Virksomhet Eiendom		
Mål: Redusere klimagassutslipp:		
Energiforbruk i kWh/m ² justert for temperatur	155	<150
Antall liter fossil fyringsolje forbrukt (i 1000 liter)	56	0
Mål: Ivareta eiendommene gjennom god verdiforvaltning:		
Vedlikeholdsinnsett kr pr. m ²	76	>150
Innleide arealer i 1000 m ²	12	<10
Mål: Økt brukertilfredshet for kommunens ansatte		
Godkjente kvalitetskontroller renhold	100 %	>95 %
Gjennomførte brukerundersøkelser	0	100 %
Mål: Øke kvaliteten i saksbehandlingen		
Antall registrerte dokumenter i saksbehandlingssystemet	4 818	>2 500
Mål: Komplettere boligmarkedet ved å tilby selvbyggertomter		
Antall solgte selvbyggertomter	0	20-30
Virksomhet vann og avløp		
Mål: Hygienisk trygt, godt og nok vann		
Antall alvorlige avvik fra drikkevannsforskriften	0	0
Antall timer avbrudd per innbyggere per år	0,27	<1 time
Svinn av vann i ledningsnett som følge av lekkasjer	27 %	<25 %
Mål: Gode avløpssystemer		
Antall tilbakeslag (kloakk i kjeller)	17	<10
Virksomhet kommunalteknikk		
Mål: Fungerende innsamlingsordning for husholdningsavfall		
Antall klager / antall tømminger	0,09	< 0,1 %
Mål: Mer miljøvennlig bilpark		
Øke andel klimavennlige biler ved nyanskaffelser	62 %	60 %
Mål: Optimaliseringstiltak Vaskeriet		
Redusere direkte kostnader pr. kg tøy vasket (kr)	16,8	16,7
Virksomhet brann- og feiervesen		
Mål: Godt brann- og ulykkesforebyggende arbeid		
Målrettet informasjonsarbeid om forebyggende brannsikkerhet (antall personer)	8 220	8 000
Virksomhet utbygging		
Mål: God økonomistyring for investeringer		

Gjennomsnittlig avvik mellom budsjett og regnskap for avsluttede investeringsprosjekter ¹⁴ gjennomført av teknisk. (- merforbruk)	-1,64%	0 %
--	--------	-----

Vedlikeholdssatsen i kr per m² er ca. halvparten av det fastsatte målet for perioden. Ambisjonen om bruk av mer enn 150 kr pr. m² er høy i forhold til nåværende nivå, men det er et mål på hvor innsatsen bør ligge for å opprettholde verdien og sikre tidsriktige kommunale bygg.

Det er ikke gjennomført brukerundersøkelser i 2019, men dette er planlagt igangsatt fra 2020.

Antall tilbakeslag av kloakk i kjellere har økt i 2019, noe som skyldes økende problemer med klimaendringer, mer kraftig regn og problemer med tilstrekkelig kapasitet i ledningsnett. Problemet forventes å vedvare framover og synliggjør behovet for utskifting av ledninger og igangsetting av tiltak for å hindre regnvann i avløpssystemene.

Det er positivt at ved utskifting av kommunale tjenestebiler byttes det nå i 62 % av tilfellene til klimavennlige biler.

Prioriterte tiltak

Vedtatte styringsdokumenter

VVA- plan		
Hovedmål: Planen skal sikre at ny teknisk infrastruktur sees i sammenheng med fremtidig utbygging og vedtatte prinsipper for byens vekst og utvikling. Den skal også ivareta behov for fornying/rehabilitering av kommunaltekniske anlegg. Videre skal planen sikre at det kan hentes ut økonomi- og effektivitetsgevinster ved at teknisk infrastruktur for vei, vann og avløp kan samordnes fysisk i planleggings-, prosjekterings- og utbyggingsfasene.		
Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Sikre brannvannforsyning.	2019-2022	Arbeidet pågår kontinuerlig. Med anlegg i drift er dette krevende. Dette omfatter både behov for reservestrøm, pumpekapasitet og omplasseringer.
Utredde løsninger for å oppfylle kravene til utslippskonsesjon for renseanlegget.	2019-2022	Bystyret behandlet sak om nytt renseanlegg 12.12.19 og vedtok at det skal bygges nytt anlegg på Alvim eller sammen med Fredrikstad på Øra. Begge alternativer prosjekteres. Fylkesmannen har gitt dispensasjon for utslipp fra Alvim frem til 1.7 2025 i påvente av nytt renseanlegg.

¹⁴ For stor investeringsprosjekter over 10 mill. kr som er avsluttet som egne politiske saker

ÅRSRAPPORT 2019 – SARPSBORG KOMMUNE

Hindre driftsoverløp (urenset vann kommer inn i overvannsledningen) i følsomme områder, samt sikre dem med nødoverløp.	2019-2022	Separeringsprosjekter for å skille overvann og spillvann pågår. Nødvendige risikoanalyser må igangsettes.
Utrede og prosjektere nytt vannverk.	2019-2021	Reguleringsplan for område Baterød behandles tidlig 2020. Reduksjon i lekkasjer har gjort det mulig å forskyve framdriften, men samtidig krever forpliktelser i reservevannsamarbeidet økt kapasitet.
Sikre nødvannsystem	2019-2022	Tappestasjoner er etablert utvalgte steder i kommunen. Prosjekt for felles løsninger i Østfold er i gang.
Gjennomføre separeringsprosjekter	2019-2026	Pågår. Prosjekter igangsatt iht. vedtatte investeringsmidler.
Utrede bruk av digitale vannmålere hos alle abonnenter	2019-2022	Pilotprosjekt igangsatt og det er startet innsamling av data.
Redusere mengde useparert avløpsvann til renseanlegget ved å gi pålegg om separering	2019-2020	Arbeidet er igangsatt og vil fortsette i årene fremover parallelt med nye separeringsprosjekter.
Redusere overløp fra ledningsnett	2019-2022	Dette er et kontinuerlig og ressurskrevende arbeid som vil pågå i flere år for å oppnå et tilfredsstillende resultat. Fylkesmannen har påpekt at dette må prioriteres og det blir fortløpende vurdert omprioritering av ressurser for å styrke arbeidet.

Kommunedelplan for avfall 2018-2030

Hovedmål: Sørge for at skadene fra avfall på mennesker, natur og miljø blir så små som mulig. Avfallsproblemene skal løses gjennom virkemidler som sikrer en samfunnsøkonomisk god balanse mellom omfanget av avfall som genereres, og som gjenvinnes, forbrennes eller deponeres.

Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Etablere felles ettersorteringsanlegg med andre Østfold-kommuner.	2019-2022	Etablering av IKS for felles ettersorteringsanlegg for husholdningsavfall vedtatt i Bystyret 26.09.19.
Utrede mellomlager for slam fra Alvim renseanlegg, før det godkjennes for utkjøring til landbruket.	2019	Ny reguleringsplan for Gatedalen vil avgjøre om det er hensiktsmessig å fortsatt ha slamlager der, eller om nye områder må etableres.
Anlegge nedgravde containere for avfall i forbindelse med tiltak i sentrum og utbygging av nye områder.	2019-2022	Det er ikke etablert nedgravde løsninger i 2019 i kommunal regi, men det er etablert løsninger i forbindelse med nye utbyggingsprosjekter.

Dokumentasjon av brannvesen (brannordning)

Hovedmål: Være en trygghetsfaktor for innbyggerne i Sarpsborg og sørge for å drive et utstrakt forebyggende arbeid, slik at brann og ulykker ikke oppstår. Ha en beredskapsstyrke som tilfredsstillende lovverk og er i stand til å minimalisere skadevirkningene dersom brann eller ulykke skulle oppstå.

Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Gjennomføre endringer som følger av ny forskrift om organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesen.	2019	Forskriften er fortsatt til behandling i Justis- og beredskapsdepartementet (siden november 2017) sendt ut på høring høsten 2019. Forskriften vil sannsynligvis få virkning fra 2021.
Revidere «Dokumentasjon av brann- og ulykkesberedskapen i Nedre Glomma regionen»	2019	Arbeidet er påbegynt og vil bli slutført i 2020.

Plattform for eiendomsforvaltning

Hovedmål:

1. Eiendommen skal bidra til en effektiv tjenesteproduksjon for brukerne av kommunal eiendom.
2. Eiendomsforvaltningen skal være fremtidsrettet, ivareta eiendommene gjennom god verdiforvaltning og utvikle eiendommene på lang sikt
3. Kommunen skal opptre på markedsmessige betingelser der annet ikke er politisk vedtatt eller lovpålagt
4. Kommunen skal være en aktiv grunneier og strategisk eiendomsutvikler
5. Som utbygger skal kommunen ta samfunnsansvar ved å ivareta miljøet og satse på bærekraftige løsninger, samt sette krav til bruk av lærlinger og tiltak mot sosial dumping i bygge- og anleggskontrakter.

Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Videreføre tilstandsregistrering av kommunale bygg.	2019-2022	Alle bygg er gjennomgått. Tilstandsregistreringen fortsetter kontinuerlig. Det foregår også et samarbeid med andre kommuneområder på utarbeidelse av kommunedelplaner for struktur og kapasitet.
Øke bruken av elektroniske verktøy (Plania) for å jobbe mer effektivt og strategisk, herunder elektronisk renholdsoppfølging.	2019	Arbeidet med elektronisk arbeidsordresystem fortsetter. Nytt energiovervåkingsystem er tatt i bruk, og det jobbes med sensorer for å overvåke inneklimate, samt toppsystem for adgangskontroll.
Videreføre satsingen på energi og automasjon i kommunal bygningsmasse.	2019-2022	Energirådgiver er ansatt, og energiledelse er etablert. Sensorer som registrerer data om inneklimate og energiforbruk er under uttesting.
Redusere behov for vedlikehold og utskifting av gulv ved bruk av maskiner i renhold.	2019-2022	Kontinuerlig arbeid.
Gjennomføre pilotprosjekt med massivtrehus.	2019	12 omsorgsboliger på Værn var klart til bruk i juni 2019. Drift startet delvis

ÅRSRAPPORT 2019 – SARPSBORG KOMMUNE

		høst 2019. Boligene vil være i full drift fra 2020.
Utvikle boligfelt Kløvningsten B4.	2019	Detaljreguleringsplan er igangsatt. Forventet ferdig vår 2020. Sak om opparbeidelse av feltet vil bli fremmet som egen sak.
Utvikle boligfelt Navestad Berg.	2019	Reguleringsplanen vedtatt og påklaget. Grensefastsettelse forventes behandles i jordskifteretten høsten 2020.
Utvikle boligfelt Maugesten.	2019-2020	Områdereguleringsplan er igangsatt. Sak om opparbeidelse av feltet vil bli fremmet som egen sak.
Utvikle boligfelt Yvenåsen.	2019-2021	Reguleringsplan under utarbeidelse. Kommer til behandling sommer 2020.
Tune Senter II, regulering og opparbeidelse av næringstomter på Grålum.	2019	Avventer områderegulering «Bydelssenter Grålum»
Utarbeide forprosjekt for nytt bibliotek i tilknytning til dagens bibliotek.	2019	Forprosjekt avsluttet og utarbeidelse av konkurransedokumenter er igangsatt. Dialogkonferanse avholdes med entreprenører januar 2020. Det er et mål at nytt bibliotek skal stå ferdig mars 2023.

Overordnet beredskapsplan og ROS-analyse

Hovedmål: Sarpsborg kommunes målsetting er å kunne etablere en kriseledelse som raskt kan få oversikt over krisesituasjonen og iverksette nødvendige tiltak. Vi skal utnytte kommunens ressurser best mulig for å beskytte kommunens befolkning og materielle verdier, og begrense skadevirkninger og skadeomfang i størst mulig grad. Sarpsborg kommune legger vekt på et godt samarbeide med offentlige myndigheter og etater, private og bedrifter samt frivillige organisasjoner.

Sarpsborg kommune skal informere befolkningen best mulig ved slike hendelser.

Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Gjennomføre anbefalte tiltak som fremkommer i revidert plan (2018)	2020-2023	Revidert ROS-analyse ble behandlet i Bystyret 26.09.19. Tiltak følges opp innen de respektive virksomheter.

Parkeringsutredning for Nedre Glomma		
Hovedmål: Nullvekst i personbiltrafikken i Nedre Glomma samtidig som parkeringspolitikken opprettholder funksjoner i sentrum som gir en levende by.		
Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Etablere parkeringshus for handlende og besøkende til sentrum	2019-2022	Bystyret har vedtatt salg av kvartal 270 (v/Baker Jensseg) for utvikling av nytt p-hus. Vil bli lagt ut for salg når funksjonsbeskrivelsen er klar.
Innføre boligsoner	2019-2022	Det jobbes med innføring av ytterligere to boligsoner i sentrum øst og Borregaard i 2020.
Etablere flere sentrale sykkelparkeringer	2019-2022	Det er etablert sykkelparkering ved Tindlund skole og Skjeberg rådhus i 2019, Det er utarbeidet en prioriteringsliste for videre etablering av sykkelparkering som er avhengig av finansiering gjennom belønningsmidler.
Etablere flere ladepunkter for elbiler på kommunale parkeringsplasser	2019-2022	Av hensyn til kostnader er det hensiktsmessig å etablere fremtidige el. ladepunkter samlet på større kommunale parkeringsplasser. Per nå er det ladepunkter: <ul style="list-style-type: none"> • Sirkustomta (14 stk.) • Borregaardsbakken (2stk.) • Sarpsborg rådhus (2 stk.) • A21(ved Torvet) (2 stk.) • Helsehuset (4 stk.) Nye og flere steder vil kreve at det avsettes investeringsmidler i kommende budsjett og handlingsplaner.
Utrede plassering av innfartsparkering øst for Glomma, med tanke på en rask opparbeidelse av parkeringen.		Det er ikke funnet gode alternativer som kan etableres raskt. Område for innfartsparkering søkes innarbeidet i arealplanen.

Plattform for grøntforvaltning i Sarpsborg kommune		
Hovedmål:		
Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Utbedre kirkeparken	2019	All opparbeidelse og beplantning er fullført som planlagt. 50000 blomsterløker er klare til våren 2020.

Prosjekter og enkeltsaker

Prosjekt/sak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Igangsette digitaliserings- og innovasjonsprosjekter	2019-2022	Det testes ut blant annet sensorteknologi for inneklimaovervåkning, det er innført energiledelse for å redusere energibruken i kommunale bygg igangsatt prosesser for mer effektiv bruk av ressurser.
Øke andelen klimavennlige biler i kommunen.	2019-2022	Klimavennlige biler vurderes løpende ved utskiftingsbehov. 62 % av biler kjøpt i 2019 var klimavennlige.
Bygge ut ladeinfrastruktur til kommunale tjenestebiler.	2019 - 2022	Eksisterende ladeinfrastruktur til tjenestebiler er nå utnyttet tilnærmet maksimalt. Det må gjennomføres en kartlegging over behov og lokasjoner for utbygging av ladeinfrastruktur og utarbeide en plan for videre utbygging.
Etablere øvingsområde brann	2019-2022	Øvingsområde er prosjektert og konkurranse avsluttes januar 2020. det er et mål at øvingsområdet skal stå klart høst 2020.
Gjennomføre prosjektet «Rød tråd» med brannverninformasjon til barnehager, 3-, 6-, 9-, og videregående skole.	2019 - 2022	Prosjektet gjennomføres årlig, treffer bredt til målgruppen og er et viktig brannforebyggende tiltak.
Videreføre prosjektet Trygg Hjemme.	2019 - 2022	Trygg hjemme videreføres som et tverrfaglig arbeid og en integrert del av kommunens brannforebyggende arbeid overfor risikoutsatte grupper.
Gjennomføre feiing og tilsyn i bolig, fritidsbolig og særskilte brannobjekt basert på kartlegging av risiko for brann.	2019	Gjennomføres i.h.h.t virksomhetsplan for Sarpsborg brannvesen.
Vurdere om flere oppgaver kan gjøres i kommunal regi innenfor teknisk område, herunder redusere omfang av kjøp av tjenester og bruk av konsulenter.	2019	Avtale med ekstern aktør for brøyting i sentrum er avviklet. Tjenesten gjøres i egenregi fra høst 2019. Arbeid i regi av parkvesenet foregår i større grad med egne ressurser. Eksempelvis er oppgraderingen av Kirkeparken gjennomført med egne medarbeidere. Det søkes om ansvarsrett for kommunen slik at flere oppgaver kan utføres i egenregi. Flere tiltak i egenregi krever innkjøp av utstyr som er i anskaffelsesprosess. I arbeidet med risiko- og sårbarhetsanalyser gjennom 2018 og 2019 er det prioritert å bygge kompetanse i egen organisasjon slik

ÅRSRAPPORT 2019 – SARPSBORG KOMMUNE

		<p>at fremtidige analyser i størst mulig grad kan utarbeides/revideres uten ekstern bistand fra konsulenter.</p> <p>Mindre vann- og avløpsprosjekter gjøres i egen regi.</p> <p>Det gjøres forberedelser til at kommunen overtar slamtømming i egenregi.</p>
Innføre flere tjenestebiler i Sarpsborg rådhus, slik at behovet for privatbil og parkering minskes.	2019	Det er i kjøpt inn fire elbiler til formålet.
Foreta smarte innkjøp i prosjekter	2019	Innovative anskaffelser vurderes fortløpende i alle prosjekter, for eksempel, parkeringshus og bibliotek.
Utvikling av sentrumsgater	2019	<p>Det vil bli utplassert midlertidige løsninger med sittegrupper, innslag av grønt, lekeapparater etc. våren 2020 basert på skisser fra landskapsarkitekt.</p> <p>Oppstart av permanent prosjekt vil avhenge av hvordan dette virker for bruken av byrommet og privates utvikling av kvartalene.</p>
Utarbeide plan for langsiktig utvikling av Sparta Amfi, herunder beregne investeringsbehov. Planen fremmes til politisk behandling.	2019	Tilstandsrapport foreligger. Det opprettes en saksordførersak i utvalg for kultur og oppvekst 2020.
Grålum områderegulering	2019-2022	Mulighetsstudien fremmes for politisk behandling mars 2020.

Styringsdokumenter som skal utarbeides

Navn på styringsdokument	Status per 31.12.2019
Beredskapsplan Interkommunalt Utvalg for Akutt Forurensing (IUA) Østfold - Basert på Risiko- og sårbarhetsvurdering (2017) og beredskapsanalyse (2018).	Ferdig og sluttbehandlet i arbeidsutvalget for IUA Østfold 03.09.19.

Økonomi

Kommuneområde teknisk	Tall i 1 000 kr			
	Regnskap 31.12.2019	Rev. Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Virksomhet kommunalteknikk	60 293	59 358	- 935	-1,6 %
Renovasjon (selvkost)	6 795	- 6 565	- 13 360	-203,5 %
Virksomhet vann og avløp (selvkost)	- 50 905	- 65 980	- 15 075	-22,8 %
Virksomhet eiendom	207 968	208 875	907	0,4 %
Virksomhet utbygging	525	928	403	43,4 %
Virksomhet Sarpsborg brannvesen	39 269	39 269	-	0,0 %
Feievesenet (selvkost)	- 2 841	- 1 701	1 140	67,0 %
Direktør teknisk med stab	7 271	6 925	- 346	-5,0 %
Kirken	25 470	25 470	-	0,0 %
Sum kommuneområde teknisk	293 845	266 579	-27 266	-10,2 %

Kommuneområde teknisk har en revidert netto driftsramme 267 mill. kr i 2019. I første tertial ble det rapportert om et forventet merforbruk på 16,4 mill. kr ved årets slutt, etter bruk av 1,6 mill. kr av virksomhetenes overskuddsfond. Prognosene etter 2. tertial viste et merforbruk på 20 mill. kr. I tillegg måtte planlagt finansiering på 4,9 mill. kr fra selvkostfond renovasjon utgå da fondet måtte benyttes til å dekke underskudd fra 2019.

Virksomhet kommunalteknikk forventet et merforbruk på 5,1 mill. kr etter bruk av 1,6 mill. kr av overskuddsfond etter 2. tertial. Regnskapet for 2019 viser etter bruk av fond totalt et underskudd på 14,2 mill. kr for virksomheten.

Innen husholdningsrenovasjon og slam er det et totalt merforbruk på 13,4 mill. kr, hvorav 4,9 mill. kr skyldes manglende fondsfinansiering som relateres til merforbruket i 2018. Dette gir et driftsmessig merforbruk på 8,5 mill. kr.

Det driftsmessige merforbruket skyldes i hovedsak økte kostnader til rensing av sigevann til Alvim renseanlegg, uforutsett økning i kostnader på renovasjonskontrakten og økning i kostnader til slamtømming. I tillegg kommer økt omfang av utredninger for å løse pålegg fra fylkesmannen og reparasjon av biler og utstyr.

For 2020 betyr det at renovasjonstjenesten vil ha et akkumulert underskudd på 15,3 mill. kr som må inndeckes gjennom økte gebyrer. 6,3 mill. kr er budsjettert dekket inn i 2020 via økte gebyrer og resten vil måtte dekkes inn kommende år

Øvrige områder i kommunalteknikk utenom selvkost er i balanse etter innsparingstiltak. Det er en merkostnad på transporttjenesten på 3,6 mill. kr som er dekket inn med mindreforbruk på vaskeri 1 mill. kr, vei og grønt med 1 mill. kr, samferdsel og administrasjon 1,6 mill. kr.

Virksomhet vann og avløp forventet i 2. tertial et avvik mellom budsjett og regnskap på 15 mill. kr. Ved regnskapsavleggelsen er avviket 15,2 mill. kr etter bruk av 2,3 mill. kr i selvkostfond avløp.

Det er et merforbruk på selvkosttjenesten vann på 4,3 mill. kr, som hovedsakelig skyldes akutt rehabilitering av VA ledning Baterød- Ravneberget og Eidet.

Selvkostområdet avløp har ved årets slutt et samlet negativt avvik på 10,8 mill. kr. Det er en nedgang i inntekter på avløpssiden i forhold til budsjett. Gebyrene betales a konto basert på forventet forbruk. I 2018 ble a konto beløpene for to store næringsaktører oppjustert som følge av en opprydding i vann og avløpsmålere på stedene. Ved avlesning viste det seg at det faktiske forbruket var betydelig lavere enn innbetalt og beløpet 6 mill. kr er tilbakebetalt i 2019. Samtidig danner a konto innbetaling grunnlaget for forventet inntekt i 2019, noe som gjør at det får dobbel effekt og inntekten er 6 mill. kr lavere i 2019 enn budsjettet, totalt 12 mill. kr i inntektsnedgang.

Tjenestene vann og avløp vil ha et fremførbart underskudd per 31.12.2019 på henholdsvis 9,8 mill. kr og 11 mill. kr, som Selvkosttjenesten vannforsyning hadde ved inngangen til 2019 et fremførbart underskudd på 5,1 mill. kr.

Virksomhet eiendom har ved årets slutt et mindreforbruk på 0,9 mill. kr i forhold til budsjett. Virksomheten har et merforbruk på energi på 1,5 mill. kr i forhold til revidert budsjett. Det er et mindreforbruk på renhold på 1,7 mill. kr som bidrar til det positive resultatet.

Virksomhet Sarpsborg brannvesen har ved årets slutt et samlet mindreforbruk på 1 mill. kr, hvorav selvkostområdet feiing har et mindreforbruk på 1,14 mill. kr. Brannvesen har et lite merforbruk på 0,1 mill. kr som dekkes ved bruk av overskuddsfond.

Virksomhet utbygging har et mindreforbruk på 0,4 mill. kr som er relatert til utskifting av kunstgress Sarpsborg stadion.

Direktør teknisk med stab har et merforbruk på 0,35 mill. kr. Merforbruket skyldes økte utbetalinger til andre trossamfunn med 0,45 mill. kr.

KOMMUNEOMRÅDE TEKNOLOGI OG ENDRING

Prioriterte tiltak

Vedtatte styringsdokumenter

Kommunedelplan kommunikasjon		
<p>Hovedmål omdømme: Sarpsborg kommune skal oppfattes i samsvar med organisasjonens verdier: Framtidsrettet – Åpen – Respektfull – Troverdige</p> <p>Hovedmål informasjon: Informasjonen fra kommunen skal gi innbyggerne best mulige forutsetninger for å nyttiggjøre seg kommunens tjenester, ha dialog med kommunen og engasjere seg i demokratiske prosesser</p> <p>Hovedmål IKT: IKT skal bidra til en effektiv og trygg produksjon av tjenester og være et verktøy for innovasjon og nyskaping</p>		
Prioriterte tiltak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Styrke kommunens evne til å levere tjenester på mobile enheter, som nettbrett og smarttelefoner. Overgang til Office 365 for hele kommunen	2019	Utrulling av Office 365 blir slutført i løpet av 2020. Samtidig tar kommunen i bruk nytt intranett basert på samme teknologi. Disse tiltakene bidrar til å styrke kommunens evne til å levere tjenester på mobile enheter.
Bedre selvbetjening for innbyggerne, fra papirarkiv til digitalt arkiv og mer effektive arbeidsprosesser gjennom økt digitalisering.	2019-2022	Skanning av byggesaksarkiv pågår – arkivene tilgjengeliggjøres fortløpende via Documaster. 5 robotprosesser er i produksjon mot forskjellige fagsystemer

Prosjekter og enkeltsaker

Prosjekt/sak	Tid (år) for gjennomføring	Status per 31.12.2019
Satse videre på Smart Sarpsborg. Satsningsområder er smarte løsninger innenfor energi, klima og miljø, velferd, styring og tjenester, i tillegg til oppvekst.	2019 -2022	Dette løses gjennom tiltak i de ulike kommuneområdene.
Prosjekt for effektiv innbygger- og samfunnsdialog.	2019	Prosjektrapport med anbefalinger gjennomgått og behandlet. Avdeling innbyggerdialog har ansvaret for gjennomføring av de vedtatte anbefalingene.
Prosjekt for systematisk gevinstrealisering.	2019- 2022	Det er etablert en interimavdeling for porteføljestyring som skal legge vekt på å sikre maksimal gevinstrealisering i hvert utviklingsprosjekt. Et eget gevinstrealiseringsverktøy skal brukes i utviklingsprosjekter i hele kommunen. Verktøyet skal sikre systematisk arbeide med gevinstrealisering i alle

ÅRSRAPPORT 2019 – SARPSBORG KOMMUNE

		prosjektfaser.
Etablere regionalt samarbeid innen digitalisering.	2019	Det er inngått samarbeidsavtale med 12 kommuner (tidligere Østfold) og Viken fylkeskommune med en hensikt om å gjøre kommunene ledende på digital innbyggerdialog gjennom digital kompetanse og ressurser og digitale løsninger.

Styringsdokumenter som skal utarbeides

Navn på styringsdokument	Status per 31.12.2019
Handlingsprogram for digitalisering	Arbeidet er påbegynt og vil bli avsluttet i løpet 2020.

Økonomi

Tall i 1 000 kr				
Kommuneområde teknologi og endring	Regnskap 31.12.2019	Rev. Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Kommuneområde teknologi og endring	51 471	54 952	3 481	6,3 %
Sum kommuneområde teknologi og endring	51 471	54 952	3 481	6,3 %

Kommuneområde teknologi og endring fikk overført overskuddsfond fra virksomhet kommunikasjon og service pr 1.1.2019. Dette var i underkant av 2,9 mill. kr. Dette, kombinert med et mindreforbruk på lisenskostnader, forklarer i hovedsak kommuneområdets mindreforbruk i 2019.

KOMMUNEDIREKTØR

Økonomi

Tall i 1 000 kr				
Kommunedirektør	Regnskap 31.12.2019	Rev. Budsjett 2019	Avvik i kr	Avvik i %
Kommunedirektør	5 780	7 647	1 867	24,4 %
Område stab kommunedirektør	1 930	2 073	143	6,9 %
Team sekretariat	5 349	6 150	801	13,0 %
Folkevalgte	12 084	11 732	-352	-3,0 %
Sum kommunedirektør	25 143	27 602	2 459	8,9 %

I kommunedirektørkapitlets budsjett er det avsatt noe midler til å håndtere særskilte problemstillinger. Disse midlene har det i liten grad vært nødvendig å benytte i 2019.

Kapitlet inneholder også formannskapets tilleggsbevilgningskonto. 1.990.000,- av de avsatte 3.000.000 kr ble bevilget til følgende:

- FS 11.12.18 Østfold Dialogforum - tilskudd 100 000,-
- FS 24.01.19 Vinteraktivitetsdag i Kjærringåsen 110 000,-
- FS 24.01.19 Skulptur - dronning Astrid 400 000,-
- FS 14.02.19 Restaurering Ode til lyset 60 000,-
- FS 14.02.19 Østfoldmuseene -Storedal 200 000,-
- FS 14.02.19 Tilskudd NM Roing 60 000,-
- FS 28.03.19 Beredskapsbåten 150 000,-
- FS 09.05.19 Tilskudd til NM i sjakk 60 000,-
- FS 09.05.19 Tilskudd skulptur av Dronning Astrid 400 000,-
- FS 22.08.19 Tilskudd til skulpturpark på Storedal 100 000,-
- FS 30.10.19 Nyttårsfeiring Sarpsborg Torg 2019 350 000,-

Det ble i formannskapets møte 28.02.2019 bevilget 150.000 kroner til oppsetning av forestillingen Jesus Christ Superstar i Kulåsparken, men forestillingen ble avlyst og midlene ble ikke utbetalt.

Bystyret vedtok 12.12.2019 å legge om ordningen med formannskapets tilleggsbevilgningskonto og isteden etablere et «formannskapets tilleggsbevilgningsfond». Hensikten er å forenkle bevilgning til formål der utbetaling bør skje over flere år. Gjenstående beløp på 1.010.000 kroner ble overført til fondet. Fondet vil ut fra handlingsplan 2020-2023 bli tilført 3 mill. kr årlig.

Formannskapet vedtok 28.11.2019 at en bevilgning på 1.000.000 til NM-veka 2021 skulle dekkes av fondet. Det ble i formannskapets møte 10. desember bevilget ytterligere 1.305.000 kroner fra fondet til ulike formål.

Område stab kommunedirektør er nyetablert, og omfatter to årsverk på strategisk kommunikasjon.

Team sekretariat ivaretar støttefunksjoner for folkevalgte organer, samt politisk og administrativ ledelse i kommunen. Fra andre halvår 2019 ivaretar teamet dessuten sekretariatsfunksjon for Bypakke Nedre Glomma.

Teamet har også ansvar for blant annet gjennomføring av stortingsvalg og kommunestyre- og fylkestingsvalg, og for salgsbevillinger for alkohol, serverings- og skjenkebevillinger. Mindreforbruket i 2019 skyldes i hovedsak lavere utgifter enn budsjettet til gjennomføring av kommunestyre- og fylkestingsvalget, samt til kontroll av salgs- og skjenkebevillinger.

Kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2019 ble gjennomført uten noen vesentlige problemer. Det var 25.612 stemmegivninger, hvorav 5.598 forhåndsstemmegivninger. Valgdeltakelsen ved kommunestyrevalget var 57,1 prosent.

I 2018 overtok Sarpsborg kommune ansvaret for borgerlige vielser. I 2019 ble det gjennomført 89 slike vielser.

Ved utgangen av 2019 var det i Sarpsborg 31 salgsbevillinger for alkohol, 51 skjenkebevillinger og 78 serveringsbevillinger.

For folkevalgte skyldes merforbruket overlapping av frikjøp mellom ny og gammel bystyreperiode, samt noe økning av frikjøp og opprettelse av et nytt politisk utvalg mot slutten av året.

Det er i 2019 avholdt følgende antall møter i følgende politiske organer:

Bystyret	8
Formannskapet	12
Utvalg for velferd og folkehelse	7
Utvalg for kultur og oppvekst	7
Utvalg for plan, miljø og teknikk	5
Utvalg for miljø og teknikk	2
Utvalg for plansaker	2
Administrasjonsutvalget	5
Forhandlingsutvalget	10
Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	8
Eldrerådet	7
Flerkulturelt råd	7

I tillegg kommer møter i enkelte andre organer, deriblant interkommunale.

VEDLEGG: INVESTERINGSOVERSIKT

Vedlegget viser Sarpsborg kommunes investeringsprosjekter per 31.12.2019. Totalt er 88 investerings prosjekter/delprosjekter, og 6 salgsprosjekter foreslått avsluttet, sammendrag er gjengitt i tabellen under. Prosjektene er i vedlagt investeringsliste merket «avsluttes» i kolonnen forventet økonomisk sluttdato.

Investeringer	Økonomisk avvik i kr	Antall delprosjekter
Avsluttes	-1 263 527	38
Avsluttes egen sak	-2 084 936	5
Avsluttes årlig	20 335 642	45
Sum	16 987 179	88

Salg	Økonomisk avvik i kr	Antall delprosjekter
Avsluttes	-551 311	4
Avsluttes årlig	6 489 062	2
Sum	5 937 751	6

Prosjektene ubenyttede finansiering i 2019 skal iht. gjeldene regelverk rebevilges til bruk i 2020. Dette kommer frem av de tre siste kolonnene. Totalt foreslås netto 242,2 mill. kr videreført til bruk i 2020. 10,6 mill. kr foreslås innarbeidet i kommende budsjett og handlingsplan, og 1,2 mill. kr foreslås ikke videreført.

Kolonne forklaring:

- Pågående investeringsprosjekter per 01.01.20:** *Prosjektet/delprosjekt navn, sortert etter tjenestegruppe.*
- Regnskap totalt per 31.12.19:** *Akkumulert utgiftsregnskap, uavhengig av år.*
- Bevilget per 31.12.19:** *Akkumulert utgiftsbevilgning, uavhengig av år.*
- Budsjett og HP-> 2023:** *Akkumulert utgiftsbevilgning og avsetning gjort i vedtatt HP frem til 2023.*
- Forventet sluttkostnad:** *Forventet sluttkostnad for prosjektet.*
- Forventet økonomisk avvik:** *«Budsjett og HP -> 2023» minus «Forventet sluttkostnad». For prosjekter som avsluttes er dette konstatert mer(-) eller mindre(+) forbruk*
- Inndekning:** *Merknad for hvordan evt. merforbruk for prosjektet er foreslått finansiert.*
- Forventet økonomisk sluttdato:** *Dato for når prosjektet kan forventes avsluttes.*
- Ubenyttet bevilgning per 31.12.19:** *«Bevilget per 31.12.19» minus «Regnskap per 31.12.19». Positive verdier blir foreslått rebevilget i 2020, vurderes innarbeidet i kommende HP eller ikke rebevilget i de neste tre kolonner. Negative verdier er foreslått mellomfinansiert av ubrukte lånemidler, inntil bevilgning foreligger i 2020.*

ÅRSRAPPORT 2019 – SARPSBORG KOMMUNE

Budsjett og HP 2020-2023

Disponering av ikke benyttet investeringsramme

Pågående investeringsprosjekter per 01.01 2019	Regnskap totalt per 31.12.2019	Bevilget per 31.12.2019	Budsjett og HP -> 2023	Forventet sluttkostnad	Forventet økonomisk avvik	Indekning	Forventet økonomisk sluttdato	Ubenyttet bevilgning per 31.12.2019	Rebevilles til bruk i 2020	Vurderes innarbeidet i HP 2021-2024	Rebevilles ikke
Kommuneområde samfunn											
Sarpsborg scene- hellig plan fase 1	13 741 506	13 600 000	13 600 000	13 900 000	-300 000	Ved prosjektavslutning	31.12.2021	-141 506	-141 506		
Sarpsborg scene- hellig plan fase 2	106 927 775	133 500 000	145 500 000	145 500 000			31.12.2021	26 572 225	26 572 225		
Sarpsborg scene undertasje	2 658 446	6 000 000	6 000 000	6 000 000			31.12.2020	3 341 554	3 341 554		
Kunstsenteret oppgradering av barneleigg	14 624 651	15 000 000	15 000 000	15 000 000	375 349		Avsluttes egen sak				
Sandbakken idrettsarena	65 202 682	67 000 000	67 000 000	67 000 000			31.12.2020	1 797 318	1 797 318		
Tilpasninger idrettsbygg	486 421	500 000	2 500 000	500 000	13 579		Avsluttes årlig				
Kulturskole nye lokaler	2 077 939	2 300 000	2 300 000	2 300 000			31.12.2020	222 061	222 061		
Nytt Bibliotek (Forprosjekt)	1 527 889	3 000 000	123 000 000	123 000 000			31.12.2023	1 472 111	1 472 111		
Utvikling av Landeparken	31 654	300 000	300 000			Under utredning		268 346	268 346		
Skulptursti	138 300	470 000	470 000	470 000	57 872		31.12.2020	331 700	331 700		
Skulptur Dronning Astrid	742 128	800 000	800 000	800 000			Avsluttes				
Plan og samfunnsutvikling											
Hovedveinett for sykkel	382 319	1 000 000	1 000 000	1 000 000			31.12.2020	617 681	617 681		
Kommunedelplan Sarnesund - Greaker	0	300 000	300 000	300 000			31.12.2020	300 000	300 000		
Kjøp av aksjer DC Sarpsborg AS	0	2 200 000	2 200 000	2 200 000			30.04.2020	2 200 000	2 200 000		
Byggesaklandbruk og kart											
Tilleggsplan Turevannet og Ilesjø	1 202 868	2 000 000	3 500 000	3 500 000	250 000		31.12.2021	797 132	797 132		
Utsjyr kart og oppmåling	0	250 000	1 250 000	250 000			Avsluttes årlig				
ebyggesakerplan	0	0	3 000 000	3 000 000			31.12.2022	0			
Kommuneområde velferd											
Kompetansesenter rus og psykisk helse											
Botellesskap med bemanning - psykiatrboliger	405 484	3 000 000	35 000 000	35 000 000			31.12.2021	2 594 516	2 594 516		
Kontorlokaler - større areal	0	0	10 000 000	10 000 000			31.12.2022	0			
Botellesskap med bemanning - psykiatrboliger	0	0	3 000 000	3 000 000			31.12.2022	0			
omsorgstjenester											
Nødstrom Borgen og Havgvoll	1 758 830	2 500 000	2 500 000	2 500 000			31.12.2020	741 170	741 170		
Tekniske anlegg og klimaskall Sarpsborg helsehus	15 514 184	20 000 000	20 000 000	20 000 000			31.12.2020	4 485 816	4 485 816		
Rehabilitering og oppgradering av Sarpsborg sykehus	201 865 436	202 000 000	202 000 000	202 000 000			31.12.2020	134 564	134 564		
Lydisolering Helsehuset	91 288	1 000 000	1 000 000	1 000 000			31.12.2020	908 712	908 712		
Nye plasser Havgvoll og samlokalisering hjemmetjenesten	0	0	24 000 000			Under utredning		0			
48 botellesskapslasser Bodalsjordet	0	0	1 000 000			Under utredning		0			
Kruseløkk sykehjem	19 312 225	18 000 000	18 000 000	19 300 000	-1 300 000	Ved prosjektavslutning	31.12.2020	-1 312 225	-1 312 225		
Hjemmetjenester Kruseløkk, ombbygging	0	0	2 000 000	2 000 000			31.12.2020	0			
Forvaltning og utvikling											
Modulbaserte boliger (permarer) BH- Diverse planleggings- og reguleringsarbeid	14 581 629	17 000 000	17 000 000	17 000 000			31.12.2020	2 418 371	2 418 371		
Boligsosial handlingsplan	734 987	1 000 000	1 000 000	1 000 000	2 120 973		31.12.2020	266 013	266 013		
Krisesenter (tilbud til menn)	10 879 027	13 000 000	53 000 000	10 879 027			Avsluttes årlig				
Infrastruktur Bodalsjordet	2 302 718	2 600 000	2 600 000	2 600 000			31.12.2020	297 282	297 282		
Bodalsjordet (12 leiligheter)	10 689 603	8 000 000	8 000 000	10 700 000	-2 700 000		31.12.2020	-2 689 603	-2 689 603		
Bodalsjordet (12 leiligheter)	21 842 275	27 000 000	27 000 000	22 000 000	5 200 000		31.12.2020	5 157 725	5 157 725		
Bovædding											
12 boliger i botellesskap Værn	49 294 814	55 000 000	55 000 000	55 000 000			31.12.2020	5 705 186	5 705 186		
Barnevern											
Kontorlokaler - større areal (arslag)	0	0	2 000 000	2 000 000			31.12.2021	0			

Budsjett og HP 2020-2023										Disponering av ikke benyttet investeringsramm	
Pågående investeringsprosjekter per 01.01 2019	Regnskap totalt per 31.12.2019	Bevilget per 31.12.2019	Budsjett og HP -> 2023	Forventet sluttkostnad	Forventet økonomisk avvik	Inndekning	Forventet økonomisk slutt dato	Ubenyttet bevilgning per 31.12.2019	Rebevilles til bruk i 2020	Vurderes innarbeidet i HP 2021-2024	Rebevilles ikke
Kommuneområde teknologi og endring											
Kommunedelplan kommunikasjon	368 490	700 000	700 000	368 490	331 510		Avsluttes årlig				
Kommunedelplan kommunikasjon- skilt og profilering	0	100 000	100 000	0	100 000		Avsluttes årlig				
Digitale møteplasser innbyggemedvirkning	200 125	200 000	200 000	200 125	-125		Avsluttes årlig				
Sentral IKT infrastruktur	0	2 000 000	2 000 000	0	2 000 000		Avsluttes årlig				
Fiberlinje og tilhørende utstyr Hørlundøy	431 813	1 750 000	1 750 000	1 750 000	-514 372		Avsluttes årlig	1 318 187	1 318 187		
Fiberlinje Sandbakkken-Skleberg	1 214 372	700 000	700 000	1 214 372	81 086		Avsluttes årlig				
Sentrale IKT-løsninger	2 918 914	3 000 000	3 000 000	2 918 914	183 157		Avsluttes årlig				
Lisenser fellessystemer	316 843	500 000	500 000	316 843	191 241		Avsluttes årlig				
Videreutvikling Sarpsborg.com	400 759	400 000	400 000	208 759	100 000		Avsluttes årlig				
Videreutvikling sak og arkivsystem	0	100 000	100 000	0	171 225		Avsluttes				
Digitalt forvaltningsprogram - Fritstående arkivkjerne	2 078 775	2 250 000	2 250 000	2 078 775	75 443		Avsluttes				
Digitalt forvaltningsprogram- Programvarebot	1 424 557	1 500 000	1 500 000	1 424 557			Avsluttes	2 566 422	2 566 422		
Digitalt forvaltningsprogram- Skanning av papirarkiver	1 733 578	4 300 000	4 300 000	4 300 000	430 640		Avsluttes årlig				
Videreutvikle Internett og søkelesning	369 360	800 000	800 000	369 360			Avsluttes årlig				
Innbyggjerdialog	0	300 000	300 000	0			Avsluttes årlig				
IKT infrastruktur	0	5 000 000	5 000 000	0			Avsluttes årlig				
Sentral IKT-plattform	0	6 000 000	6 000 000	0			Avsluttes årlig				
Lisenser for sentral IKT-plattform	0	2 000 000	2 000 000	0			Avsluttes årlig				
Digitalt forvaltningsprogram	0	8 400 000	8 400 000	8 400 000			Avsluttes årlig				
Utvikling dokumentforvaltning	0	6 400 000	6 400 000	0			Avsluttes årlig				
Digital medarbeider - automatisering ved bruk av	0	6 000 000	6 000 000	0			Avsluttes årlig				
Digital signatur	0	600 000	600 000	600 000			Avsluttes årlig				
Digitalt førstevalg - felles informasjonssystem	0	20 000 000	20 000 000	20 000 000			Avsluttes årlig				
Digitalt førstevalg - digital innbyggjerdialog	0	1 400 000	1 400 000	0			Avsluttes årlig				
Elektronisk intern dokumentflyt	0	875 000	875 000	875 000			Avsluttes årlig				
Elektronisk intern dokumentflyt	0	4 000 000	4 000 000	4 000 000			Avsluttes årlig				
Public 360 l.sly	0	400 000	400 000	400 000			Avsluttes årlig				
Innbyggjerdialog - app	0	745 000	745 000	745 000			Avsluttes årlig				
Nescafer	0	600 000	600 000	600 000			Avsluttes årlig				
Ny samhandlingsplattform for ansatte	0	0	0	0			Avsluttes årlig				
Kommuneområde organisasjon											
Økonomi											
Nye felles fagsystemer (Lønn/økonomi moduler)	250 000	500 000	2 500 000	250 000	250 000		Avsluttes årlig				
Kommuneområde oppvekst											
Grunnskole, SFO og grunnskoleopplæring for voksne											
Handlingsprogram IKT skoler og barnehager 2017-	17 244 482	20 000 000	27 000 000	27 000 000	-300 000		Avsluttes årlig	2 755 518	2 755 518		
Handlingsprogram IKT skoler og barnehager 2021-	0	0	22 000 000	22 000 000			Avsluttes årlig				
Nytt adm. IKT system skole og barnehage	791 393	1 000 000	1 000 000	1 300 000	1 015 471		Avsluttes årlig	208 607	208 607		
Kapasitetstilak oppvekst	984 529	2 000 000	10 000 000	984 529	716 309		Avsluttes årlig				
Utredning og utbedring av arbeidsplasser ved skolene	283 691	1 000 000	20 500 000	283 691			Avsluttes årlig				
Utbedring arbeidsplasser Hørlundøy	18 987 638	19 000 000	19 000 000	19 000 000			Avsluttes årlig	12 362	12 362		
Lærararbeidsplasser Kruseløkken og toalettfasiliteter - Firdigle areal ved kjøp av IKT løsninger	2 865 566	2 000 000	3 500 000	3 500 000	-865 566		Avsluttes årlig	-865 566	-865 566		
Lærararbeidsplasser og toalettfasiliteter- Trindlund skole	840 698	6 500 000	9 900 000	9 900 000			Avsluttes årlig	5 659 302	5 659 302		
Lærararbeidsplasser - Borgen skole	1 133 954	2 600 000	2 600 000	2 600 000			Avsluttes årlig	1 466 046	1 466 046		
Lærararbeidsplasser- Hannestad skole	190 150	3 500 000	4 500 000	4 500 000			Avsluttes årlig	3 309 850	3 309 850		
Lærararbeidsplasser og gjerderobefasiliteter- Varteg skole	1 316 378	2 100 000	2 600 000	2 600 000			Avsluttes årlig	783 622	783 622		
Kulturand barneskole- arbeidsplasser, erstatte brakke	1 993 218	0	2 100 000	2 100 000			Avsluttes årlig	-1 993 218	-1 993 218		
Kulturand barneskole - kapasitet og avvikle paviljonger	0	0	500 000	500 000			Avsluttes årlig	0	0		
Lærararbeidsplasser og gjerderober- Grålum skole	1 387 729	2 000 000	2 000 000	2 000 000			Avsluttes årlig	612 271	612 271		
Ombygging og utbygging Grålum barneskole	0	0	500 000 000	500 000 000			Avsluttes årlig	0	0		
Utløys lærerskole	0	0	11 000 000	11 000 000			Avsluttes årlig	474 717	474 717		
Gymnas Kruseløkken- forprosjekt	25 283	500 000	500 000	500 000	-3 134		Avsluttes				
Forprosjekt skole vest	1 586 403	1 583 269	1 583 269	1 583 269			Avsluttes	-61 930	-61 930		
Skolekapasitet Trindlund skoler	27 061 930	27 000 000	99 000 000	10 800 000			Avsluttes	617 913	617 913		
Omgjøtre Alvmåtaugen Bt III skolekalder	10 182 087	10 800 000	10 800 000	10 800 000	-619 656		Avsluttes				
Aktivitetselevs Sandnessveien skole	594 656	425 000	425 000	594 656			Avsluttes				

ÅRSRAPPORT 2019 – SARPSBORG KOMMUNE

Budsjett og HP 2020-2023										Disponering av ikke benyttet investeringsramme	
Pågående investeringsprosjekter per 01.01 2019	Regnskap totalt per 31.12.2019	Bevilget per 31.12.2019	Budsjett og HP -> 2023	Forventet sluttkostnad	Forventet økonomisk avvik	Indekning	Forventet økonomisk slutt dato	Ubenyttet bevilgning per 31.12.2019	Rebevliges til bruk i 2020	Vurderes innarbeidet i HP 2021-2024	Rebevliges ikke
Kommuneområde oppvekst											
Barnehage											
Nv barnehage sentrum	61 836 280	62 000 000	62 000 000	61 836 280	163 720		Avsluttes egen sak				
Nv barnehage Sleberg	22 106 277	22 036 178	22 036 178	22 150 000	43 723		31.12.2020	-70 099	-70 099		
Fritzerbakken barnehage - Nytt vognskur	80 790	600 000	600 000	600 000			31.12.2020	519 210	519 210		
Sansbormarka barnehage - Voognsur	0	1 500 000	1 500 000	1 500 000			31.12.2021	0			
Utbedre uteareal ved Fritzerbakken, Sansbormarka.	0	0	3 500 000	3 500 000	-164 750		31.12.2023	0			
St. Olavs barnehage innklipp ved etablering	164 750	0	0	164 750	-268 267		Avsluttes				
KT-satsing	268 267	0	0	268 267			Avsluttes				
Kommuneområde teknisk											
Park											
Opprustning parker og plasser	1 180 354	1 300 000	7 300 000	1 180 354	119 646		Avsluttes årlig				
Lys-parker og plasser	1 068 612	1 100 000	1 700 000	1 068 612	31 388		Avsluttes				
Oppgradering av område rundt Byens brygge	598 820	800 000	800 000	800 000			31.12.2020	201 180	201 180		
Utvikling av Gjenstehølen - forlengte bryggeest	3 933 330	4 700 000	4 700 000	4 700 000	-10 091		31.12.2020	766 670	766 670		
Oppgradering Sandvika	1 985 091	1 975 000	1 975 000	1 985 091			Avsluttes				
Oppgradering Hevsand, bobiltømming etc	0	0	2 500 000	2 500 000			31.12.2021	0			
Bobiltømming og betallingsløsning Sandesund	0	0	1 000 000	1 000 000			31.12.2021	0			
Oppgradering Dusa	678 041	680 000	680 000	678 041	1 959		Avsluttes				
Oppgradering Økeløkken	325 000	325 000	325 000	325 000	0		Avsluttes				
Oppgradering av kirkeparken og inngangspartiet til Kulsås	2 447 460	3 000 000	3 000 000	3 000 000			31.12.2020	552 540	552 540		
BadrRescunummer - Sarsepark Tringvoll, tiltak for lek østre bydel	958 694	1 350 000	1 350 000	1 350 000			31.12.2020	391 306	391 306		
Kjøp ugressemaskin	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	0		Avsluttes				
Varmeanlegg - Trafø gågata	102 424	3 000 000	3 000 000	3 000 000			31.12.2020	2 897 576	2 897 576		
Ny Ismaskin- Sarpsborg stadion	0	0	1 500 000	1 500 000			31.12.2020	0			
Oppgradering av område ved Tunevannet	0	0	4 000 000	4 000 000			31.12.2022	0			
Utskifting av gressklipper	0	0	800 000	800 000			31.12.2020	0			
Utskifting løvoppsamlere til parkandeling	0	0	200 000	200 000			31.12.2020	0			
Utskifting av gressklipper stadion	0	0	800 000	800 000			31.12.2021	0			
Ny bilhenger til frakk av gressklipper	0	0	140 000	140 000			31.12.2021	0			
Utskifting av gressklipper	0	0	450 000	450 000			31.12.2022	0			
Utskifting av gressklipper (baneklipper med oppsamler)	0	0	800 000	800 000			31.12.2023	0			
Vanntank for slekking stasjon	0	0	200 000	200 000			31.12.2020	0			
Tilstandskontroll belysning lysløype	0	0	260 000	250 000			31.12.2020	0			
Behov for lift til park og vei	0	0	500 000	500 000			31.12.2020	0			
Vann											
Uforutsatte prosjekter vann	713 414	2 000 000	10 000 000	713 414	1 286 586		Avsluttes årlig	0			
Vannledningsnet											
Vannledning Ingerøy-Rosneskilen (Halden)	1 565 684	3 500 000	3 500 000	3 500 000			31.12.2020	1 934 376	1 934 376		
Vannledning ny gangbru Hålsundøy - Opsund	3 153 882	3 000 000	3 000 000	3 133 882	-133 882		Avsluttes egen sak	939 337	939 337		
Vannledning Sikkelandsveien - Lindemakvælen	560 663	1 500 000	1 500 000	3 500 000			31.12.2020	958 182	958 182		
Vannledning Bøterød- Elvestad (Nipa)	3 541 818	4 500 000	4 500 000	4 500 000			31.12.2021	-3 077 668	-3 077 668		
Vannledning Elvestad-Brysenmyr (Nipa)	6 077 668	3 000 000	9 000 000	9 000 000			31.12.2021	650 764	650 764		
Vannledning Elvestad-Kampenens (Nipa)	49 236	700 000	3 700 000	3 700 000			31.12.2021	308 363	308 363		
Vannledning Elvestad - Isøfoss (Nipa)	691 637	1 000 000	12 000 000	12 000 000			31.12.2021	4 858 751	4 858 751		
Ringledning Elvestad - Høgeveien, Rundkjøring RV22 (Nipa)	2 641 249	7 500 000	12 500 000	12 500 000			31.12.2021	338 594	338 594		
Seveien - Kampens	61 406	400 000	1 400 000	1 400 000			31.12.2020	-2 909 415	-2 909 415		
Vannledning Klavestadhaugen (separering)	31 409 415	28 500 000	28 500 000	31 500 000	3 000 000	Ved prosjektavslutning	31.12.2020	6 048 724	6 048 724		
Vannledning Klavestadhaugen - Sandbakken	18 451 276	24 500 000	29 500 000	26 500 000	-3 000 000	Ved prosjektavslutning	31.12.2021	0			
Vannledning (Mjøer-Sandbakken skole)	0	0	45 000 000	45 000 000			31.12.2023	0			

ÅRSRAPPORT 2019 – SARPSBORG KOMMUNE

Budsjett og HP 2020-2023

Disponering av ikke benyttet investeringsramme

Pågående investeringsprosjekter per 01.01.2019	Regnskap totalt per 31.12.2019	Bevilget per 31.12.2019	Budsjett og HP -> 2023	Forventet sluttkostnad	Forventet økonomisk avvik	Indekning	Forventet økonomisk slutt dato	Ubenyttet bevilgning per 31.12.2019	Rebevliges til bruk i 2020	Vurderes innarbeidet i HP 2021-2024	Rebevliges ikke
Kommuneområde teknisk											
Vannledningsnett											
Sarering Olsoveien	7 178 716	6 500 000	6 500 000	7 178 716			Avsluttes				
Separering Riggigtkrusesgt/Tordensgt/Dovregata	4 304 714	8 600 000	8 600 000	8 600 000	-678 716		31.12.2020	4 295 286	4 295 286		
Separering Albert Morkausv/Sarpsborgvn	532 358	5 700 000	6 700 000	6 700 000			31.12.2020	5 167 642	5 167 642		
Separering Lundgates vei	1 769 953	4 000 000	4 000 000	4 800 000	-800 000	Ved prosjektslutning	31.12.2020	-769 953	-769 953		
Separering Bussevoldbekken (sone 404)	3 064 845	4 000 000	12 000 000	12 000 000			31.12.2021	935 155	935 155		
Separering Kalabekken	1 004 561	5 500 000	24 000 000	24 000 000			31.12.2022	4 495 439	4 495 439		
Separering Halslundskogen	55 000	1 000 000	7 500 000	7 500 000			31.12.2021	945 000	945 000		
Vanddel av avløpsstikk Guslund/Hauge/Bedde	2 511 809	2 000 000	4 000 000	2 500 000	1 500 000	Ved prosjektslutning	31.12.2020	-511 809	-511 809		
Tunevannet sydøst e.1a	1 254 667	7 000 000	12 000 000	12 000 000			31.12.2020	5 745 333	5 745 333		
Tunevannet sydøst e.1b	216 071	500 000	5 500 000	9 000 000	-3 500 000	HP 2021-2024	31.12.2022	2 83 929	283 929		
Tunevannet sydøst e.1c	283 332	500 000	6 500 000	6 500 000			31.12.2022	216 668	216 668		
Brevlubbekken e. 1	976 576	2 500 000	14 000 000	14 000 000			31.12.2022	1 523 424	1 523 424		
Brevlubbekken e. 2	182 306	0	16 000 000	16 000 000			31.12.2022	-182 306	-182 306		
Separering Eivengatalvegata	348 627	3 000 000	3 000 000	3 000 000			31.12.2020	2 651 373	2 651 373		
Separering Semtum syd	0	0	15 000 000	15 000 000			31.12.2021	0	0		
Separering Tunejordet vest	9 545 875	7 500 000	7 500 000	11 000 000	-3 500 000	Ved prosjektslutning	31.12.2020	-2 045 875	-2 045 875		
Vannledning Mangestensveien- Finnestad 1 e	243 030	1 800 000	7 500 000	1 800 000			31.12.2020	1 556 970	1 556 970		
Vannledning Mangestensveien- Finnestad 2 e	171 219	2 200 000	2 200 000	2 200 000			31.12.2020	2 028 781	2 028 781		
Vannledning rv.109	173 869	400 000	37 900 000	37 900 000		Under utredning	31.12.2020	226 131	226 131		
Sperrt bebyggelse Vann Solliv/Visler anl. 6.12.13.16	0	2 000 000	4 000 000	4 000 000			31.12.2020	2 000 000	2 000 000		
Vannledning Hok-Øle	3 221 388	3 000 000	3 000 000	3 221 388	-221 388		Avsluttes				
Vanddel separering Sandesundsveien-Valkylegata/Holbergs gate	3 189 819	4 300 000	4 300 000	4 300 000			31.12.2021	1 110 181	1 110 181		
Vanddel separering Rosenkrantzgate	1 695 879	2 000 000	2 000 000	2 000 000			31.12.2020	304 121	304 121		
Vannledning Rådhuskvarialet	4 740	0	1 500 000	1 500 000			31.12.2020	-4 740	-4 740		
Vannledning OH Gate- Fritzerbakken	0	0	12 000 000	12 000 000			31.12.2023	0	0		
Vannledning Klevaveien	0	0	5 000 000	5 000 000			31.12.2023	0	0		
Vannledning Opsund	0	0	10 000 000	10 000 000			31.12.2023	0	0		
Vannledning Tangenklær/Grimsvøya	0	0	11 000 000	11 000 000			31.12.2023	0	0		
Vannledning Løkkevika-Ulltøy	0	0	10 000 000	10 000 000			31.12.2023	0	0		
Brusemyrveien- Lillestadvn.	0	0	6 000 000	6 000 000			31.12.2021	0	0		
Vannledning Haugeveien-Navestad nytt boligfelt	0	0	8 000 000	8 000 000			31.12.2023	0	0		
Utskipling av vannledning stasjonsbyen	0	0	6 000 000	6 000 000			31.12.2021	0	0		
Tekniske installasjoner vann											
Oppgradering trykktorsterkere Opsadveien	9 315	1 000 000	1 000 000	1 000 000			31.12.2020	990 685	990 685		
Oppgradering trykktorsterkere Vernerveien	9 315	1 000 000	1 000 000	1 000 000			31.12.2020	990 685	990 685		
Oppgraderer trykktorsterkere Hestleassen	9 315	1 000 000	1 000 000	1 000 000			31.12.2020	990 685	990 685		
Oppgraderer trykktorsterkere Hevingen	9 315	1 000 000	1 000 000	1 000 000			31.12.2020	990 685	990 685		
Pumpestasjon Elvestad (Nipa)	284 694	5 000 000	9 000 000	9 000 000			31.12.2021	4 715 306	4 715 306		
Utfasing av trykktorsterkere Nygårdsveien ved etablering av ny Trase Landemvra	556 403	2 000 000	7 000 000	7 000 000			31.12.2020	1 443 597	1 443 597		
Oppgraderer trykktorsterkere og annet utstyr Bassenveien	432 410	2 000 000	2 000 000	2 000 000			31.12.2020	1 567 590	1 567 590		
Ulrede høvdebasering Silkkasoen	564 270	500 000	500 000	564 270	-64 270		Avsluttes				
Ulrede høvdebasering sønder Skjeberg	669 360	500 000	500 000	669 360	-169 360		Avsluttes				
Sammenkobling reservervann Gaupelaret	0	2 500 000	2 500 000	2 500 000			31.12.2021	-169 360	500 000	2 000 000	
Nytt vannverk i søsji/kapastetsakering Balerød	937 071	3 000 000	4 000 000	4 000 000			31.12.2022	2 062 929	2 062 929		
Reservestrømsaggregatet i vannforsyningen	0	2 000 000	3 000 000	3 000 000			31.12.2020	2 000 000	2 000 000		
Nytt styresystem driftskontroll	0	900 000	1 800 000	1 800 000			31.12.2021	900 000	900 000		
Styresystem Balerød	0	1 800 000	1 800 000	1 800 000			31.12.2021	1 800 000	1 800 000		
Elektro system Isesjø	2 060 270	1 500 000	1 500 000	2 060 270	-560 270		Avsluttes				
Trykktasjoner Lilleby	59 882	3 000 000	3 000 000	3 000 000			31.12.2021	2 940 118	2 940 118		
Nødvannskontrollere	202 826	500 000	800 000	800 000			31.12.2020	297 174	297 174		
Oppgradering trykktoringsstasjoner	0	0	12 000 000	12 000 000			Avsluttes årlig	0	0		
Nødvannsutløkk av drikkevann fra	0	0	2 000 000	2 000 000			31.12.2021	0	0		

ÅRSRAPPORT 2019 – SARPSBORG KOMMUNE

Budsjett og HP 2020-2023										Disponering av ikke benyttet investeringsramme	
Pågående investeringsprosjekter per 01.01 2019	Regnskap totalt per 31.12.2019	Bevilget per 31.12.2019	Budsjett og HP -> 2023	Forventet sluttkostnad	Forventet økonomisk avvik	Indekning	Forventet økonomisk slutt dato	Ubenyttet bevilgning per 31.12.2019	Rebevliges til bruk i 2020	Vurderes innarbeidet i HP 2021-2024	Rebevliges ikke
Kommuneområde teknisk											
Avløp					0						
Utløst/prosjekt avløp	1 262 002	2 000 000	10 000 000	1 262 002	737 998		Avsluttes årlig				
Avløpsnett											
Avløpsledning Banaveien - Nordbergveien	3 588 739	2 000 000	2 000 000	3 588 739	-1 588 739		Avsluttes				
Avløpsledning Ny Gandbru Halslundsgv- Opsund	3 158 513	3 000 000	3 000 000	3 158 513	-158 513		Avsluttes egen sak				
Avløpsledning Bryggene- Elvestad (Nipa)	3 032 977	3 600 000	3 600 000	3 600 000			31.12.2020	567 023	567 023		
Avløpsledning Bryggene-Elvestad e.2 (Nipa)	1 534 468	2 400 000	5 400 000	5 400 000			31.12.2021	865 532	865 532		
Avløpsledning Elvestad -Iseloss (Nipa)	862 397	1 000 000	12 000 000	12 000 000			31.12.2021	137 603	137 603		
Avløpsledning Elvestad-Brysemyr (Nipa)	4 131 861	2 000 000	9 000 000	9 000 000			31.12.2020	-2 131 861	-2 131 861		
Avløpsledning Elvestad-Kampnes (Nipa)	51 436	700 000	3 700 000	3 700 000			31.12.2020	648 564	648 564		
Pakobling/ledning Hasle til sløppling Elvestad (Nipa)	19 961	500 000	1 000 000	1 000 000			31.12.2020	480 039	480 039		
Avløpsledning Tunelorget Vest	28 082 134	21 500 000	21 500 000	28 100 000	-6 600 000	Ved prosjekterulning	31.12.2020	-6 582 134	-6 582 134		
Sarering Olisolkveien	7 113 794	6 500 000	6 500 000	7 113 794	-613 794		Avsluttes				
Sarering Ringgt/Krusesgt/Tordensgt/Dovregata	5 671 700	8 600 000	8 600 000	8 600 000			31.12.2020	2 928 300	2 928 300		
Sarering Albert Kloksgv/Sarpsborgvn	592 948	5 700 000	6 700 000	6 700 000			31.12.2020	5 107 052	5 107 052		
Sarering Lundgårdsvei	2 139 434	4 000 000	4 000 000	4 800 000	-800 000	Ved prosjekterulning	31.12.2020	1 860 566	1 860 566		
Avløpsledning Klavestadhaugen (separering)	32 205 128	30 500 000	30 500 000	30 500 000			31.12.2020	-1 705 128	-1 705 128		
Avløpsledning Klavestadhaugen-Sandbakken	21 352 626	24 500 000	29 500 000	29 500 000			31.12.2020	3 147 374	3 147 374		
Avløpsledning (Mleien-Sandbakken skole)	0	0	45 000 000	45 000 000			31.12.2023	0	0		
Sarering Brusevoldbakken	3 051 581	4 000 000	12 000 000	12 000 000			31.12.2022	948 419	948 419		
Sarering Katabekken	1 103 949	5 500 000	24 000 000	24 000 000			31.12.2022	4 396 051	4 396 051		
Sarering Halslundskogen	55 000	1 000 000	7 500 000	7 500 000			31.12.2020	945 000	945 000		
Avløpsstikk Gulsund/Hauge/Bede	2 455 962	4 000 000	4 000 000	4 000 000			31.12.2020	1 544 048	1 544 048		
Tunearnet sydøst e.1a	589 509	7 000 000	10 000 000	10 000 000			31.12.2021	6 410 491	6 410 491		
Tunearnet sydøst e.1b	145 544	500 000	5 500 000	9 000 000	-3 500 000	HP 2021-2024	31.12.2022	354 456	354 456		
Tunearnet sydøst e.1c	199 204	500 000	14 000 000	14 000 000			31.12.2021	300 796	300 796		
Brevikbakken e. 1	976 573	2 500 000	16 000 000	16 000 000			31.12.2022	1 523 427	1 523 427		
Brevikbakken e. 2	182 306	0	16 000 000	16 000 000			31.12.2022	-182 306	-182 306		
Sarering Elvegata/alegata	348 624	3 000 000	3 000 000	3 000 000			31.12.2020	2 651 376	2 651 376		
Sarering/ledning Dovregst.T-orbbekkdalen	508 342	1 000 000	1 000 000	1 000 000			31.12.2020	497 658	497 658		
Avløpsledning Iv.109	135 092	400 000	37 900 000	37 900 000		Under utredning	31.12.2020	264 908	264 908		
Sarering Sandesundveien-	3 196 323	4 300 000	4 300 000	4 300 000			31.12.2020	1 103 677	1 103 677		
Valkvatn/Holbergsgate	1 657 215	2 000 000	2 000 000	2 000 000			31.12.2020	342 785	342 785		
Sarering Rosenkrantzgate	0	0	15 000 000	15 000 000			31.12.2026	0	0		
Overvannstikk Stasjonsbyen	828 345	500 000	6 000 000	6 000 000			31.12.2020	-328 345	-328 345		
Forprosjekt separering Greakerlangs FV. 109	0	1 000 000	16 500 000	16 500 000			31.12.2023	1 000 000	1 000 000		
Avløpsstikk Nordbergveien- Sundløkka	0	1 000 000	3 000 000	3 000 000			31.12.2021	1 000 000	1 000 000		
Overløpstikk- mudding og utfasing av overløp	0	1 000 000	5 000 000	5 000 000	1 000 000		Avsluttes årlig	0	0		
Avløpsledning Rådhuskvarteret	0	0	2 500 000	2 500 000			31.12.2021	0	0		
Avløpsledning Nordbergveien-Haugeveien	0	0	2 500 000	2 500 000			31.12.2021	0	0		
Avløpsledning Kjevaveien	0	0	5 000 000	5 000 000			31.12.2021	0	0		
Avløpsledning Opsund	0	0	10 000 000	9 000 000			31.12.2021	0	0		
Brusemyrveier- Jellestadvn.	0	0	9 000 000	9 000 000			31.12.2022	0	0		
Vann- og avløpsledning Høysand	0	0	500 000	500 000			31.12.2021	0	0		
Tekniske installasjoner avløp											
Oppgradering avløpspumpestasjoner inkl. gamle	7 863 897	9 000 000	9 000 000	7 863 897	1 136 103		Avsluttes				
Pumpestasjon Elvestad (Nipa)	471 674	4 000 000	7 000 000	7 000 000			31.12.2020	3 528 326	3 528 326		
Oppgradering Slarbøgd 1 (Alvinn renseanlegg)	9 048 510	12 000 000	13 000 000	11 000 000	2 000 000		31.12.2021	2 951 490	951 490		2 000 000
Forberedning av slamsentrifugering	0	2 000 000	4 000 000	4 000 000			31.12.2020	2 000 000	2 000 000		
Oppgradering avløpspumpestasjoner	69 197	3 000 000	28 000 000	69 197	2 930 803		Avsluttes årlig	594 372	594 372		
Ny avløpsstasjon ved Elvegata	405 628	1 000 000	1 000 000	1 000 000			31.12.2020	0	0		
Glende og port rundt Balerud vannverk	0	0	500 000	500 000			31.12.2023	0	0		
DMT- og Vedtakeroverstyrer vannverk og	0	1 500 000	4 500 000	4 500 000			31.12.2022	1 500 000	1 500 000		
Forprosjekt nytt renseanlegg	1 404 846	1 000 000	205 000 000	205 000 000		Under utredning	31.12.2021	-404 846	-404 846		
Ny avløpsstasjon Stasjonsveien syd	0	0	10 000 000	10 000 000				0	0		

ÅRSRAPPORT 2019 – SARPSBORG KOMMUNE

Budsjett og HP 2020-2023

Disponering av ikke benyttet investeringsramme

Pågående investeringsprosjekter per 01.01.2019	Regnskap totalt per 31.12.2019	Bevilget per 31.12.2019	Budsjett og HP -> 2023	Forventet sluttkostnad	Forventet økonomisk avvik	Inndekring	Forventet økonomisk slutt dato	Ubenyttet bevilgning per 31.12.2019	Rebevilles til bruk i 2020	Vurderes innarbeidet i HP 2021-2024	Rebevilles ikke
Kommuneområde teknisk											
Avløp spredt bebyggelse											
Lundevæien-Møene (inkl. vann)	1 941 861	2 000 000	2 000 000	1 941 861	58 139		Avsluttes				
Bråtenåsen- Bergdykkroken	757 413	1 800 000	4 300 000	4 300 000			31.12.2021	1 042 587	1 042 587		
Sikkeleandsveien - Lindemarkveien	537 583	2 300 000	4 300 000	4 300 000			31.12.2020	1 762 417	1 762 417		
Isveien - Kampnes	164 592	1 400 000	1 400 000	1 400 000			31.12.2020	1 235 408	1 235 408		
Maugestensveien- Finnestad 1.e	171 219	2 700 000	2 700 000	2 700 000			31.12.2020	2 528 781	2 528 781		
Maugestensveien- Finnestad 2.e	171 219	3 500 000	3 500 000	3 500 000			31.12.2020	3 328 781	3 328 781		
Spredt bebyggelse Soliv/ster anl 6.12.13.16	0	4 000 000	8 000 000	8 000 000			31.12.2020	4 000 000	4 000 000		
Avfallsbehandling											
Innsamling av glass- og metallemballasje	5 301 486	5 900 000	5 900 000	5 900 000	1 000 000		31.12.2020	598 514	598 514		
Nedgravde avfallsbeholdere	0	1 000 000	5 000 000	0			Avsluttes årlig				
Utvikling av Gatedalen miljøanlegg (Modernisering av gjømningsstasjonen, etablering av arealer for leirning og behandling av avfall)	0	0	90 000 000	90 000 000			31.12.2024	0			
Oppsamlingsplass avfall	0	0	2 500 000	2 500 000			31.12.2023	1 028 560	1 028 560		
Utleiing av deponi Gatedalen	1 471 440	2 500 000	7 800 000	7 800 000			31.12.2021	0			
Kjøp av slamtbløt og etablering av parkeringsplass	0	0	0	0			31.12.2020	1 193 155	1 193 155		
Saniteringsel											
Oppgradering av vei/s private veier	1 306 845	2 500 000	2 500 000	1 306 845	-2 331 610		31.12.2020	1 193 155	1 193 155		
Op s und bru gang og sykkelvei	46 331 610	44 000 000	44 000 000	46 331 610			Avsluttes egen sak	789 149	789 149		
Gang og sykkelvei Hafslundsv- Opsund	11 710 851	12 500 000	12 500 000	12 500 000			31.12.2020	1 192 058	1 192 058		
Sentrumsgrater med gang og sykkeltiltak	79 542	12 000 000	12 000 000			Under utredning		271 856	271 856		
Utrede parkeringshus	728 144	1 000 000	1 000 000	1 000 000			31.12.2020	864 000	864 000		
Gang og sykkelvei Radhusveien	236 000	1 100 000	1 100 000	1 100 000			31.12.2020				
Gang og sykkelvei rulle 3 sentrum	737 320	1 000 000	1 000 000	737 320	262 680		Avsluttes				
Oppgradering av kommunale veier	9 408 505	9 000 000	51 000 000	9 408 505	-408 505		Avsluttes årlig				
Oppgradering Sandesundsvelen-	1 928 579	2 200 000	2 200 000	2 200 000			31.12.2020	271 421	271 421		
Valkyregata/Helbergsgate											
Oppgradering Rosenkrantzgate	3 433 360	3 200 000	3 200 000	3 433 360	-233 360		Avsluttes				
Oppgradering Ospstaveien	3 542 706	2 800 000	2 800 000	3 542 706	-742 706		Avsluttes				
Oppgradering Foskoleveien	7 928 253	5 000 000	5 000 000	7 928 253	-2 928 253		Avsluttes				
Oppgradering Ringgylkruessgt/Tordensgt/Dovregata	9 454 754	8 600 000	8 600 000	9 454 754	-854 754		Avsluttes				
Oppgradering Albert Møskausv/Sarpsborgveien	672 292	2 700 000	4 700 000	4 700 000			31.12.2021	2 027 708	2 027 708		
Oppgradering Lundegardsvel	1 299 517	1 800 000	1 800 000	2 600 000	-800 000		31.12.2020	500 483	500 483		
Universell utforming av bussholdplasser	1 092 283	900 000	3 600 000	1 092 283	-192 283		Avsluttes årlig				
Gatelys tiltak	7 179 087	7 071 391	15 071 391	15 071 391			31.12.2021	-107 696	-107 696		
Veddel av utrolisette kabel led ledningsprosjekt	2 717 779	4 000 000	20 000 000	2 717 779	1 282 221		Avsluttes årlig				
Hovedsykkelplanen	1 442 182	5 000 000	5 000 000	5 000 000			31.12.2020	3 557 818	3 557 818		
Etablering av bussholdplass Grålum	0	700 000	700 000	700 000			31.12.2020	700 000	700 000		
Sykkeltelt i sentrum	292 840	3 000 000	3 000 000	3 000 000			31.12.2020	2 707 160	2 707 160		
Sykkelparkering Sarpsborg sentrum	611 525	1 200 000	1 200 000	1 200 000			31.12.2020	588 475	588 475		
Parkeringsplass Borregardsbakken	1 390 379	1 800 000	1 800 000	1 800 000			31.12.2020	409 621	409 621		
Parkering ved stoler og arbeidsplasser	2 656 800	3 540 490	5 540 490	5 540 490	3 075		Avsluttes	883 590	883 590		
Områdereguleringssplan Grålum	496 925	500 000	500 000	500 000			31.12.2022				
Sykkelparkering ved skoler og arbeidsplasser	5 767 260	5 000 000	25 000 000	5 767 260	-767 260		Avsluttes årlig				
Trafikksikkerhetstiltak (trygge)	60 331	1 000 000	1 000 000	1 000 000			31.12.2021	939 669	939 669		
Utomhusplan Rosenkrantzgate	131 404	1 500 000	1 500 000	1 500 000			31.12.2020	1 368 596	1 368 596		
Korsgata											
Eblil- leding	1 147 441	1 000 000	4 000 000	1 147 441	-147 441		Avsluttes årlig				
Gang og sykkelvei- Grålum- Tunelordet	0	0	3 000 000	3 000 000			31.12.2021	0			
Kjøretøy montert kamera for kontroll mot elektroniske	572 423	1 200 000	1 200 000	1 200 000			31.12.2020	627 577	627 577		
Bolisonoparkering 2019-2020	257 019	1 000 000	2 000 000	2 000 000			31.12.2020	742 981	742 981		
Oppgradering evt innkjøp av nye parkeringsautomater	0	0	600 000	600 000			31.12.2020	0			
Gang og sykkelvei HøysandKvæstøveien	0	0	3 000 000	3 000 000			31.12.2021	0			
Gang og sykkelvei lang Fykesvei mellom Lundevæien og Smabergveien	0	0	2 300 000	2 300 000			31.12.2021	0			
Parkering sentrum øst	0	0	10 000 000	10 000 000			31.12.2021	0			

ÅRSRAPPORT 2019 – SARPSBORG KOMMUNE

Budsjett og HP 2020-2023

Disponering av ikke benyttet investeringsramme

Pågående investeringsprosjekter per 01.01.2019	Regnskap totalt per 31.12.2019	Bevilget per 31.12.2019	Budsjett og HP -> 2023	Forventet sluttkostnad	Forventet økonomisk avvik	Inndekning	Forventet økonomisk slutt dato	Ubenyttet bevilgning per 31.12.2019	Rebevliges til bruk i 2020	Vurderes innarbeidet i HP 2021-2024	Rebevliges ikke
Kommuneområde teknisk											
Nytt øvingsområde brannvesen	1 671 680	3 500 000	8 200 000	8 200 000			31.12.2021	1 828 320	1 828 320		
Nytt røykdykkersamband	0	500 000	800 000	800 000			31.12.2020	500 000	500 000		
Skorbrannussstyr	280 391	200 000	200 000	280 391	-80 391		Avsluttes				
Ventilasjon brannstasjon	0	0	1 000 000	1 000 000			31.12.2020	0			
Ustyr/verktøy beredskap brann	0	0	1 100 000	1 100 000			31.12.2024	0			
Slangeværkeri med trykkesting brannvesen	0	0	1 000 000	1 000 000			31.12.2022	0			
Verktøed og transport											
Biler og maskiner, vann og anløp	1 265 558	1 300 000	7 000 000	1 265 558	34 442		Avsluttes årlig				
Biler og beredskap brann	6 341 372	5 900 000	5 900 000	6 341 372	-441 372		Avsluttes				
Biler og maskiner vei/grønt	480 000	400 000	2 500 000	480 000	-80 000		Avsluttes årlig				
Biler og maskiner vei	0	0	2 500 000	2 500 000			Avsluttes årlig				
Kjøp av lastebil - Samferdsel	795 000	3 300 000	3 300 000	3 300 000			31.12.2020	2 505 000	2 505 000		
Kjøp av prøvneutstyr og fele utstyr for prøving i sentrum	1 288 964	1 500 000	1 500 000	1 288 964	211 036		Avsluttes				
Traktor Sarpsborg stadion	663 750	700 000	700 000	663 750	36 250		Avsluttes				
Biler maskiner og annet teknisk utstyr	6 104 270	6 000 000	30 000 000	6 104 270	-104 270		Avsluttes årlig				
Verktøed/transportværkeri	0	0	5 000 000	5 000 000			31.12.2020				
Feiebil	200 000	200 000	6 000 000	0			Avsluttes årlig				
Biler og maskiner renovasjon	0	0	1 000 000	1 000 000			31.12.2020	373 762	373 762		
Tjenestebiler - Radhuset	626 238	1 000 000	2 200 000	2 200 000			31.12.2020	2 200 000	2 200 000		
Kjøp av hjullaster - Gatedalen	0	0	5 000 000	5 000 000			31.12.2021	0			
Kjøp av belleggende kvern - Gatedalen	0	0	5 000 000	5 000 000			31.12.2021	0			
Kjøp av renovasjonsmaskin - Gatedalen	0	0	5 000 000	5 000 000			31.12.2022	0			
Kjøp av kompartor - Gatedalen	0	0	3 000 000	3 000 000			31.12.2022	0			
Utvikelse av værkeri	0	2 000 000	5 000 000	5 000 000			31.12.2021	2 000 000	2 000 000		
Komandobil brann	0	0	1 300 000	1 300 000			31.12.2020	0			
Lastebil med kran Bæterød vannverk	0	0	1 000 000	1 000 000			31.12.2020	0			
Lastebil med kran Alvim renseanlegg	0	0	1 000 000	1 000 000			31.12.2020	0			
El-pørsenhler til hjemmeløstesen	0	0	2 700 000	2 700 000			31.12.2022	0			
El-pørsenhler til dagseater og bovelledning (9-seater	0	0	9 750 000	9 750 000			31.12.2022	0			
16-seater med rullestolplasser til transporten	0	0	12 000 000	12 000 000			31.12.2023	0			
Asfalt utlegger - vei og park	0	0	600 000	600 000			31.12.2020	0			
Utskifting av hjullaster - vei og park	0	0	1 800 000	1 800 000			31.12.2021	0			
Utskifting av Linpby hjullaster - vei og park	0	0	2 300 000	2 300 000			31.12.2021	0			
Støte hjulgraver - vei og park	0	0	2 500 000	2 500 000			31.12.2022	0			
Utskifting klippagregat hjullaster -vei og park	0	0	500 000	500 000			31.12.2022	0			
Utskifting av varvaks - vei og VA	0	0	300 000	300 000			31.12.2021	0			
Kjøp av sikteverk for kompost/ford - Gatedalen	0	0	3 000 000	3 000 000			31.12.2021	0			
Utskifting av Toyota Hiacce - gatedalen	0	0	800 000	800 000			31.12.2020	0			
Utskifting av JCB Hjulgraver - gatedalen	0	0	2 500 000	2 500 000			31.12.2022	0			
Utskifting av Nissan truck - gatedalen	0	0	500 000	500 000			31.12.2020	0			
Utskifting av Cat alliet truck - gatedalen	0	0	500 000	500 000			31.12.2021	0			
Biler brann	0	0	2 400 000	2 400 000			31.12.2024	0			
Mindre kjøretøy til håndtering av skopbrann	0	0	1 000 000	1 000 000			31.12.2020	0			
Elendom											
Oppgradering av administrasjonsbygg	50 221 322	52 000 000	52 000 000	52 000 000			31.12.2020	1 778 678	1 778 678		
Oppgradering av lassesystemer	609 134	900 000	1 400 000	1 400 000			31.12.2020	290 866	290 866		
Ventilasjon Varteig Grynsal	1 966 542	2 000 000	2 000 000	2 000 000			31.12.2020	33 458	33 458		
Leisnes skole, ventilasjonsanlegg	0	0	1 000 000	1 000 000			31.12.2021	0			
Kurland skole, ventilasjonsanlegg	962 126	1 000 000	1 000 000	962 126	37 874		Avsluttes				
Sig. Skalds gate, SD - anlegg	0	0	500 000	500 000			31.12.2021				
Energiovervåking kommunale bygg	124 393	2 000 000	4 000 000	4 000 000			31.12.2021	1 875 607	1 875 607		
Adgangskontroll bygg	0	500 000	4 200 000	4 200 000			31.12.2021	500 000	500 000		
Ny forskrift tilfikkstrøm	201 379	600 000	600 000	600 000			31.12.2020	398 621	398 621		
Sengehøis og utvendig heis- Kurland sykehjem	0	0	10 000 000	10 000 000			31.12.2021	0			
Utskifting av ventilasjon Kurland sykehjem	0	0	10 100 000	10 100 000			31.12.2021	0			
Oppgraderte elektriske anlegg	2 344 081	2 500 000	3 500 000	3 500 000			31.12.2020	155 919	155 919		
Bytte kunstgress Sarpsborg Stadion	0	7 000 000	7 000 000	7 000 000	7 000 000	gjennomført driftsregnskap ifl by sak	Avsluttes				

Budsjett og HP 2020-2023										Disponering av ikke benyttet investeringsramme per 31.12.18:	
Investeringer - Salg	Regnskap totalt per 31.12.2019	Bevilget per 31.12.2019	Budsjett og HP - > 2023	Forventet sluttkostnad	Forventet økonomisk avvik	Inndekning	Forventet økonomisk sluttdato	Ubenyttet bevilgning per 31.12.2019	Rebevilliges til bruk i 2020	Vurderes inarbeidet i HP 2021-2024	Rebevilliges ikke
Salg av brannbil	-245 000	-500 000	-500 000	-245 000	-255 000		Avsluttes 31.12.2020	0			
Salg av Mercedes Atego - gatedalen	0	0	-200 000	-200 000			Avsluttes 31.12.2020	0			
Salg av biler og maskiner	-192 243	-100 000	-500 000	-192 243	92 243		Avsluttes årlig 31.12.2022	0			
Salg av Navesdal/Berg	0	0	-65 000 000	-65 000 000			Avsluttes 31.12.2021	-6 000 000	-6 000 000		
Salgsmøkket Kampenrosen	0	-6 000 000	-12 500 000	-12 000 000	-810 239		Avsluttes 31.12.2020	-2 000 000	-2 000 000		
Salgsmøkket Kampen/Holleskogen	-11 689 761	-12 500 000	-12 500 000	-11 689 761			Avsluttes 31.12.2023	0			
Salgsmøkket Klavningsten (B3, B14-16, N1-4)	-42 159 311	-44 159 311	-44 159 311	-44 159 311			Avsluttes 31.12.2020	0			
Salgsmøkket Væntasen	0	0	-70 000 000	-70 000 000			Avsluttes 31.12.2023	0			
Salgsmøkket Tune senter II	0	0	-40 000 000	-40 000 000			Avsluttes 31.12.2020	0			
Salg av kommunal eiendom	-21 396 819	-15 000 000	-55 000 000	-21 396 819	6 396 819		Avsluttes årlig 31.12.2020	-5 300 000	-5 300 000		
Salg kvartal 261	-13 990 000	-14 000 000	-14 000 000	-13 990 000	-10 000		Avsluttes 31.12.2020	-15 000 000	-15 000 000		
Lysløype- nakebytte (salg gnr 2062 bnr 32/ gnr 1 bnr 3010)	0	-5 300 000	-5 300 000	-5 300 000			Avsluttes 31.12.2021	-5 300 000	-5 300 000		
Salg av gatesten	0	-1 000 000	-1 000 000	-200 000	-800 000		Avsluttes 31.12.2020	-1 000 000	-200 000		-800 000
AMØ AS utvikling	-416 418	0	0	-416 418	416 418		Avsluttes				
Salg- Digitaltvalvaktlingsprogram - probrannvarerobot	-107 510	0	0	-107 510	107 510		Avsluttes				
Alle prosjekter	-90 089 552	-113 559 311	-335 159 311	-299 789 552	5 080 241		Avsluttes	-29 300 000	-28 500 000		-800 000